

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wieczornym. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 233

Poznań, środa dnia 22 maja 1929

Rok XXIV

W Europie środkowej

W chwili, gdy w Paryżu dobiegają końca rokowania w sprawie odszkodowań i gdy już w czerwcu w Madrycie mają być wszczęte rozmowy w sprawie ewakuacji Nadrenji, uwagę świata politycznego odciągnęły na chwilę zagadnienia środkowej Europy. Wizyta min. Zaleskiego w Budapeszcie, jego zapowiedziany wyjazd do Bukaresztu, obrady Małej Ententy w Białogrodzie, wreszcie wielka manifestacja w Karlsruhe niemiecko - austriackich organizacji demokratycznych i socjalistycznych na rzecz „Anschlusu” — wszystko to przypomina, że utrzymanie pokoju nie tylko jest zależne od właściwego rozwiązania wielkich zagadnień międzynarodowych w Paryżu, ale od utrzymania traktatów i zdrowego rozwoju stosunków w tej części Europy, która uległa w wyniku wojny największym przeobrażeniom.

Prasa polska jest tak nieudolnie i skąpo informowana o posunięciach naszej polityki zagranicznej, zwłaszcza od czasu, gdy nowy szef propagandy w M. S. Z. pragnąłby widocznie w sposób nad wyraz inteligentny wprowadzić rozłam w jednolitym jej froncie wobec spraw międzynarodowych, że o celach podróży p. Zaleskiego nie wiemy nic, poza oficjalnym komentarzem, iż jest to rewizytowanie węgierskiego ministra spraw zagranicznych p. Walko, który swego czasu bawił w Warszawie. To też informacji szukać musimy w prasie zagranicznej, a zwłaszcza w sensacyjnym artykule premiera węgierskiego Bethlena w „Dépêche de Toulouse”, gdzie uzasadnia on konieczność zbliżenia francusko - węgierskiego, twierdząc, że Węgry dlatego zawarły traktat arbitrażowy i przyjaźni z Polską, by ta mogła być pośredniczką między nimi a Francją i Rumunją. Podróż p. Zaleskiego do Budapesztu, a następnie do Bukaresztu miałyby na celu taką właśnie akcję.

Wystąpienie hr. Bethlena w Dépêche do Toulouse” było poprzednio przygotowane korespondencją „Tempsa” z Budapesztu, w której dowodzono, że po ostatniej wizycie włoskiego wiceministra spraw zagranicznych Grandiego w stolicy Węgier zaczęto tam nagle okazywać wielką sympatię dla Francji. Korespondent, powołując się na głosy różnych polityków węgierskich, dowodził, jakoby Węgry doszły do wniosku, że Włochy nie są w stanie zapewnić im takiego poparcia, jakie im jest potrzebne, i że należy wobec tego zbliżyć się również do Francji. Jednocześnie Węgry są rozczarowane do Niemiec, które nie chcą dopuścić do siebie ich wytworów rolnych. Były węgierski minister skarbu Egedus dowodził, że jeżeli Niemcy nie uznają pretensyj Węgrów, wówczas Budapeszt zerwie z Berlinem „zupełnie politycznie i ekonomicznie”. B. minister Egedus utrzymywał jednocześnie, że jedynie porozumienie i współpraca Francji, Czech i Węgier zapobiegnie „Anschlussowi”.

W takim oświeceniu upadałyby oczywiście komentarze pewnej części prasy paryskiej, która w podróży p. Za-

Wspaniałe uroczystości w dziesięciolecie zjednoczenia Rumunii

Regent Buzdugan nawiązuje w swym przemówieniu do tradycji z czasów rzymskich

Alba Julii, 22. 5. (PAT) Rozpoczęły się tu uroczystości, związane z obchodem 10-lecia zjednoczenia Rumunii. Na uroczystość przybyli olbrzymie rzesze włościan w barwnych haftowanych strojach. Ze wszystkich stron kraju zebrało się na tę uroczystość zgórą 50 tysięcy osób. W mieście panowało niezwykle ożywienie. Wszędzie widać było powiewające sztandary, w całym mieście rozlegały się dźwięki orkiestr.

O godz. 9-ej przybył do Alba Julia król Michał, rodzina królewska oraz regencja, powitani przez prezesa rady ministrów Maniu, członków rządu, korpus dyplomatyczny oraz burmistrza miasta, który wręczył królowi tradycyjny chleb i sól. Przybyłych witwały również niezliczona rzesza włościan, wznoszące okrzyki na cześć króla wzdłuż całej drogi do katedry, w której w roku 1923-im odbyła się koronacja króla Ferdynanda i królowej Marji.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w katedrze. Po nabożeństwie patriarcha regent Miron wygłosił przemówienie, dając rzut oka na dzieje narodu rumuńskiego, który mimo zmiennych kolei losu zachował jedność języka, religii, charakteru i kultury, mimo podzielenia go na trzy części:

Włoszczyznę, Mołdawię i Siedmogród.

Po nabożeństwie i przemówieniach patriarchy Mirona i księcia Mikołaja odbyło się w sali zjednoczenia uroczyste posiedzenie, w którym wzięły udział wszystkie osobistości, obecne w katedrze. Członek regencji Buzdugan wygłosił przemówienie, w którym stwierdził, że Alba Julia przypomina pełne chwały momenty historii narodu rumuńskiego i budzi wspomnienia cierpień, męczeństwa i walk o zachowanie niepodległego bytu, języka, wiary i obyczajów przodków. Przedstawiając następnie w zarysie wielką epopeję narodu od czasów Trajana do chwili wielkiej wojny, regent Buzdugan zaznaczył, iż legie rzymskie obrwały w swoim czasie Alba Julia za swą główną kwaterę.

Na przemówienie regenta Buzdugana odpowiedział premier Maniu, oświadczając, iż dusza całego narodu rumuńskiego składa hołd wspomnieniom chwalebnej, choć tragicznej przeszłości oraz pamięci twórcy Dacji-Trajana. Po długich niezliczonych walkach zjednoczenie z „ato urzeczywistnione. Premier zakończył przemówienie, składając życzenia królowi Michałowi, królowej Marji oraz wszystkim członkom dynastji i regencji.

Wielka defilada i bankiet

Następnie na placu katedralnym odbyła się wielka defilada pochodów historycznych i etnograficznych, weteranów wojny 1877 r., młodzieży uniwersyteckiej, ochotników siedmiogrodzkiej w legjonach francuskim, włoskim i syberyjskim oraz oddziałów garnizonowych. Król Michał był przedmiotem entuzjastycznych owacji.

Po defiladzie odbył się bankiet w sali Zjednoczenia. W bankiecie wzięli udział członkowie rodziny królewskiej, członkowie regencji, rządu, misji zagranicznych, korpusu dyplomatycznego oraz szereg zaproszonych

gości. Przemawiał najpierw prezydent izby deputowanych, który złożył życzenia szczęścia dla króla Michała, dynastji, i regencji — dalej regent ks. Mikołaj, toastując za zdrowie Rumunii.

Na placu przed katedrą odbył się bankiet ludowy dla 120 tysięcy uczestników.

W czasie przebiegu całej uroczystości eskadry samolotów dokonywały licznych ewolucji. W ciągu po południa na ulicach miasta przygrywały orkiestry, odbywały się tańce ludowe oraz manifestacje.

Gen. Daukantas aresztowany?

Uwięziono 5 dalszych oficerów litewskich

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) W Rydze rozeszły się pogłoski jakoby aresztowano w Kownie wydalonego niedawno z wojska generała Daukantasa b. ministra wojny.

Sędzia śledczy przesłuchiwał wczoraj w związku z zamachem na Wolde-

maras 2 godziny b. szefa sztabu generalnego Plechawiczusa. Aresztowania na Litwie trwają dalej. Wczoraj uwięziono 5 oficerów 5-go pułku lotniczego.

leskiego dopatruje się „wciągnięcia Polski w orbitę polityki rzymskiej” i demonstracji przeciw Małej Entencie, obradującej jednocześnie w Białogrodzie. Na zaproszenie Polski do Małej Ententy miał p. Zaleski odpowiedzieć wyjazdem do Budapesztu.

Komentarze takie mogą być tylko wynikiem naszej nieudolności propagandowej. Nawiązywanie coraz serdeczniejszych stosunków z Włochami nie może być uważane za wchodzenie w orbitę polityki rzymskiej. Również nie byłoby demonstracją przeciw Małej Entencie pośredniczenie Polski między Węgrami a Francją i Rumunją, a ewentualnie i Czechosłowacją, o ile pośredniczenie to

odbywałoby się na podstawie istotnego zwrotu w polityce węgierskiej, o czym pisze „Dépêche de Toulouse”, oraz w porozumieniu z naszymi sojusznikami, którym musimy pozostać wierni.

Ponad wszystko wybija się bowiem konieczność utrzymania pokoju i status quo w Europie, co leży w interesie nie tylko Francji, Polski i Małej Ententy. Bo takie manifestacje jak w Karlsruhe, gdzie przewodniczący Reichstagu Loebe dowodził, iż Austria i Niemcy muszą utworzyć jedno państwo i przygotowywać się już teraz do chwili, gdy „sprawa ta zostanie przedłożona Lidze Narodów”, wskazują gdzie leży źródło niebezpieczeństwa.

Sprawozdanie „komisji trzech”

Sesja Rady Ligi Narodów, która odbędzie się w czerwcu w Madrycie, ma na porządku dziennym m. i. sprawozdanie z londyńskich obrad „komisji trzech”. Przypominamy, że komisja ta, złożona z przedstawicieli: Anglii, Hiszpanji i Japonji, otrzymała w marcu od Rady Ligi Narodów zlecenie dokładnego zbadania i sformułowania sprawy mniejszości narodowych na podstawie dotychczasowej procedury oraz szeregu memorjałów, nadesłanych jej przez państwa zainteresowane.

Niedawno pisaliśmy o memorjale państw Małej Ententy, Polski i Grecji, sprzeciwiającym się projektom rozszerzenia gwarancji Ligi Narodów w sprawie ochrony mniejszości narodowych, wysuniętym w marcu przez Stresemanna i delegata Kanady, Danduranda.

Memorjał rządu Rzeszy, nadesłany „komisji trzech” dnia 12 kwietnia b. r. rozwinął i uzupełnił poglądy Stresemanna.

Obecny system ochrony mniejszości uważa memorjał za niewystarczający. Należy utworzyć stały komitet dla spraw mniejszości. Memorjał niemiecki poddał ostrej krytyce dotychczasowy system „komisji trzech”, proponując zmianę procedury w tym kierunku, aby wyniki prac komisji były komunikowane wszystkim członkom Rady, a szczegóły tych prac były podawane do wiadomości publicznej w formie sprawozdań rocznych i przez zawiadamianie skarżących mniejszości. Liczebność komisji powinna być zależną od ważności wypadku, będącego przedmiotem obrad.

Głównymi zasadami memorjału niemieckiego są — 1) powszechna i nieograniczona gwarancja Ligi Narodów w zakresie praw mniejszościowych; 2) narzucenie państwom, posiadającym mniejszości narodowe — obowiązki, posuniętych aż do zupełnego niemal ograniczenia ich suwerenności; 3) utworzenie stałej komisji Ligi Narodów dla spraw mniejszości.

Na niebezpieczną tendencję tego systemu zwracaliśmy już nieraz uwagę. Rząd niemiecki pragnąłby pod płaszczykiem ochrony mniejszości narodowych przemycić swoje cele polityczne i rewindykacyjne.

Dzisiaj nadeszła wiadomość z Genewy, że „komisja trzech”, która obradowała z początkiem maja w Londynie, rozesała 14 państwom, mającym swych przedstawicieli w Radzie Ligi — obszernie sprawozdanie w sprawie mniejszości narodowych. Do sprawozdania załączono 16 memorjałów, dostarczonych komisji przez poszczególne rządy. Sprawozdanie, jak stwierdzają jednomyślnie pisma niemieckie, nie uwzględniło poglądów p. Stresemanna i postulatów memorjału rządu Rzeszy, odrzucając przede wszystkim projekt stałej komisji dla spraw mniejszościowych w Lidze Narodów. Sprawozdanie „komisji trzech” poszło raczej po linii tez przeciwnych, zawartych w memorjale państw Małej Ententy, Polski i Grecji.

Według „Deutsche Allg. Ztg.” — propozycje „komisji trzech” ograniczają się tylko do pewnych zmian w sprawach drugorzędnych i czysto formalnych, nie naruszając zasad dotychczasowej procedury. Prasa niemiecka przyznaje, że sprawozdanie „komisji trzech” jest drugim etapem niepowodzenia dyplomatycznego Niemiec w sprawie mniejszości.

Na stronie 5-tej

„Powsz. Wystawa Krajowa“

Gluszc

Występując przeciwko „krakaniom i wróżbom” opozycji na temat położenia gospodarczego i finansowego, p. premier Switalski wypowiedział w ogólniejszej i — przynajmniej — oględniejszej formie, co już przed nim mówili i ciągle jeszcze mówią rozmaici ekonomiści rządowi. Szczególnie p. Czechowicz w braku rzeczowych argumentów w polemice z prof. Rybarskim zwykł był rozmaite niepowodzenia własne zwać na barki krytyki opozycyjnej, między innymi n. p. — kurs pożyczki polskiej w Ameryce.

Ta nadmierna drażliwość sfer rządzących jest obiektywnie i subiektywnie nieuzasadniona. Byłoby naiwnością przypuszczać, że zagraniczne czynniki finansowe kierują się w swych poczynaniach i w stosunku do Polski dyskusją między rządem a opozycją bez własnych danych. Jeżeli zaś dyskusja taka szkodzi rządowi na terenie wewnętrznym, to obóz rządowy pada tu ofiarą swej własnej taktyki.

Kiedy w r. 1926 i 1927 nastąpiła wydatna poprawa sytuacji finansowej i gospodarczej, wszystkie reklamowe orkiestry „sanacyjne” zabrzmiały hymnem triumfu. Dziesiątki piśm codziennych, setki wydawnictw, barwne wykresy, pomysłowe obrazki — wszystko to wykazywało, jak ze zmianą rządu i z jego zasługami stosunki w Polsce poprawiły się. Podzielono dzieje odrodzonej ojczyzny na dwa okresy: przedmajowy, kiedy dzięki „sejmowładztwu” i rozmaitym innym grzechom było źle, i pomajowy, kiedy jest wszystko dobrze.

Ta propaganda szczęścia, zdrowia i pomyślności osiągnęła swój najwyższy szczyt podczas wyborów, szczególnie w mowie krakowskiej p. Bartla. Mowa ta była wielkim dytyrambem wszechmocy rządu: bilans handlowy był wtedy bierem narzędziem w ręku p. Bartla, miał się zmienić w czynny na każde skinienie rządu.

I stało się, że cały obóz rządowy, zasłuchany i upojony pieśnią miłosną, na cześć dobrej konjunktury, nie spostrzegł zbliżającego się niebezpieczeństwa na podobieństwo zatokowanego gluszcza. Co gorsza! Są wyraźne dowody, że wpływa część tego obozu, przywódcy pierwszej brygady gospodarczej, ciągle jeszcze tokują radosne plany na najbliższą przyszłość. Domagają się powołania komisji, przed którą chcą wykaazać wyższość gospodarki państwowej nad prywatną, a tymczasem „tworzą radośnie”

dalej. Czytamy więc o planie wykupienia wszystkich lasów i hal tatrzańskich, brzegów Dunajca, uzdrowiska Drusieniki nad Niemnem i t. d. Przykład z jednej tylko dziedziny, w której pp. Starzyński i Górecki zajmują już wysokie stanowiska prezesów, z dziedziny krajownawstwa i ochrony przyrody.

W tej sytuacji oddaje gluszcowi wielką przysługę ten, kto przerwie jego tokowanie, dość mocno, aby śpiewak usłyszał. Takim mocnym głosem przemawiamy nie my, „kracząca” rzekomo opozycja, ale rządowe wydawnictwa statystyczne. Oto ubiegły niedawno marzec roku 1929 był pierwszym miesiącem, który w porównaniu z analogicznym swym poprzednikiem roku poprzedniego wykazał zniżkę dochodów w skarbowych — i to bardzo znaczną. Kiedy bowiem w marcu 1928 dochody te wyniosły 306 milionów, to w marcu 1929 tylko 278 milionów, czyli o 28 milionów mniej. Wpływ z podatku obrotowego spadł z 21,3 na 19,9 milionów.

Ten stan skarbu jest odbiciem sytuacji w przemyśle. „Wiadomości Statystyczne” prowadzą t. zw. stan zamówień w rozmaitych dziedzinach przemysłu według klasyfikacji: dobry, średni, zły. Otóż z 18 zanotowanych gałęzi przemysłu w marcu tego roku w porównaniu z marcem 1928 stan zły poprawił się tylko w dwóch: fabrykacji mebli giętych i konserw. Bez zmiany zły stan zamówień utrzymał się w cementowniach, rafineriach nafty i przemyśle elektrotechnicznym. Natomiast w 13 gałęziach, a mianowicie: w wapiennikach, cegielniach, hutach szklanych, fabrykach porcelany, przemyśle metalowym, maszynowym, przedsiębierstwach i tkalnicach, garbarniach, tartakach, fabrykach papieru, obuwia, browarach (!) i młynach zły stan zamówień wzrósł bardzo znacznie. Dość powiedzieć, że w cegielniach wynosił on w marcu 1928 roku 5 i pół proc., w marcu tego roku 42 i pół proc.!

Z ministerstwa skarbu zdają się dochodzić dwa odmienne, narażone nieoficjalne, głosy.

Jeden — nieśmiały — coś nuci o redukcji budżetu, o nowych ustawach podatkowych, o uwzględnieniu potrzeb życia gospodarczego. Drugi — silny — śpiewa dalej upojną pieśń etatyzmu, szykuje się do nowych podbojów.

Gluszcza trzeba obudzić... M. K.

Gazy niemieckie

Paryski wielki dziennik „Le Temps” ogłosił świeżo obszerny artykuł p. Paul Darey, który na podstawie pobytu w Niemczech i dobrej znajomości Niemiec przedstawił przygotowania wojenne Niemiec w zakresie chemiczno-gazowym. P. Paul Darey pisze:

„Firma p. n. Chemische Fabrik dr. Hugo Stoltzenberg powstała w Hamburgu w r. 1920. Pracowała do dziś dnia w cichoci, gdyby nie ten przykry wybuch fosgeny, który zdarzył się w jej warsztatach 20-go maja 1928. Dzięki szczęśliwemu kierunkowi wiatru wybuch zabił tylko około 150 osób. Sprawa nabrała rozgłosu, języki się rozwinęły, to i owo przedostało się do wiadomości.

„Doktor Stoltzenberg, wybitny chemik, oficer służby gazowej w czasie wojny, otrzymał po zwieszeniu broni zarząd materiału wojennego w obozie Breloh, chciał on, wedle postanowień traktatu wersalskiego, zniszczyć zapasy gazu ułynnionego. Ale powiodło mu się usunąć tajnie część zapasów, którą wysłano do Hamburga.

„Po wybuchu w maju 1928 dr. Stoltzenberg stracił cokolwiek głowę i w wywiadzie, ogłoszonym przez „Vossische Zeitung” 23-go maja 1928 trochę się wygadał. Rząd, rzekł on, wszedł w stosunki ze mną w połowie lata 1923. I dodał, że to zwrócenie się urzędowe miało na celu założenie fabryki gazów wojennych w gubernji samarskiej w Rosji. Po co właśnie wtedy? Był to okres okupacji Ruhry, w Niemczech oczekiwano zwiększonego nadzoru rozbrojeniowego.

„Powiodło mi się znaleźć dwa ogłoszenia w dziennikach wcale zajmujące.

„Pierwsze z nich znajduje się w piśmie wojskowym hiszpańskim „La Guerra y su Preparacion” w zeszytach z marca 1928, tj. dwa miesiące przed wybuchem hamburskim, wśród wielu innych ogłoszeń, w brzmieniu następującem:

„— Nadzwyczaj trujące. — Fabrykacja, użycie i stosowanie wszelkich produktów chemicznych, pod gwarancją, przeznaczo-

nych do wojny chemicznej, zarówno zaczepnej jak odpornej. Pistolety i naboje chemiczne, dogodne dla policji, zwierzynców, cyrków itd. Skrzynie dymne, służące do wytwarzania dymów drażniących i osłon mglistych różnorodnych, celem zakrycia ruchów taktycznych lądowych i morskich. Kupno recept i wynalazków. H. Stoltzenberg, Hamburg, Moekenbergstr. 19. Madrid, Calle Alphonse XII, 56”.

„Do tego ogłoszenia dodane jest, nie bez powodu, drugie o samolotach Junkersa. Jaki może być cel tego ogłoszenia? Możliwe są, zdaje się, tylko dwa wyjaśnienia, które zresztą mogą iść w parze. Albo jest to próba pozbycia się starych zapasów wojennych gorszej jakości, albo próba skompromitowania państw neutralnych, aby móc kiedyś powiedzieć: nie można nam zakazywać posiadania gazów, skoro wszystkie państwa je mają.

„A znowuż dnia 29-go grudnia 1928 ogłaszała „Chemiker Zeitung” co następujące:

„— Fabryka Chemiczna dr. Hugo Stoltzenberga, Moekenbergstrasse 19, Hamburg, buduje, finansuje i eksploatuje fabryki wytworów chemicznych, pod gwarancjami finansowymi, przy pomocy specjalistów pierwszorzędnych i inżynierów. Instalacje dla użytkowania chloru (chlorura etylenu itd.) bromu, kwasu chlorowodoru, arseniku, cyanku, etylenu i acetyleny itd.

„Gazy wojenne nie są dotychczas zbyt liczne. Można je podzielić wedle ich pochodzenia na: 1. pochodzące od chloru i bromu (fosgen, difosgen, nitrochloroform), 2. kombinacje arsenikowe (adamsit, lewisit), 3. siarczany (iperyt), 4. Cyankowe, 5. niektóre sole organometaliczne. Otóż w ogłoszeniach powyższych z pośród tysięcy produktów chemicznych znajduje się te właśnie.

Wiadomości zebrane przez p. Paul Darey są niewątpliwie zajmujące, szczególnie w związku ze stałym wzrostem budżetu wojskowego Rzeszy niemieckiej, który z 351 milionów marek w r. 1924 wzrósł w r. 1929 do 709 milionów marek.

Wrażenie mowy Mussoliniego

(Kap.) Jedynym piśmie włoskiem, które nie podało mowy Mussoliniego w parlamencie w całym brzmieniu, był „Osservatore Romano”. Organ watykański ograniczył się do streszczenia trzy i pół godzinnej mowy szefa rządu w dwunastu wierszach i wyjaśnił, że do wybitnie politycznych i często polemicznych ustępów przemówienia nie chce dać żadnego komentarza, który w tych punktach nie mógłby być zgodnym z mową.

Narodowo-katolicki „Corriere d'Italia” stara się uniknąć oceny wywodów Mussoliniego, ponieważ są one zbyt obszerne. Pismo stwierdza jednak w przeciwieństwie do oświadczeń Mussoliniego, że rozróżnianie chrześcijaństwa i katolicyzmu nie jest możliwe ani pod względem politycznym ani terytorjalnym. Dziennik dodaje, że ze strony katolickiej nie mogłaby wyjść żadna próba ograniczenia suwerenności państwa, która wogóle jest do pogodzenia z suwerennością Kościoła na tym samym terenie. Dowodem tego jest konkordat.

W Paryżu mowa Mussoliniego o traktacie laterańskim i rozwiązaniu kwestji rzymskiej wywołała wielkie wrażenie.

„Temps” nazywa ją „nową stronnicą historii i manifestacją, zasługującą na wyróżnienie”. W czasie rokowań ze Stolicą Apostolską Mussolini prowadził politykę pod znakiem myśli napoleońskiej, że ten, kto jest w zgodzie z papieżem, włada sercami milionów ludzi. Obecnie wydaje się, że do rozwiązania kwestji rzymskiej „il Duce” skłoniony był przez specjalne potrzeby polityki faszystowskiej. Rząd Mussoliniego chciał wyciągnąć wszelkie możliwe korzyści dla swej polityki z tego „szczególnego przywileju Włoch, że są one jedynym w Europie państwem, będącym siedzibą religji powszechnej”.

Powątpiewanie o tych chęciach rządu rzymskiego byłoby przyznaniem się do nieznajomości metod polityki faszystowskiej. Pytanie jednak, czy Kościół katolicki, właśnie dlatego, że jest Kościołem powszechnym, nie będzie przeszkadzał niekiedy Włochom w tem dążeniu. Wogóle niema pewności, że traktat przy całej dobrej woli Stolicy Apostolskiej i szczęściu Mussoliniego wystarczy, by zapobiec kryzysowi sumień.

W „Journal de Débats” utalentowany publicysta, Auguste Gauvain, podaje, że przykre ustępy mowy Mussoliniego dla Stolicy Apostolskiej przeznaczone były dla lewicy faszystowskiej, składającej się z dawnych liberałów, masonów i socjalistów, nieoswojonych jeszcze z myślą pojedynania się z Kościołem, by ją usposobić przychylnie do przyjęcia traktatu laterańskiego. Te ustępy mowy mają być tylko manewrem politycznym ze strony Mussoliniego.

Wyjazd Prezydenta Rzplitej do pow. gostyńskiego i rawickiego

Dziś o godz. 8,40 Prezydent Rzplitej wyjechał na zwiedzanie wzorowych gospodarstw rolnych w Wielkopolsce. Towarzyszą mu w podróży min. roln. Niezabykowski, wiceminister roln. Groniewicz, dyr. dep. min. rolnictwa Królikowski, prezes Wielkop. Tow. Kółek Rolniczych Pluciński, patron Sp. Zarobkowych Seydlitz, szef kancelarii wojsk. pułk. Głogowski i adiutanci przyboczn.

Pierwszym etapem podróży było m. Gostyn. Na rynku oczekiwali na przyjazd Prezydenta przedstawiciele władz wojskowych z burmistrzem Krawczykiem na czele, członkowie Wielkop. Tow. Kółek Rolniczych, korporacje i towarzystwa miejscowe ze sztandarami. O godz. 10,40 zjechał na rynek samochód, orkiestra odegrała hymn narodowy, a publiczność wniosła gromkie okrzyki. P. Prezydent wysiadł przed specjalnie urządzone podniesieniem i w towarzystwie otoczenia i świty, przeszedł przed frontem towarzystw, przyczem poszczególne oddziały pochyliły sztandary. Pierwszy powitał p. Prezydenta starosta Dabiński, w imieniu społeczeństwa powiatu. Z kolei wygłosił przemówienie burmistrz m. Gostynia Krawczyk, który złożył p. Prezydentowi podziękowanie za przybycie do miasta Gostynia. Następnie prezes oddziału powiatowego W. T. K. R. Potworowski wygłosił referat o rolnictwie pow. gostyńskiego, w którym zobrazował rozwój gospodarczy i kulturalny ziemi gostyńskiej.

Po tym referacie Prezydent Rzeczypospolitej, zegnany owacyjnie przez tłumy, przy dźwiękach hymnu narodowego odjechał do kościoła farnego, gdzie go powitali w wejścia przedstawiciele duchowieństwa z ks. prob. Szraybrowskim na czele, a następnie udał się na zwiedzenie Banku Pożyczkowego, Rolnika, gimnazjum i t. d.

Po śniadaniu w Grabonogu u p. Losowa wyjechał p. Prezydent do Brzezia, a stamtąd do Goli, majątku p. Edwarda Potworowskiego, gdzie zwiedzi gospodarstwo rolne i domki robotnicze.

Po noclegu w Goli wyjedzie p. Prezydent w czwartek rano do Zychlewa, następnie do Pudliszek, Chojny, Szymanowa i Rawicza, poczem pojedzie do Łaszczyzna i innych pomniejszych miejscowości, w których zwiedzać będzie gospodarstwa rolne.

Po obiedzie z Czaczu u p. Jana Zółtowskiego powróci p. Prezydent do Poznania.

Uznanie żydów dla rządów pomajowych

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) W Nowym Jorku odbywa się kongres żydowsko-amerykański. Prasa żydowska donosi, że na tym kongresie przemówienie powitalne wygłosił Jozue Gotlieb, który oświadczył, że rządy polskie od przewrotu majowego w r. 1926 są wolne od prądów antysemitycznych, nie wykazują jednak dostatecznej aktywności i zdecydowania przy przeciwdziałaniu i zwalczaniu panujących jeszcze w kraju tendencji antysemitycznych.

Krecia robota niemiecka

Lwów, 22. 5. (AW.) „Gazeta Poranna” donosi, że aresztowani przed paru miesiącami w powiecie dolińskim 3 studenci niemieccy z Berlina: Halm, Kuhne i Franze, którzy objeżdżając Małopolskę Wschodnią prowadzili podejrzaną akcję, zostali przewiezieni do więzienia sądu okręgowego we Lwowie.

Prowadzone w Stanisławowie śledztwo dało nieoczekiwane rezultaty, wykazując, że działalność aresztowanych była wysoce szkodliwą dla państwa i obejmowała teren całej Małopolski. Dalsze śledztwo objął sędzia do spraw nadzwyczajnych Ojak.

Znowu konfiskata „Gazety Warszawskiej”

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) „Gazeta Warszawska” uległa konfiskacie za artykuł p. t.: „Krasomostwo eksportowe”.

Min. Niezabykowski w Poznaniu

Warszawa, 22. 5. (AW.) W dniu wczorajszym minister rolnictwa Niezabykowski wyjechał do Poznania, gdzie będzie towarzyszył Prezydentowi Rzeczypospolitej przy objazdach i zwiedzaniu wzorowych gospodarstw rolnych.

Powrót min. Prystora

Warszawa, 22. 5. (AW.) Minister pracy i opieki społecznej Prystor powrócił wczoraj z Wilna do Warszawy i objął urzędowanie. Jednodniowy pobyt min. Prystora związany był z akcją niesienia pomocy cierpiącej głód ludności wileńskiej.

Nowe stanowisko p. Romockiego

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) Dyrektorem Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie został mianowany inż. Romocki, b. minister komunikacji i poseł na Sejm.

TYSIĄCE KOBIET używa codziennie kremu FASCINATA

Najlepsze wina w kraju
Od „Złotej Renety” do „Tokaju”
Dostaniesz na terenach „E”
Każdy Ci wskaże gdzie.

H. Makowski
Na Powszechnej Wystawie Krajowej.

Pw 10100-2,216

KREM MYDŁO

BELLONA

LAB. WACŁAW KREMKI WARSZAWA, MŁODOWA 21

Dziś i codziennie koncerty festivalowe FILHARMONJI WARSZAWSKIEJ

Kierunek etatystyczny górą

Powołanie p. Jastrzębskiego na sekretarza komitetu ekonomicznego — Pogłoski o dymisji min. Kwiatkowskiego

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) Na stanowisko sekretarza komitetu ekonomicznego, powołano p. Jastrzębskiego, zdecydowanego etatystę. W książce zbiorowej p. t. „Front gospodarczy” p. Jastrzębski uzasadnia szeroko konieczność polityki etatystycznej. W związku z jego nominacją pojawiły się pogłoski o rzekomym ustąpieniu min. Kwiatkowskiego. Ujawnia dzisiaj te pogłoski żydowski „Nasz Przegląd”, który przypomina, że przy otwarciu wystawy poznańskiej p. Kwiatkowski miał wygłosić przemowę programową

i z niewiadomych powodów przemówienie to zostało wycofane. Miejsce min. Kwiatkowskiego miałby zająć obecny minister poczt i telegrafów, Boerner.

Od siebie dodajemy, że min. Kwiatkowski miał być prezesem komitetu ekonomicznego. Jak wyglądałoby współdziałanie takiego prezesa komitetu jak p. Kwiatkowski, zwolennika inicjatywy prywatnej, z sekretarzem Jastrzębskim, etatystą, to trudno sobie wyobrazić. (w)

Konferencja Małej Ententy a problem mniejszości narodowych

Wspólny front państw zainteresowanych

Białogród, 22. 5. (PAT.) W wyniku odbytej onegdaj popołudniu konferencji ministrów spraw zagranicznych państw, wchodzących w skład Małej Ententy, ogłoszono następujący komunikat:

Trzej ministrowie państw Małej Ententy przedstawili przedewszyst-

kiem sytuację w ogólnej polityce, następnie ministrowie omawiali kwestię mniejszości, potwierdzając swój wspólny punkt widzenia w związku z ewentualną dyskusją nad tą sprawą w czasie sesji Rady Ligi Narodów w Madrycie.

Twarde stanowisko Belgii w sprawie odszkodowań

Perspektywy konferencji rzeczoznawców dotychczas są niejasne — Wzmocnienie się frontu aljanckiego

Paryż, 22. 5. (PAT.) Rzeczoznawcy państw wierzyielskich porozumie- li się wczoraj zasadniczo co do sprawy podziału sum odszkodowawczych oraz co do redakcji tekstu, wskazującego warunki, na jakich skłonni są zaakceptować cyfry, przyjęte już przez Schachta na zasadzie sprawozdania Stampa.

Odpowiedź rzeczoznawców państw wierzyielskich zostanie zakomunikowana Schachtowi prawdopodobnie dzisiaj przed południem. Schacht i przedstawiciele mocarstw wierzyielskich rozpoczną następnie wymianę poglądów.

London, 22. 5. (Radio wł.) Pisma angielskie stwierdzają, że martwy punkt w rokowaniach paryskich został przezwytyczony przez porozumienie się w obozie aliantów. Nie ozna-

cza to jednak jeszcze powodzenia samej konferencji, gdyż niewiadomo, jakie będzie stanowisko Niemiec wobec odrzucenia przez rzeczoznawców niektórych zastrzeżeń niemieckich (w szczególności dotyczących moratorium dla spłat reparacyjnych).

Paryż, 22. 5. (Radio wł.) Prasa paryska zajmuje się dzisiaj głównie żadaniami belgijskimi, które wykraczają znacznie poza znaną cyfrę 2050 milionów marek rocznie. Pisma te stwierdzają zgodnie, że Belgia stoi twardo przy swym stanowisku i że istniejące powody do twierdzenia, iż w razie gdyby nie doszło obecnie do porozumienia, dr. Schacht zostanie wezwany, by w drodze specjalnej umowy z Belgią uwzględnił żądania w sprawie sumy odszkodowań, przekraczającej ustaloną ratę roczną.

Min. Zaleski podejmowany przez węgierskie koła polityczne

Budapeszt, 22. 5. (PAT.) Minister Zaleski złożył wczoraj przed obiadem dłuższą wizytę ministrowi spraw zagranicznych Walko, poczem przyjęty był na audjencji przez regenta Horthyego.

Budapeszt, 22. 5. (PAT.) Odbył się tu wczoraj szereg przyjęć na cześć bawiącego w Budapeszcie ministra Zaleskiego. Regent Horthy wydał w salonach zamku królewskiego herbatę, na którą zaproszono około 1000 najwybitniejszych osób. Wieczorem

premier hr. Bethlen wraz z małżonką wydał na cześć min. Zaleskiego obiad, a po nim raut, na który zaproszono również licznych członków polskiej kolonii w Budapeszcie.

Budapeszt, 21. 5. (PAT.) We wtorek wieczorem premier hr. Bethlen wydał na cześć min. Zaleskiego obiad, w czasie którego wygłosił przemówienie na cześć przyjaźni polsko - węgierskiej. Odpowiadał min. Zaleski, toastując na cześć regenta, narodu, premiera i rządu węgierskiego.

Sensacyjny artykuł premiera węgierskiego hr. Bethlena w „Depeche de Toulouse” — Oświadczenie min. Zaleskiego

Berlin, 22. 5. (PAT.) Centrowa „Germania” podaje w depeszy z Budapesztu streszczenie artykułu premiera hr. Bethlena, zamieszczonego w „Depeche de Toulouse”, w którym premier węgierski zapowiada możliwość nowej orientacji zagranicznej polityki Węgier. W artykule tym premier stwierdza poprawę stosunków francusko-węgierskich i przytacza zawarcie traktatu rozejmowego i przyjaźni z Polską jako fakt tem donioślejszy dla Węgier, że pozwala on Polsce dzięki dobrym jej stosunkom z Rumunią i Francją na podjęcie roli pośrednika między Węgrami, a temi obu państwami.

„Aby doprowadzić do serdecznych stosunków z Francją, pisze hr. Bethlen, jest rzeczą konieczną, aby opinia

publiczna francuska zdawała sobie sprawę z tego, że Węgry są konstruktywnym elementem pokoju europejskiego. Nasz wspólny przyjaciel warszawski udzieli nam bez wątpienia pomocy dla osiągnięcia tego wyniku.”

Poza tem korespondent „Germanii” przytacza odpowiedź min. Zaleskiego na zapytanie, postawione przez współpracownika dziennika budapeszteńskiego „A Reggel” w sprawie stanowiska ministra wobec tych wywodów premiera węgierskiego. Min. Zaleski odpowiedział, że gotów jest zawsze przyczynić się do ułatwienia zbliżenia między Francją i Węgrami.

Budapeszt, 21. 5. (PAT.) Min. Zaleski udzielił wywiadu budapeszteńskiemu pismu poniedziałkowemu „A

Reggel”. Min. Zaleski oświadczył, że przyjazd jego do Budapesztu jest aktem grzeczności i stanowi wizytę min. spraw zagr. Walko w Warszawie. Minister dał wyraz nadziei, że będzie miał sposobność odbycia konferencji z prezesem rady ministrów Bethlenem i min. spraw zagr. Walko na temat ogólnej polityki międzynarodowej.

Następnie przeszedł do omówienia stosunków gospodarczych między Polską, a Węgrami. Oświadczył, że podpisanie w Warszawie układu handlowego polsko - węgierskiego stanowi podstawę do jaknajszerszego rozwoju wzajemnych stosunków gospodarczych.

Na zapytanie, dotyczące stosunku Węgier do Rumunii, m. Zaleski odpowiedział, że Polska jako sprzymierzeniec Rumunii pragnie szczerze, aby również stosunki węgiersko - rumuńskie ułożyły się jaknajpomyślniej i aby oba te państwa odzyskały wzajemne zaufanie. W dalszym ciągu wywiadu korespondent wspominał o oświadczeniu hr. Bethlena, umieszczonem w jednym z pism francuskich, że Węgry starać się będą z pomocą Polski poprawić swe stosunki z Francją, na co min. Zaleski oświadcza, że o tej enuncjacji hr. Bethlena dowiaduje się z wielką radością i że swej strony gotów jest udzielić wszelkiej swej pomocy dla zbliżenia francusko - węgierskiego.

Sprawa podwyżki płac w czasie P. W. K.

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) — Sprawa podwyżki uposażeń urzędników państwowych województwa poznańskiego i zatrudnionych w Poznaniu urzędników samorządowych nie jest jeszcze definitywnie rozstrzygnięta. Rząd się już nad tą sprawą zastanawiał i uzgadnia obecnie poglądy w tej mierze. Wysokość podwyżki a także terminy wypłaty będą ustalone na najbliższem posiedzeniu Rady Ministrów.

Po zamianie poselstw na ambasady

Warszawa, 22. 5. (AW.) Z okazji podniesienia poselstwa polskiego w Rzymie i włoskiego w Warszawie do godności ambasad nastąpiła wymiana depesz gratulacyjnych między premierem Mussolinim a min. spraw zagr. Zaleskim.

Starania o zniżki cen

Zapowiedziane na dzisiaj o godz. 11 posiedzenie w Izbie przem.-handlowej w powyższym celu odbyło się przy udziale wszystkich przedsiębiorców, radcy Orzechowskiego jako delegata min. spraw wewn. oraz przedstawicieli województwa i miejsk. urzędu bezpieczeństwa publicznego. Obradom przewodniczył p. Maciejewski.

Delegat min. spraw wewn., p. radca Orzechowski zaznaczył, że ceny przewidziane w cennikach pod żadnym warunkiem nie mogą być przekraczane. Postanowiono, że mają być ustalone ceny t. zw. obiadów urzędowych w mieście, na P. W. K. zaś będą oznaczone ceny na pewną ilość potraw.

Dzisiaj jeszcze w ciągu popołudnia będą podane do zatwierdzenia cenniki, które odtąd mają obowiązywać. Dalszy ciąg obrad jutro.

Tylko do 24 b. m.!

Zgłoszenia do atrakcyjnego biegu na przelaj o puchar „Kurjera Poznańskiego”

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 1/2, w Gdańsku na Warszawę 8,91 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mkn. w dewizach — 211,83 zł, gotówką — 211,40 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,54 zł, gotówką — 172,20 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 22 maja 1929. Giełda dzisiejsza przedstawiała wiel. sze ożywienie przy tendencji utrzymanej i zwiększoną chęć kupna.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych dokonywano dużych obrotów 4 proc. listami zast. konwert., które notowały 40 proc. w placeniu oraz poszukiwano 6 proc. listy żytnie po 27,— i 8 proc. listy dolarowe ziemskie po 93¼—93 proc. (przy dew. 8,90). Z pap. państw. oddawano 5 proc. poz. konwers. po 56—55 proc., zaś płacono za poz. inwestycyjną 104,—

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 164,—, za Cegielskiego 40,—, za R. Maya 98,— i za Unję 170,—. Przy akcjach przemysłowych zauważono brak odpowiedniego materiału.

Cedula urzędowa z dnia 22 maja 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nom. na 100)
5% Pożyczka konwersyjna 56—55% O.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 93¼—93% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 40% P.

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 27,— P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 104,— P.

Akcje bankowe:

(Kur. w złotych za 1 akcję)
Bank Polski: 1 em. 164,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 4,— P.
C. Hartwig I em. zł. 32,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 98,— P.
„Unja” (dawn. Ventzki) I em. zł. 170,— P.
Tendencja: Utrzymana.

Giełda warszawska

dnia 22 maja 1929 r.

Waluty Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,90 sp. 8,92 kup. 8,88

Dewizy

	tr.	123,81	sp.	124,12	kup.	123,50
Belgja		358,63		359,53		357,73
Holandja		043,25		043,36		043,14
Londyn		008,90		008,92		008,88
Nowy Jork		034,85		034,94		034,76
Paryż		026,39		026,45		026,33
Praga		171,71		172,14		171,28
Szwajcaria		125,25		125,56		124,94
Wiedeń		046,70		046,82		046,58

Papiery państwowe i obligacje

4% poz. inwest.	000,00	105,00	104,50
5% poz. premi. dol.	075,50	075,00	075,25
5% poz. konw.	000,00	000,00	067,00
6% poz. dol.	084,50	084,75	084,50
10% poz. konw.	000,00	000,00	102,50

Akcje w złotych:

Bank Polski	166,50—166,25
Bank Dysko. towy	000,00—126,00
Bank Handlowy	000,00—116,00
Bank Małopolski	00,00—27,00
Bank Zachodni	00,00—78,00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Sole polasowe	00,00—32,50
Firley	000,00—050,00
Cegielski	000,00—41,50
Lilpop	032,00—031,50
Modrzejów	024,50—025,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg

reszta za 100 kg

Berlin, dnia 22 maja 1929

Pszenvica marchijska	217,00—218,00
maj	228,00—227,75
lipiec	232,25—231,75
wrzesień	237,75—237,50

Tendencja dla pszenicy słaba.

Zyto marchijskie	193,00—196,00
maj	000,00—204,00
lipiec	209,75—209,50
wrzesień	213,50—213,00

Tendencja dla żyta słaba.

Jęczmień browarny	215,00—228,00
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	185,00—194,00

Tendencja dla jęczmienia słaba.

Owies marchijski	190,00—197,00
maj	000,00—0 0,00
lipiec	192,50—198,00
wrzesień	202,50—201,50

Tendencja dla owsa słaba.

Maka pszenna	24,00—28,25
Tendencja słaba.	

Maka żytnia	25,75—27,50
Tendencja słaba.	

Otreby pszenne	13,00—13,25
Otreby żytnie	00,00—13,50
Groch Vitoria	43,00—50,00

Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25,00—26,50

Bób polny	22,00—24,00
Wvka	28,00—30,00
Łubin niebieski	17,00—18,00

Łubin żółty	22,00—24,00
Seradela nowa	56,00—62,00
Makuch rzepakowy	19,00—19,20

Makuch lniany	21,80—22,00
Wyłoki suszone	12,40—13,00
Srót Soja	19,30—20,20

Płatki ziemniaczane	16,20—17,30
---------------------	-------------

Notowania złotego w Be. linie

z dnia 22 maja 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,90—47,15
Noty wielkie: 46,825—47,225

Problem stosunków polsko-niemieckich

Specjalny zeszyt dyskusyjny czasopisma „Die Hilfe“

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) Czasopismo demokratyczne „Die Hilfe“ w Berlinie wydało specjalny numer dyskusyjny, poświęcony zagadnieniom stosunków Niemiec i Polski.

Każde zagadnienie omówione jest przez referentów polskich i niemieckich. Tak np. o t. zw. korytarzu oraz o izolacji Prus Wschodnich pisał poseł prof. Stan. Stroński a ze strony niemieckiej redaktor Oertzen, o sprawach gospodarczych marszałek Sejmu Jan Dębski i poseł Diamand oraz minister

Rzeszy Dietrich, tajny radca v. Wolff i baron v. Richthofen, o mniejszościach narodowych adwokat Lypaciewicz, a ze strony niemieckiej A. Szmidt, o Gdańsku minister Strassburger i redaktor Neyer, o stosunkach polsko-niemieckich p. Thugutt, poseł pralat Kaas i dr. Grabowski.

W artykułach gospodarczych poglądy polskie i niemieckie są stosunkowo najbardziej zbliżone, a w artykułach politycznych, zwłaszcza na temat Pomorza, różnią się najbardziej.

Dokoła procesu b. ministra Czechowicza

Skarga pos. Liebermanna przeciw niedopuszczeniu ważnych świadków

Warszawa, 22. 5. (Tel. wł.) Dziś odbędzie się posiedzenie gospodarcze Trybunału Stanu. Przedmiotem rozważania będzie skarga przedstawiciela Sejmu Liebermanna na decyzję sędziego śledczego Zaleskiego, który nie uwzględnił wniosków oskarżyciela co do rozszerzenia ram śledztwa przez

powołanie jako świadków premiera Bartla, ministra Jurkiewicza i kilku innych.

Skład Trybunału Stanu będzie następujący: pierwszy prezes Sądu Najwyższego Supiński, adwokat Bogucki (B. B.) oraz Stanisław Thugutt.

Kino Metropolis

Od dziś ulubieniec kobiet

IWAN PÉTROWICZ w wspaniałym filmie p. t.

„Trzy namiętności“

Przedstawienia o godzinie 5, 7 i 9-tej nw 9894/5

Akcja Sowietów w Paryżu i Waszyngtonie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w maju.

Targi paryskie cieszą się z roku na rok coraz większym powodzeniem. Pod miastem wyrosła specjalna dzielnicę wystawowa, będąca już niewystarczającą, gdyż zgłosiło się na nią aż 9000 wystawców, z których 2000 nie przyjęto z powodu braku miejsca. Odmowa nie spotkała jednakowoż przedstawicieli Sowietów, którzy posiadają na Targach bardzo nawet przestronny pawilon.

Zawiera on aż 50 bolszewickich eksponatów, reprezentujących najrozmaitsze trusty państwowe drzewa, skór, nafty, węgla, wyrobów chemicznych, spożywczych i t. d. Najbardziej jednak uderza dział „Międzynarodowej książki“, eksportowanej przez Moskwę na zachód via Berlin do Paryża. Wystawiono w nim, dla zamydlenia oczywście oczów, pewne wydawnictwa, związane z medycyną i chemią; niektóre tłumaczenia autorów francuskich, jak Jules Romains czy też Duhamela, ale giną one w powodzi broszur propagandowych oraz ikonografii Lenina, jego biografii, zbioru jego mów i t. p. Na ścianach olbrzymie afisze sławią bogactwa kopalniane bolszewii, a karty pocztowe ilustrują idylliczne życie czerwonego raju.

Ta najzupełniej jawna propaganda Sowietów jest tylko „próbką“ najmniej jawnej i systematycznie prowadzonej w Paryżu akcji bolszewickiej za pomocą najrozmaitszych wydawnictw, a przede wszystkim dwóch miesięczników p. n. „L'Appel des Soviets“ i „Nos Regards“. Obydwa są redagowane po francusku przez bolszewików tutejszych i rosyjskich, w jak najbliżej pozostałych kontaktach z ambasadą „sierpa i młota“. Pierwszy nosi podtytuł „przeglądu ilustrowanego i obrony Rosji sowieckiej“. Posiada w rzeczy samej bogaty materiał fotograficzny. Dzięki temu czytelników artykuły o treści niemal wyłącznie politycznej, których zadaniem jest stałe denuncjowanie przygotowujących się rzekomo wypraw krzyżowych „burżuazji“ przeciwko Rosji Sowietów oraz wykazywanie „idealnych“ stosunków, panujących na jej terytorjum. Tendencjonalność tych utworów zdradza się w każdym słowie.

„L'Appel des Soviets“ posiada specjalny dział, poświęcony propagandzie rewolucyjnej wśród młodzieży. Wzywa on młodzież Francji, żeby podobnie jak bolszewicy zorganizowali dla swych dzieci na Krymie „istny raj“ w postaci sowieckich sanatoriów, przytułków, szkół i t. p., utworzyli i oni takowe na wybrzeżu... azurowym,

szeptać słodko do ucha rodziców, słowo „rewolucja“.

Drugi miesięcznik „Nos Regards“ jest redagowany w tym samym duchu, jakkolwiek na pozór wygląda jak przegląd kinematograficzny. Jego ekspansja jest jednakowoż dlatego większa i zdradliwsza, gdyż fotografie i ryciny przemawiają dzisiaj bardziej aniżeli artykuły do wyobraźni „mas“. Ostatnia strona przeglądu jest redagowana w języku esperanto, aby idee międzynarodowego przewrotu mogły się jak najszerzej rozprzestrzeniać.

Jednakowoż dla zrealizowania programu Lenina, władcy Kremlina lękają ponad wszystko pieniędzy, których zachód nie chce już im dostarczyć. Dlatego obecne wysiłki przywódców III-ej Międzynarodówki sięgają dalej, poza Europę, mianowicie do królestwa dolarów.

Z tego powodu szereg bolszewickich emisariuszy udało się w tym roku do Stanów Zjednoczonych. Pomieczy nimi największą podobno działalność rozwinął tam p. Aaron L. Scheinmann, były dyrektor państwowego Banku Sowietów oraz p. Valeriani Mezhlauk, wiceprezes najwyższej rady ekonomicznej sowieckiej. Pozornie podróż ich miała na celu układy przemysłowe z Amerykanami, a w pierwszym rzędzie utworzenie w Rosji fabryk samochodowych. Obydwo konferencje z Fordem i „General Motors“, a nawet podobno zawarto układ z „Cleveland Tractor Company“ na dwa miliony dolarów! Towarzystwu amerykańskiemu miała być powierzona budowa pierwszej kolei podziemnej w Moskwie.

Za kulisami tej działalności ekonomicznej, prowadzona była również akcja polityczna. Wysłannicy Sowietów czynili starania uzyskania audjencji w Waszyngtonie, proponując wzajemnie za uznanie rządów Sowietów zawarcie nie tylko niezmiernie korzystnych dla Amerykanów kontraktów przemysłowych, ale i udzielenie im ważnych koncesji. Niektórzy nawet twierdzą, iż zgodzili się na spłacenie długów carskich. Szczegółów co do tych pertraktacji brak. Zdawałoby się jednakże, że już zostały ukoronowane pewnym sukcesem.

W miesiącu lipcu ma się udać do Rosji delegacja, złożona z 50 znanych aferzystów amerykańskich. W tamtejszych kołach przemysłowych przywiązują do tej podróży dużą wagę. Niektórzy nawet utrzymują, że prezydent Hoover i sekretarz Stanu, pułkownik Stimson, mają się do niej przychylnie odnosić. Znany ze swojej frankofobii, senator Borah, prezes ko-

misji spraw zagranicznych Senatu, miał entuzjastycznie wyrazić się o tej podróży, twierdząc, że zamówienia, osiągnięte przez Amerykanów w Rosji staną się najważniejszym czynnikiem do podjęcia stosunków politycznych pomiędzy dwoma krajami!

Delegacja amerykańskich przemysłowców zamierza również wykorzystać tę podróż dla zatrzymania się w lipcu w Berlinie i wzięcia tam udziału w otwarciu Międzynarodowej Izby Handlowej. Stany Zjednoczone są niezawodnie, dzięki swojej potęgze finansowej, arbitrem sytuacji w Europie. Można tylko wyrazić zdziwienie, że ich sympatja i pomoc nie idzie w kierunku byłych sprzymierzeńców wielkiej wojny, ale w kierunku Niemców, a teraz zdawałoby się i Sowietów, będących tak jedni jak i drudzy głównymi sprawcami obecnego kryzysu ekonomicznego i zawilej sytuacji finansowej.

L. Briares.

Manifestacje katolickie w Wielkopolsce

W Wielkopolsce odbyły się w ostatnich tygodniach w 44 miastach i 115 wsiach zebrania manifestacyjne przeciw usiłowaniam pewnych kół wniesienia projektu prawa małżeńskiego, niezgodnego z zasadą katolicką, zwłaszcza zaś przeciw t. zw. ślubom cywilnym i rozwodom.

Rezolucje przesyłano na ręce ks. Kardynała Prymasa, rządu Państwa, oraz pp. marszałków Sejmu i Senatu.

Kongres eucharystyczny w Toruniu

(Kap.) W dniach 27, 28, 29 i 30 maja r. b. — jak już informowaliśmy — odbędzie się w Toruniu Kongres eucharystyczny diecezji chełmińskiej z udziałem szereg XX. biskupów.

Komitet organizacyjny powiadamia:

1) zgłoszenia osób z prowincji o noclegi w domach prywatnych, czy w kwatery majowej należy bezzwłocznie wysłać pod adresem przewodniczącego sekcji kwaterunkowej, sekr. Buntkowskiego w Toruniu: Magistrat, pokój nr. 31, lub ul. Królowej Jadwigi nr. 1, do dnia 24-go b. m.;

2) zgłoszenia delegacji o udział w procesji Bożego Ciała należy wysłać pod adresem przewodniczącego sekcji administracyjnej, radcy Makowskiego w Toruniu, ul. Szeroka nr. 2.

Przed mianowaniem nowych kardynałów

(Kap.) Doniedawna jeszcze wszystko zdawało się wskazywać, że najbliższy konsystorz papieski odbędzie się w czerwcu. Obecnie w kołach dobrane zazwyczaj orjentujących się w sytuacji, uchodzi za rzecz niemal pewną, że termin zwołania konsystorza zostanie przesunięty do jesieni.

Ponieważ znamienym rysem sposobu kierowania przez papieża również wewnętrzną polityką Kościoła jest łączenie konsystorza z realizacją jakiegoś specjalnego celu, więc tym razem z napreżeniem oczekuje się odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób ojciec św. uzupełni luki w kolegium kardynalskim. Mówi się znów, że przestrzegana dotychczas liczba 70 kardynałów ma być przekroczona, jeżeli oczywiście, papież uzna potrzebę i celowość takiego przekroczenia. Dyskutuje się także wiele na temat składu narodowościowego św. kolegium kardynalskiego, w którym obecnie Włosi nie posiadają już większości.

Wiadomo powszechnie, że państwa południowo-amerykańskie dążą usilnie do wprowadzenia swoich przedstawicieli do tego kolegium. Prasa przypomina prośbę króla hiszpańskiego z r. 1923 o powiększenie liczby kardynałów w krajach, mówiących po hiszpańsku. Według pogłosek, prośba ta miała być ponawiana często na drodze dyplomatycznej. Argentyna, Chile, Kolumbia i Brazylia starają się o mianowanie kardynałów dla swoich krajów. Nierzadkie są też głosy w Rzymie, że Ojciec św. zamianuje kardynałem jednego z biskupów meksykańskich, by okazać w ten sposób swą szczególną miłość dla prześladowanego narodu.

Sprzedaż Sartawic i Wąsowa

„Monitor Polski“ ogłasza w nr. 108 z 11 bm. obwieszczenie min. skarbu w przedmiocie przeznaczania do sprze-

daży majątności Sartawice w pow. świeckim na Pomorzu. Obszar majątności wynosi ogółem 4.673 ha, przypuszczalna cena sprzedaży wynosi 4.300.000 zł. W szczególności majątność ta składa się z następujących majątków: a) Sartawice, roli 302 ha, lasu 2.327 ha, łąk 40 ha, wiktyny 57 ha, parku 19 ha, wody 6 ha itd.; b) Morsk, roli 320 ha, łąk 50 ha, nieużytków 23 ha; c) Święte, roli 322 ha, łąk 210 ha, podwórza, dróg i nieużytki 25 ha; d) Ernestowa, roli 385 ha, łąk 65 ha, wody 40 ha, podwórza i nieużytków 16 ha; e) Dzik, roli 391 ha, łąk 24 ha, podwórza 2 ha.

Podania na powyższe majątki należy składać do dnia 10 czerwca br. w Komisariacie do spraw likwidacji niemieckiej w Poznaniu, Al. Marcinowskiego 22, gdzie udziela się również szczegółowych informacji. W podaniu należy a) oznaczyć majątek, na który się reflektuje, b) podać cel, dla którego zamierza się majątek nabyć, c) złożyć oświadczenie w miejsce przysięgi o stanie majątkowym, d) dołączyć dowód o złożeniu w kasie skarbowej wadium w wysokości 2 proc. przypuszczalnej ceny sprzedaży, e) dołączyć świadectwo fachowości rolnej, f) dołączyć znaczki stempłowe w wysokości 3 zł od podania i 50 gr od każdego załącznika. Prócz tego można dołączyć życiorys, świadectwo urzędowe inwalidzkie z armii polskiej, dowody odznaczeń wojskowych, poświadczenia instytucji społecznych i t. d.

Do dnia 29 bm. można wnosić w podobny sposób podania w sprawie nabycia majątności Wąsowa w pow. nowotomyskim, obszaru ogółem 2.956 ha. Majętność ta składa się z następujących majątków: a) Wąsowo, roli 512 ha, lasu 626 ha, łąk 173 ha, itd.; b) Chraplewo, roli 429 ha, lasu 210 ha, łąk 74 ha itd.; c) Głupień, roli 364 ha, lasu 90 ha, łąk 51 ha itd.; d) Tomaszewo, roli 135 ha, lasu 251 ha, łąk 17 ha itd. Cena całego obiektu 4.300.000 zł., wadium również 2 proc.

Agitacja bolszewicka na Kresach

Z Wilna donoszą:

Ostatnio na kresach wschodnich zwróciła uwagę władz znaczna liczba agentów, sprzedających nasiona po bardzo niskich cenach. Gdy zaczęto przyglądać się haczniej „sprzedaży“ tych agentów, okazało się, że są to emisariusze bolszewicy, którzy do nasion dodawali bardzo suto opakowanie z odciskami komunistycznych.

Słowem, sprzedaż nasion połączona była z rozsiewaniem po wsiach i zaściankach bibuły komunistycznej.

Wobec takich danych roztoczono opiekę nad „sprzedawcami nasion“ i w tych dniach pod Sokołówką aresztowano niejakiego W. Piotrowicza i S. Czerepikę, przy których znaleziono duży zapas paczek z nasionami, owiniętymi w proklamacje.

Za pozostałymi agitatorami, grasującymi po wsiach na Kresach wschodnich w charakterze sprzedawców nasion, zarządzone energiczne pościgi.

Zaniepokojenie rozwojem Gdyni

Gdańsk, 22. 5. (AW) Jak już donosiliśmy, niektóre tutejsze sfery zaniepokojone są wspaniałym rozwojem portu gdynińskiego. Ostatnio wystosowała „Danziger Zeitung“ szereg pytań pod adresem senatu, co tenże zamierza uczynić, wobec nowej umowy polsko-brytyjskiej linii okrętowej, która swoje statki skierowuje do Gdyni. Poprzednio statki te zatrzymywały się w porcie gdańskim.

Frakcja niemiecko-narodowa wniosła interpelację w Volkstagu gdańskim pytając, co senat zamierza uczynić, by zapobiec konsekwencjom, jakie z tego powodu wynikną dla portu gdańskiego. Wiadomo bowiem, że P. K. P. postanowił wspomnianą linię okrętową udzielić znaczących ulg taryfowych.

KUP LOS P. W. K.

Tylko 3 zł. Cztery główne wygrane wartości po 75.000 i wiele tysięcy innych.

Ciągnięcie nieodwołalnie 26 czerwca

nw 10138

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Przechadzki po P. W. K.

Zapoznawszy się na poprzedniej przechadzce z wspaniałymi halami i pawilonami terenów „A”, przechodzimy długą aleją na następny odcinek: „B”.

Znajdujemy się na terenie wystawy rządowej. W pierwszym z kolei pawilonie: ministerstwa komunikacji znajdujemy niezwykle ciekawe modele nowo-wybudowanych mostów, dworców, gmachów kolejowych etc. Interesujące są również modele działania służby ruchu i bezpieczeństwa. W przyległej salce wyświetla się film: „szlakiem polskich kolei”. Całość ma duże znaczenie dla propagandy turystyki polskiej.

Obok pawilonu, na wolnym powietrzu budzą ogólny podziw ekspozycje polskich fabryk wagonów i lokomotyw.

Ciekawie przedstawia się również modernistyczny pawilon ministerstwa poczt i telegrafów, gdzie suche statystyki i zestawienia przedstawiają się interesująco, dzięki oryginalnym efektom świetlnym.

W tym samym pawilonie umieszczono, sprawnie działający urząd pocztowy.

W pawilonie lotnictwa widzimy całkowicie w kraju wykonane awionetki — przyszłość lotnictwa sportowego, ukrywająca się w cieniu dwóch olbrzymich płotowców pasażerskich. Ogólne zainteresowanie budzi również wystawiony ślizgawiec Prezydenta Rzplitej.

W pawilonie przemysłu samochodowego wystawia szereg firm karoserje budowane w kraju, na zagranicznych podwoziach. Wyróżniają się wspaniałe karoserje firmy Brzeski-auto z Poznania.

Następny budynek, to imponujący gmach Pałacu Sztuki, zawierający wystawę obrazów, rzeźb, grafiki, sztuki zdobniczej, książki, artystycznej fotografii etc. Zgromadzone w sali honorowej arcydzieła najwybitniejszych malarzy, z Matejką na czele, budzą zachwyt, szczególnie u cudzoziemców, i stanowią pierwszorzędną czynnik propagandy polskiej.

W najokazalszym budynku wystawowym: Pałacu Rządowym, znajdujemy imponujący pokaz dorobku dziesięciolecia pracy wszystkich naszych ministerstw, z wyjątkiem już wspomnianych, posiadających własne pawilony. Na pobieżne, chociażby, zwiedzenie tego labiryntu sal, korytarzy i podwórców, potrzeba co najmniej paru godzin czasu.

W obszernym pawilonie samorządów, mieści się pokaz działalności samorządów wojewódzkich trzech województw zachodnich, zorganizowany przez Starostwo Krajowe w Poznaniu. Bardzo interesująco przedstawia się wystawa gospodarki miast, dzięki licznym panoramom, modelom i fotografjom. W czterech salkach kinowych wyświetla się filmy propagandowe.

W sąsiednim, niewielkim lecz gustownym pawiloniku przedstawia Związek Obrony Kresów Zachodnich, dorobek swej pracy, za pomocą wykresów, map i wydawnictw.

Bardzo okazale prezentuje się pawilon Banku Polskiego, zawierający m. in. ciekawą kolekcję biletów Banku od czasów najdawniejszych oraz monet. Sensację budzą modele cegiełek złota i srebra, stanowiących podstawę naszej waluty.

W następnym budynku — wspaniałym Pałacu Wychowania Fizycznego, widzimy pokaz działalności naszych związków sportowych, efektowną wystawę Państw. Urzędu Wychowania Fizycznego oraz Ministerstwa Oświaty. W domkach przed pałacem ulokowały się wystawy towarzystwa opieki nad dzieckiem oraz zbiory polskich towarzystw eugenicznych.

Przeszedłszy na następny teren: „C”, widzimy na wstępie gustowny podarek polonji amerykańskiej: pawilon Polski zagranicą. Gros pawilonu zajmują ekspozycje potężnych zrzeszeń polskich w Ameryce, przypominające nam, jak wielu Polaków przebywa poza granicami państwa.

Mijając potężne mury Centralnej Restauracji, zatrzyma się każdy przy efektownym, modernistycznym pawilonie firmy Herse. Mężowie odcinają panie od wspaniałych „ostatnich kreacji”, do których dostępu bronią kryształowe szyby i... ceny.

W obszernym pawilonie „Prasy i

Książki” oglądamy dorobek naszej dziesięciolecia pracy w dziedzinie słowa drukowanego. Cała wystawa jest umiejętnie podzielona na dwa działy — prasy, wśród której korzystać wyróżnia się stoisko jednego z największych polskich wydawnictw prasowych: T. A. Drukarni Polskiej, oraz na dział Książki, gdzie są reprezentowane wszystkie najpoważniejsze wydawnictwa polskie.

W pawilonie przemysłu muzycznego znajdujemy pokaz bujnie rozkwitłego i mającego za sobą stare tradycje, przemysłu. Najokazalszym zresztą eksponatem w tej dziedzinie są wspaniałe organy umieszczone w westybulu reprezentacyjnym, a wykonane przez firmę Bracia Biernaczy z Warszawy.

Piękne zakończenie perspektywy tego terenu stanowi pawilon przemysłu szklanego, zawierający ciekawe ekspozycje z dziedziny produkcji szkła w Polsce.

W pawilonie uzdrowisk wystawiają prawie wszystkie polskie miejscowości kuracyjne, udawadniając, że nie tylko nie ustępują zagranicy, lecz jeszcze ją pod wieloma względami przewyższają.

Ciekawy i oryginalny pawilon pracy kobiet jest prawdziwą ozdobą tego terenu, i daje chlubne świadectwo o

Prezydent Rzplitej w pawilonie Uzdrawisk

W dniu wczorajszym Prezydent Rzplitej, przychylił się do zaproszenia dyr. związku uzdrowisk polskich Szczerbińskiego i zwiedził dokładnie pawilon uzdrowiskowy w parku Wilsona. Pan Prezydent wysłuchał powitalnego przemówienia dyr. Szczerbińskiego, zawierającego ogólny rzut oka na obecny stan uzdrowisk polskich, oraz prośbę o łaskawe zainteresowanie się postulatami z dziedziny balneologii krajowej (tworzenie katedr balneologicznych i państwowego instytutu balneologicznego). Prezydent przeszedł następnie stoiska wszystkich uzdrowisk, reprezentowanych w pawilonie a więc: Inowrocławia, Lubienia Wielkiego, Krynicy, Buska, Ciechocinka, Zakopanego, Truskawca, Drusienik, Kaźmierza Dolnego, Rabki, Żegiestowa - Zdroju, Gdyni, Orłowej, Helu, Otwocka, Szczawnicy, Solca, Moszyna, Nałęczowa, Horyńca i Gorzalkowic. Ze szczególnym zainteresowaniem oglądał Prezydent model plastyczny budynków inowrocławskich, model projektujący nowe ujęcie głównego źródła w Krynicy, modele wnętrza łazienek buskich, oraz model łazienek soleckich. Dłuższy czas rozpatrywał Pan Prezydent piękne ekspozycje Zakopanego, zwłaszcza doskonałą plastyczną mapę Tatr wykonaną specjalnie na wystawę. Z zainteresowaniem oglądał modele złóż geologicznych z których wypływa „Naftusia” truskawiecka i poświęcił chwilę pięknym widokom i wykresom Drusienik

guście polskich kobiet. Na dachu znajduje się sympatyczna kawiarnia Koła Kuźniczanek, z której roztacza się piękny widok na tereny wystawowe.

Mijając wspaniałą wodotrysk dostajemy się przez most ponad ulicą Matejki na następny teren, t. zw. „D”.

Po obu stronach szerokiej ulicy mamy szereg sklepów, gdzie można się zaopatrzyć we wszelkiego rodzaju pamiątki z Poznania i wystawy.

Sklepy te umieszczono między wieżami, w których ulokowały się wystawy: Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, Związek Towarzystw Ubezpieczeniowych oraz Izby przemysłowo-handlowe krajowe i mieszane, z poznańską na czele.

W namiotach i barakach ulokowała się wystawa polowa Czerwonego Krzyża, wykazująca ogrom zakresu pracy, tej tak pożytecznej placówki.

W obszernym i estetycznym pawilonie rzemiosła, widzimy bogatą wystawę wyrobów wszystkich dziedzin rzemiosła polskiego.

Na bazarach, zawierających sklepy z wytworami przemysłu ludowego, kwiatami, galanterią oraz cukrami, kończą się tereny „handlowe” wystawy.

Za mostem ponad ul. Wyspiańskiego znajdują się największe terytorjalne tereny. Wystawy, zawierające wystawę rolnictwa i przemysłu rolniczego. O tem w następnej przechadzce.

Po oglądnięciu plastycznego modelu cypla helskiego i panoramy Orłowa, Kamiennej Góry, przełomu Dunajca w Pieninach pod Szczawnicą raczył Pan Prezydent wypić szklankę stołowej wody „Morszynki”. Po zapoznaniu się z całością wystawy uzdrowiskowej, wyraził Pan Prezydent uznanie, jej organizatorowi, t. j. Związkowi Uzdrawisk Polskiemu, przyczem oświadczył, iż sprawami uzdrowisk żywo się interesuje.

Społeczeństwo a wystawa

Z listów do Redakcji

W rubryce tej publikujemy otrzymane listy, których treść zainteresować może szerszy ogół i przyczynić się do uświetnienia wystawy lub usunięcia zauważonych niedomagań. W wyborze krytyk i projektów, które muszą być oczywiście rzeczowe i obiektywne, zastrzegamy sobie wolny wybór.

Redakcja

Nie chcemy Bismarcka!

Szanowny Panie Redaktorze! Wczoraj wieczorem zauważyłem na terenie wystawowym „A” na pionowej rurze reklamę neonową, która obraża poprostu nasze uczucia narodowe. Oto w samym środku terenu na olbrzymiej wysokości jarzy się impertynenckie nazwisko zacieklego wroga polskości, największego gniebiciela naszego — Bismarcka. Sądzę, że dałoby się załatwić tę sprawę w sposób właściwy, bo, jeśli hakatystyczny zarząd huty dotychczas nie zmienił nazwy wspomnianej huty, to niechaj dyrekcja P. W. K. spowoduje, by usunięto napis z rury. Nas biją w Opolu, wszędzie szykanują, a my z kurtuazyjnym pobłażaniem tolerujemy

Pan Prezydent w pawilonie rzemiosła

Wczoraj o godz. 13,30 Pan Prezydent — bawiąc na Powszechnej Wystawie Krajowej zaszczylił swą obecnością pawilon Rzemiosła.

Dostojnego Gościa powitał w pawilonie Prezes Zarządu Grupy Rzemiosła p. syndyk Juszcak krótkim przemówieniem.

Ze specjalnym zainteresowaniem oglądał Pan Prezydent stoiska firmy K. Schaeffer — Świątniki Górne, wystawiającej artystyczne rzeźby kościelne, drzwi z Wawelu firmy Bauer — Kraków, stoiska firm J. Jagodziński — Poznań i Brzeziński — Szamotyły wyroby szklane, firm artystyczno - malarskich W. Patalas i Wrembel — Poznań, stoisko firmy bednarskiej H. Zglecki — Warszawa, wystawiającej beczkę do wina, której kran za zmianą położenia umożliwia każdorazowo wyciek innego płynu, stoisko firmy kołodziejskiej J. Staszak — Poznań, klatki dla ptactwa firmy Schmidt — Poznań, stoiska firm zegarmistrzowskich A. Meller — Rogoźno i J. Śledziński — Poznań, firm szewskich J. Rybelski — Poznań i Leszczyński — Warszawa oraz wystawę introligatorów krakowskich.

Przed opuszczeniem pawilonu podkreślił Pan Prezydent sympatyczną jednolitość artystyczną w wykonaniu wnętrza pawilonu.

Nadzwyczajne pociągi na P. W. K.

Na czas wystawy w razie nadmiernie zwiększonego ruchu podróżnych lub dla liczniejszych zbiorowych wycieczek będą kursowały na specjalne zarządzenie pociągi nadzwyczajne od strony Częstochowy i Krakowa przez Katowice, Herby, Kępno, Ostrzeszów, Ostrów, Jarocin i Środę. Pociągi te z wagonami 3 klasy będą kursowały z szybkością do 55 km na godzinę według poniższego rozkładu: przyjazd do Poznania z Krakowa o godz. 0.30 i 6.10, z Częstochowy o 3.07 i z Katowic o 1.00.

tego rodzaju manifestacje niemieckiego zuchwalstwa. J. Ch., Poznań.

Dlaczego po niemiecku?

Szanowny Panie Redaktorze! Wystawa w Poznaniu jest lustracją polskiego dorobku we wszystkich dziedzinach za okres ostatniego dziesięciolecia. Prócz polskich wystawców biorą udział w wystawie jeszcze ci reprezentanci nie polskich firm, które towar swój produkują w Polsce. Wszyscy wystawcy mówią jednak po polsku i tylko w tym języku udzielają informacji zwiedzającym.

Jeden z reprezentantów firmy niemieckiej, który stoisko swoje umieścił w pawilonie przemysłu metalowego, wyłączył się z pod rygoru i objaśnień udziela w języku niemieckim, mimo, iż zwiedzającymi są Polacy. Zdarzyło się, że zwiedzający (prawdopodobnie nie znał języka niem.) pytał się popolsku, a odpowiedź dostał w języku niemieckim. Dla informacji dodaję, że stoisko tej firmy mieści się na 2-gim piętrze w rogu po prawej stronie.

Racz przyjąć itd. S. W., Poznań

Jastrzębie, orły i puhacze nad puszystymi skórąmi wilków; fragment wystawy łowieckiej

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Szereg pożarów w Wielkopolsce

Duże straty — Różne przyczyny ognia

Kronika ostatnich dni wykazuje zwiększoną ilość pożarów. Wielka stonkowo liczba, jeżeli weźmiemy pod uwagę tydzień ubiegły, przypada na ognie wywołane uderzeniem gromu w czasie dwu ostatnich burz, o czym donosiliśmy szczegółowo. Oto kilka wypadków już nie z zakresu żywiołowych.

W Chlebowie w pow. wrzesińskim, w nocy spalił się dom mieszkalny, własność gospodarza Wróblewskiego z całym urządzeniem i większa ilość drobiu. Strata wyrządzona przez pożar wynosi około 17 000 zł. Podejrzewa się, że ogień powstał od palącej się świecy, którą zapomniano zgaszyć.

W Koronowie poszły z dymem magazyny smoly, oliwy i papy, własność Romana Fabianowskiego. Ogólne straty ocenia się na około 15 000 zł. Podczas dochodzeń okazało się, że ogień powstał od samozapalenia się wapna niegaszonego zmagazynowanego w jednej z szop.

W nocy wybuchł pożar w zabudowaniach Foerstera w Broniszewicach w powiecie pleszewskim. Spaliły się: dom mieszkalny, wraz ze stodołą i chlewem. Wysokości szkód i przyczyny pożaru narazie nie ustalono.

W Ruchocinku, w pow. gnieźnieńskim, w nocy spaliła się stodoła, własność rolnika Franciszka Stranza. Narazie nie ustalono wysokości szkód, jak również przyczyny powstania pożaru.

W Kurnatowicach w powiecie nowotomyskim, spalił się dom mieszkalny, własność rolnika Jana Mikołajczaka. Ogień powstał od iskieł ulatujących z kominu na dach słomiany.

Do serii pożarów dochodzi jeszcze uderzenie gromu w słup telegraficzny na szlaku Miasteczko - Grabionna w pow. wyrzyskim. Wskutek obalających się słupów telegraficznych zerwały się druty przewodu. Druty te pokradł ktoś narazie niewyśledzony.

W Studzienkach w pow. szubińskim w dniu 13 b. m. uderzył piorun w stodołę rolnika Adolfa Hacka. Oprócz stodoły spalił się chlew z drobnymi narzędziami rolniczymi łącznej wartości około 12 000 zł.

Na polach majątności Zimnawoda w pow. kozińskim, własność p. Marji Mycielskiej, uderzył piorun w stóg, paląc go doszczętnie.

W Dyczewie w pow. bydgoskim z tej samej przyczyny zapaliła się stajnia w zabudowaniach rolnika Grajewskiego. Strata wynosi około 6 000 zł. (k)

Elita zawodników

Z Petkiewiczem i Kusocińskim na czele startują w biegu na przełaj „Kurjera Poznańskiego” w dn. 26 bm.

Niezwykle ciekawie również pod względem jakościowym przedstawia się niedzielny nasz bieg, bowiem wezmą w nim udział conajlepsi zawodnicy z całej Polski. Ujrzy zatem Poznań po raz pierwszy na starcie dwóch naszych „asów” Petkiewicza i Kusocińskiego; już sama zapowiedź udziału tych znakomitych długodystansowców — a stawia się oni obaj niezawodnie — jest nielada atrakcją; niewątpliwie też tłumy podążą, aby podziwiać ich w akcji, aby przyrzec się zbliżka jednemu z triumfatorów olimpijskich Petkiewiczowi, którego w Polsce bił tylko jego obecny kolega klubowy, Kusociński. Ten ostatni znajdzie okazję do rewanżu, gdyż startuje p. i. jego pogromca z biegu „Kurjera Łódzkiego” doskonały Starosta.

Dalsze nazwiska podamy później, jak również nowych ofiarodawców, oraz szczegóły, dotyczące organizacji biegu. Obecnie przypominamy raz jeszcze, że termin zgłoszeń upływa 24 b. m. i należy je przesyłać pod adresem naszej redakcji.

Tragedja na Wiśle

Trzech gimnazjastów wyratowało się, czwarty utonął.

Nasz korespondent (x) donosi z Chelmina:

Straszną przygodę spotkała czterech starszych uczniów miejscowego gimnazjum, którzy mimo nienajlepszej pogody wybrali się dn. 18 bm. łodzią na Wisłę, aby użyć przejażdżki. Z nieustalonej dotąd przyczyny łódź się przewróciła i wszyscy wpadli do rzeki; z wyteżeniem wszystkich sił, trzymając się łodzi, trzech uczniowie wyratowali się a towarzyszy ich, 17-letni syn włościanina Żukowskiego z pobliskiego Kokocka, którego rwąca woda poniosła, zginął w nurtach niebezpiecznej rzeki. Zwłok nieszczęśliwego mimo wysiłków miejscowych rybaków nie zdołano odnaleźć.

Wypadki samochodowe

Jedna osoba zmarła. — Szereg okaleczeń.

Na szosie między Mścigniewem a Wojnowicami w powiecie leszczyńskim, dorożka samochodowa nr. 2 z Leszna, uderzyła o drzewo przydrożne. Pasażerowie pp.: Ludwik Musarch z żoną, zostali lekko pokaleczeni.

Na szosie między Dzieczynem a Poniecem w powiecie gostyńskim, w dn. 20 bm. najechał samochód kierowany przez Michała Matysiaka 72-letnią Emilję Kriegołą z Ponieca. Obrażenia były tak ciężkie, że Kriegoła zmarła a wkrótce po przewiezieniu

jej do szpitala w Poniecu. Winę przypisuje się Matysiakowi z powodu szybkiej jazdy.

Na szosie tucholskiej upadł z motocyklem drogomistrz Wojciech Kapela z Koronowa. Nieszczęśliwego opatrzył na miejscu wypadku p. dr. Scheffs, lekarz z Koronowa. (k)

Międzynarodowe konkursy

W konkurencji im. p. Ministra Spraw Zagr. dokończono dziś, dwa pierwsze miejsca zajęli Polacy.

Dziś przed południem ukończono konkurs im. p. Ministra Spraw Zagr. przyczem z pozostałych od wczoraj zgłoszonych koni bez błędów przeszły cały parcoure „Narcyz” (j. rotm. Skupiński) i „Bravo le danseur” (j. por. Zgorzelski). Wobec tego do rozgrywek o pierwsze miejsce stanęło 7 koni bez punktów karnych, które w kolejności zajęły następujące miejsca: 1) „Narcyz” rotmistrz Skupiński 16 p. ul. (750,— zł), 2) Bravo le danseur por. Zgorzelski 15 p. ul. (600,— zł), 3) „Igea” ppulk. Forquet Włochy (450,— zł), 4) „Nelson” bar. Lüttwitz (300,— zł), 5) „Ameisenbär” bar. Lüttwitz (150 zł), 6) „Proctor” kpt. Bradford, Ameryka (150,— zł), 7) „Powder Puff” por. Kulesza 10 p. strz. k. (150 zł), który spadłszy z konia, kontynuował bieg. Dalsze miejsca t. zn. od ósmego do dziesiątego włącznie (po 100 zł) zajęli: „Uraxi” kpt. Lequio (Włochy), „Buckarro” kpt. Bradford (Ameryka) i „Nella” por. Salega. Ostatniemi nagrodami (po 18,75 zł i wstęgi honorowe) podzieliło się ośmiu jeźdźców.

O godz. 13 rozpoczęła się trzecia część „Championa konia”, przyczem w pierwszej triumfowała p. Lila Czaykowska, w drugiej — por. Dąbski-Nehrlich. Konkurs ten jest bardzo ciekawy i zapowiada się za ciekłą walką. (bp.)

KALENDARZYK

Środa, 22 maja 1929.

Słońce: wschód 3,47; — zachód 19,52; — długość dnia 16 godz. 5 min. Księżyc: wschód 18,58; — zachód 3,19; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 13 st. C., cisza, ciśnienie atmosferyczne wysokie 757 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 20 st. C., najniższa plus 9 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: Plus 0,77 m. Kal. rz.-kat.: Helena kr.; jutro Dezydery. Kal. słow.: Wisław; jutro Budziwój.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcińska, ul. Fr. Ratajczaka. — Czerwona Apteka, Stary Rynek 37. — Zielona Apteka, ul. Wrocławska 31. Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą — ul. Krawczewskiego 12

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona. — Apteka p. Plucińskiego. Wilda: Apteka „Fortuna” — G. Wilda 96.

Pogotowie Lekarskie przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— General broni Józef Haller po dłuższym pobycie w Zakopanem powrócił do Poznania. (z.)

WYKŁADY

— O melioracji Polesia. W Kole Towarzystwie w Bazarze odbędzie się w sobotę, dnia 25 bm. o godz. 21 wykład p. inż. J. Pruchnika, dyrektora biura projektu melioracji Polesia w Brześciu n. Bugiem „O melioracji Polesia”.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Zebranie Koła Senjorów w Poznaniu odbędzie się w środę, 22. bm. o godz. 8 we własnym lokalu posiedzeń przy Al. Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad pogawędka o Powszechnej Wystawie Krajowej, sprawa kółka loteryjnego i wycieczki rodzinnej.

— Z Wydziału Lekarskiego P. T. N. W piątek, dnia 24 bm. o godz. 20,15 odbędzie się w Klinice Dermatologicznej U. P. (Szpital Miejski III p.) zebranie z następującym porządkiem obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Pokazy. 3. Doc. dr. Filiński (Warszawa): Niedomoga serca.

— Związek Faszystów Polskich, oddział Stare-Miasto zwołuje zebranie na 24 maja godz. 19,30 do lokalu br. Pohla, Chwaliszewo 37. Referat oraz ważne sprawy organizacyjne. Przybycie wszystkich członków pożądane, sympatycy mile widziani.

— Wielkopolskie Stow. Myśliwskie. Następnego zebrania odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 20 w sali p. Kowalskiego (Piwnica Ratuszowa). Wobec bardzo ważnych spraw, objętych porządkiem obrad, prosimy o liczne przybycie.

— Walny zjazd Górnolazaków-uchodźców odbędzie się 25 i 26 bm. Rozpocznie się mszą św. w Farze 25 bm. o godz. 9. Następnie odbędzie się zbiórowe zwołanie wystawy. Wieczorem zabawa taneczna. Nazajutrz o godz. 12 zjazd walny w auli gimn. Bergera a o godz. 5 akademja ku czci 10-lecia powstania śląskiego.

— Sodalicja Nauczycielek. Nabożeństwo i zebranie plenarne odbędzie się dnia 26 bm. o godz. 9 w sali sodalicyjnej OO. Jezuitów. Zebranie zarządu dnia 24 bm. o godz. 17 w OO. Jezuitów.

Zbawienne dla każdego dziecka
HYGENOL
puder dla dzieci

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Nowa cena maksymalna na masło. Miejski Urząd Bezp. i Porz. Publ. publikuje, że najwyższą godziwą ceną za masło I kl. w sprzedaży detalicznej może wynosić 7,20 zł za 1 kg. Winni pobierania ceny wyższej będą bezwzględnie ścigani za lichwę.

— „Harmonja”. Wspólna próba odbędzie się w czwartek, 23 bm. o godz. 20 na sali Stow. Techników, św. Marcin 21. Komplet konieczny.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Kasowanie przystanków tramwajowych. Na skutek rozporządzenia władzy policyjnej zniósł dyrekcja P. K. E. przystanek na ul. Gwarnej przed firmą Bracia Dawidowscy i przesunął przystanek na ul. Fredry z przed hotelu „Monopol” na narożnik ul. Fredry i Wałów Jana III. W odpowiednim stosunku też posunięte zostały sąsiednie przystanki. (z.)

— Z targu. Dnia 22 bm. na pl. Sa-pleżyńskim płacono za nabił: 1 kg. masła wiejskiego 7,00—7,20 zł; masła mleczarskiego 6,80—7,20 zł; twarogu 1,20—1,40 zł; 1 mendei jaj 2,30—2,40 zł; 1 liter śmietany 2,80—3,00 zł; 1 liter mleka pełnego 38 gr. Mięsa: 1 kilogram słoniny świeżej 3,80—4,00 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,40 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 3,00—3,70 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skopowiny 3,20—3,60 zł; smalcu 4—4,20 zł; móżg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5,00 do 8,00 zł; geś 9,00—15,00 zł; królik 3,00 do 3,50 zł; kura 4—9 zł; para gołębi 2—3 zł; indyk 10,00—15,00 złotych, perlica 4,50—5,00 zł; 1 kg szczupaka 5,60 do 7,00 zł; sandacza 5,00—6,00 zł; karasia 3,40—4,00 zł; lina 6,00 zł; 1 kg karpia 5,60—6,00 zł; 1 kg leszcza 4,00—4,40 zł; białych ryb 1,60—2,00 zł; okonia 3,00—3,60 zł; węgorza 6—7 zł; suma 4,00—5,00 zł; 1 kilogram flader plastug 2,80 złotych Jarzyny: 1 kg. marchwi 60—80 groszy. 1 kg. ziemniaków 18—24 gr; szpinaku 40—50 groszy; buraków 50—60 gr; 1 kg seleru 2,00 zł; 1 kg brukwi 30 gr; 1 kg kapusty białej 1,40 zł; modrej 1,40 zł; 1 kg. bobu 1—1,20 zł; grochu 1 zł; fasoli 1,20 zł; 1 kg jabłek 1,40 do 3,00 zł; 1 kg maku 2,00 zł; 1 litr oleju siemiennego 2,80 zł; 1 litr oleju makowego 3,20 zł. — Świeża sałatka zielona główka 35—50 gr.

Obstrukcja, zle funkeje trawienia, rozkład i fermentacja w jelitach, nadkwaśność soku żołądkowego, nieczysta cera na twarzy, piersiach i plecach, czyraki, katary błony śluzowej ust, przemijają prędko przy użyciu naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Liczni lekarze i profesory już od dziesiątków lat stosują z jak najlepszym skutkiem wodę Franciszka Józefa u dorosłych i dzieci. Żąd. w apt. i drog. nw 10 447

Browningi we wszystkich krajach mogą być sprzedawane bez pozwolenia na broń. Nieszczęśliwe wypadki przy użyciu są wykluczone.

Browningi te są sześciostzałowe i funkcjonują bez zarzutu. Są one czysto odrobione posiadają elegancki wygląd i posiadają zabezpieczenie od strzału mimowolnego. Są niezbędne dla kierowców samochodów i rowerzystów, dla tresowania psów, teatru, sportu i jako broń działająca moralnie na napastującego.

Browningi te nabyć można we F-mie J. Specht Nast. właśc. J. K. Chmielewski, Fabryka i skład broni i amunicji, Poznań Fr. Ratajczaka 3.

Pw 10,596-21,253

Wiśnie suszone kg 3 zł; inne suszone owoce (jabłka, gruszki, śliwki) kg. 1,20 do 2,40 zł; pecek rzodkiewek 30—40 gr; 1 kg. rabarberu 0,70 zł; pecek kalarepy 2 zł; kalafjory 2—3,50 zł; ogórki 2—3,50 zł; 1 kg szparagów 1,60—3 zł; cebula 1 zł za kg. Grzyby: piestrzenie 2—3 zł za kg. 1 mendei raków 2 zł. — Dowozy bardzo duże, targ ożywiony. Masła jednak dowieziono tylko niewiele. Z małemi wyjątkami sprzedawano po cenach maksymalnych. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— Nawet na chodnikach należy strzec się samochodów. O słuszności tego ostrzeżenia przekonała się w dniu wczorajszym około godz. 18 p. Kornelia Kaźmierczakowa, mieszkająca przy ul. Dąbrowskiego nr. 34. Stojąc bowiem na chodniku u zbiegu ul. św. Marcina i Fr. Ratajczaka została dość silnie uderzona przez samochód, skręcający tuż przy chodniku w stronę Zamku. Wskutek uderzenia wypadła jej z rąk torebka, zawierająca około 10 złotych gotówki oraz różne dokumenty i spadła na stopień samochodu. Szofer nie zatrzymał się i umknął z zdo- bytym w taki sposób łupem, który zechce zapewne zwrócić właścicielce, jeżeli zależy mu na tem, by do zarzutu nieostrożnej jazdy nie dołączył się zarzut nieuczciwości.

— Poparzenie z zemsty. W drugie święto Zielonych Świąt w Imielnie w powiecie gnieźnieńskim służąca Aniela Kwapiszewska z Zielonogrodu w powiecie poznańskim oblała kwasem solnym parobka i poparzyła go na twarzy. Powodem zemsta były porachunki osobiste ponagły wspomnianymi. (k.)

— Samobójstwo denaturatem. W Bydgoszczy usiłowała popełnić samobójstwo 18-letnia Pelagia Brzezińska, służąca. Desperacka napila się w celu samobójczym spirytusu denaturowanego. Brzezińska przewieziono do szpitala. (k.)

— Tragiczna śmierć. W Wolsztynie zmarła w tych dniach 4-letnia Wanda Waszkowiakówna od skutków ciężkich poparzeń. (k.)

— Zwiłki wisielca. W lasku pod Szemborowem w powiecie wrzesińskim znaleziono w dniu 20 bm. zwłoki wisielca, w którym rozpoznano 21-letniego robotnika Leonarda Rączkiewicza z Pyzdr, zatrudnionego w ostatnim czasie u gospodarza Rozmiarza w Nowejwsi Królewskiej. Powodem rozpaczliwego kroku był zawód miłosny. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— Aresztowanie urzędnika sądowego. Jak się dowiadujemy, w dniu 21 bm. został aresztowany z polecenia władz prokuratorskich niejaki Piechowiak, podsekretarz Sądu Grodzkiego w Poznaniu. — Piechowiak został aresztowany za nadużycia w sądzie, w szczególności za sprzeniewierzenie pieniędzy państwowych na ogólną kwotę około 4 tys. zł. (wj.)

Z WIELKOPOLSKI

— Poniec. (300-lecie Bractwa Kurkowego). W czerwcu br. obchodzi Bractwo Kurkowe w Poniecu 300 rocznicę swego istnienia. W dniu 9 czerwca odbędzie się uroczyste nabożeństwo i poświęcenie sztandaru, poczem o godz. 11 uroczyste posiedzenie; popołudniu strzelanie do tarcz, które potrwa przez następne dwa dni do 11 czerwca. Dnia 16 nastąpi proklamacja króla, rozdanie nagród i bal dla zaproszonych gości.

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Niewiniątko” i „Zdeptany kwiat”.
Aurora: „Szczapa w niewoli rosyjskiej”.
Casino: „Księżniczka Dunaju”.
Colosseum: „Władca przestworzy”.
Corso: „Czarny Pirat”.
Edison: „Gdy mężczyzna kocha”.
Kapitol: „S. O. S.”.
Metropolis: „Trzy namiętności”.
Odeon: Miłość dziewczyny z Music-Hallu”.
Renaissance: „Zatoka śmierci”.
Słońce: „Magdalena”.

— * **Borek.** (Z Bractwa Kurkowego.) Królem kurkowym został p. Zusek Maksymilian, inżynier, pierwszym marszałkiem p. Edward Bensch, kupiec; drugim marszałkiem p. Leon Gogulski, mistrz siodlarski w Borku. (cz.)

— * **Szamotuły.** (Włamanie.) W nocy na 17 bm. włamano się do zabudowań robotnika Maksymiliana Budnika w Wiczyńcu i skradziono wiewprza, wartości około 300 złotych. — Tej samej nocy nieznani włamywacze wtargnęli, wylamując szybę w oknie, do restauracji Michała Szulca i skradli większą ilość papierosów i wódek. W tych dniach włamano się również do majątkowości w Koninie i skradziono futro męskie, garderobę męską oraz inne drobniejsze przedmioty.

— (Aresztowania.) W tych dniach aresztowano tu 35-letniego Antoniego Lembicza z Szamotuł, który napadł na stróża nocnego i usiłował go rozbroić. Jak się okazało, Lembicz był w stanie nietrzeźwym. — W czasie kradzieży drzewa w lasach majątkowości Kwilcz przytrzymał robotnika Jana Białeckiego z Zapust. Białeckiego oddawiono do więzienia sądowego w Szamotułach. (k.)

— * **Golina, powiat Jarocin.** (Powitanie nowego proboszcza.) Golina przeżywała przed kilku dniami bardzo uroczysty dzień. Jak wiadomo, zmarł tutaj przed rokiem śp. ks. prob. Toboła. I oto władza duchowna zamianowała proboszczem ks. Powała, dotychczasowego profesora Seminarjum Nauczycielskiego w Poznaniu. Na dworcu oczekiwała nań delegacja gminy z panem patronem na czele, konna banderka i cykiści. Po krótkim przywitaniu wsiadł do kościoła, gdzie go powoził i eskortowany przez banderę, ruszył w stronę kościoła. Tutaj powitała go p. Helena Moszczyńska, następnie mała dziewczynka wygłosiła stosowny wierszyk, wręczając bukiet ślicznych kwiatów. Wreszcie w imieniu parafian powitał nowego proboszcza p. Łuszczynski, kierownik szkoły. Następnie udano się do kościoła, gdzie ks. proboszcz z przed ołtarza podziękował swym nowym parafjanom za tak serdeczne przyjęcie. Po przemowie odbyło się nabożeństwo.

— * **Krotoszyn.** (Z życia kulturalno-oświatowego 56 p. p. Wlkp.) W końcu kwietnia br. zakończył się pułkowy kurs analfabetów i półanalfabetów, zorganizowany przez kierownika oświatowego pułku. W kursie brało udział 180 żołnierzy w większości z wschodniej Małopolski. — Egzamin odbył się w obecności delegata inspektoratu szkolnego p. Leśnego. Doskonałe wyniki kursu zawdzięczać należy przedewszystkiem p. Igielskiemu — dyrektoriowi miejscowego Seminarjum Nauczycielskiego, który w zrozumieniu ważności sprawy nakłonił uczniów do bezinteresownej pracy kulturalno-oświatowej wśród żołnierzy. Drugim dodatnim objawem w życiu pułku jest zorganizowanie kółka teatralnego, które już w krótkim czasie swego bytu odegrało z wielkim powodzeniem kilka utworów scenicznych.

— * **Rawicz.** (Włamanie.) W nocy na 17 bm. włamano się do składu korzenno-Andrzeja Skrzypka i do składu żelaza Alfreda Szumana. Niewyszedzeni włamywacze skradli towary łącznej wartości kilkuset złotych. (k.)

— * **Bydgoszcz.** (Włamanie.) W tych dniach włamano się do kiosku inwalidy p. Mieczysława Szydłowskiego przy ulicy Dworcowej 35 i skradziono wyroby tytoniowe wartości około 500 złotych. — Przy ul. Grunwaldzkiej włamano się do składu p. Bronisława Golińskiego i skradziono towary wartości około 400 złotych.

— (Aresztowania.) Pod zarzutem kradzieży metalu z warsztatów kolejowych w Bydgoszczy aresztowano 30-letniego Bolesława Góreckiego, a pod zarzutem oszustwa na szkodę Kolei Państwowych i włóczęgostwa oddawiono do sądu 28-letniego Marcina Felchnera z Grudziądza. — W podejrzaniu o kradzież kieszonkowe aresztowano poza tem 36-letniego Leona Gołoda z Poznania (ul. Patrona Jackowskiego 35) i Ludwika Jarosza z Radomyśla w powiecie wyrzyckim. Za spowodowanie ciężkiego urazu cielesnego ujęto 19 20-letnich Jana i Tomasza Wojtkowiaków oraz 28-letniego Jana Rozpęka, wszystkich z Bydgoszczy. Wspomniana „trójka” pobita bardzo ciężko niejakiego Leona Slepaka z Bydgoszczy, raniąc go bardzo niebezpiecznie. Jana Wojtkowiaka oddawiono do więzienia sądowego w Ujściu a pozostałych zwolniono. (k.)

Z POMORZA

— * **Toruń.** (Bezrobocie zmniejsza się.) Liczba bezrobotnych, która w okresie zimowym wynosiła na terenie województwa pomorskiego około 15 tysięcy, stopniała o połowę i wynosiła ostatnio ogółem 7580; najwięcej bezrobotnych, 1360, przypada na Toruń, następują Grudziądz (849), Chełmża (603), Tczew (573).

— (Zabójstwo na tle majątkowym.) W gminie Kikół pod Lipnem pobili podczas sprzeczki na tle majątkowym gospodarz Gesicki widłami swego zięcia Siedleckiego, a gdy ten upadł na ziemię, wydobyl syn Gesickiego rewolwer i położył swego szwagra trupem na miejscu. (skł.)

— * **Starogard.** (Ucieczka więźniów.) W pierwszy dzień Zielonych Świąt zbiegło z tuł. więzienia śledczego pięciu osobników, którym groziły ciężkie kary wię-

zienne. Policja większych miast została natychmiast powiadomiona o wylamaniu się więźniów; dalszych szczegółów narażenie brak. (z.)

— * **Świecie.** (Samobójstwo.) Syn osadnika Kostkowskiego z Łuczówka, 28-letni Jan skoczył z mostu do Wdy i utonął. Powodem samobójstwa była podobno nieszczęśliwa miłość. (z.)

— * **Chełmno.** (Śmierć w nurtach rzeki.) Dnia 13 bm. bawiło się nad rzeczką Trybą kilkoro dzieci, wśród nich pięcioletnia Gryzelda Borowska. Przez nieuwagę wpadło małeństwo do rzeki i utonęło, nim zdołano pomoc przywołać.

— (Skutki burzy.) Podczas ostatniej burzy uderzył grom w zabudowanie gospodarza Zacharka w Dziemianach. Spaliła się stodoła i szopa; straty wynoszą 40 000 złotych. (z.)

— * **Gdynia.** (Śmiertelny wypadek w porcie.) Podczas przesuwania wagonów w porcie przejechany został robotnik Bartsch, lat 20, pochodzący z Wejherowa. B. zmarł w lecznicy wskutek odniesionych ran.

— (Znalezienie łupu świętokradców.) Nieznani złoczyńcy okradli niedawno kościół w Strzępczu. Policja wykryła część skradzionych przedmiotów jak monstrancję, patenę, srebro i dwa kielichy, które świętokradcy ukryli w jeziorze lewińskim. (skł.)

Festival muzyki polskiej

Turezyński gra dziś Koncert Różyckiego.

Drzewiecki jutro gra Fantazję Paderewskiego i Koncert Maklakiewicza Bandrowska - Turska, Kamińska, Szymanowska występują jutro i pojutrze.

Jerzy Bojanowski dyryguje dziś, jutro i pojutrze.

Bilety u Szejbrowskiego i wieczorem przy kasie.

Zjazd delegatów nauczycielstwa szkół powsz.

Jak już we wczorajszym numerze pisma krótko donosiliśmy, odbył się 21-go b. m. zjazd z całej Polski delegatów Stow. Chrześc. Narod. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. Celem zjazdu było omówienie szeregu aktualnych zagadnień, będących w związku z walnym zjazdem, który odbędzie się od 8 do 11 lipca r. b. Obradom przewodniczył prezes okręgowy radny p. Sobolewski. Po referacie naczelnym p. Dybczyńskiego nastąpiło przedkładanie obszernych sprawozdań, ilustrujących żywotność organizacji. Sprawozdanie z działalności zarządu okręgu przedłożył sekretarz p. Kitka, o obronie prawnej referował p. Serwinski, a sprawozdanie z działalności poszczególnych kół okręgu poznańskiego przedłożył p. Kruppiak. Sprawy kasowe omówił p. Wielicki. Liczba członków stale wzrasta, co dowodzi, że stowarzyszenie się rozwija pomyślnie. Z referatu kasowego wynika, że dochodu było 71 636,16 zł, a rozchodu 70 616,44 zł. W kółkach okręgowych przeprowadzono lekcje i kursy dokształcające nauczycieli, na których zapoznawano się z najnowszymi metodami pracy w zawodzie nauczycielskim. Poza tem Stowarzyszenie utrzymywało stały kontakt z nauczycielstwem na obczyźnie. Obecnie istnieje projekt utworzenia wraz z nauczycielstwem czechosłowackim wspólnego katolicko-słowiańskiego związku nauczycieli. W tym celu przybędą delegaci z Czechosłowacji na zjazd w lipcu r. b.

Jeżeli chodzi o kwestię obrony prawnej, to załatwiono b. wiele spraw natury osobistej i ogólnej. Do komisji obrony prawnej należą pp.: Serwinski, Karzewski, Pipszer, Moszczyński i Sikorski.

Delegat p. Szczurkiewicz złożył życzenia Stowarzyszeniu im. zarządu głównego w Warszawie. Z kolei uchwalono wysłać telegramy hołdownicze do Prezydenta Rzpltej, ministra W. R. i O. P. i ks. Prymasa.

Przystąpiono do wyborów zarządu, który z małymi tylko zmianami pozostał ten sam, co poprzedni. Jako delegatów do zarządu głównego wybrano pp. Wielickiego i Kitkę, do komisji gospodarczej w Warszawie pp. Sobolewskiego i Kruppiaka. Poza tem omawiano kwestje uposażeniowe, dodatku na okres P. W. K.,

Stronictwo Narodowe

działnica Główna

Zebranie miesięczne odbędzie się dziś w środę o godzinie 7-ej wiecz. w lokalu p. Jankowskiego, ul. Główna 111. Referat wygłosi p. red. Antoni Krzywy na temat: „Powszechna Wystawa Krajowa na tle ogólnej sytuacji ekonomicznej państwa”.

Wstęp wolny dla członków i sympatyków Stronictwa Narodowego.

Zarząd.

pomocy lekarskiej, zniżek kolejowych na wystawę i t. d. (z)

Z życia Towarzystw

Koło Towarzystwa Rękodzielników w Poznaniu odbyło wczorajszego wtorku swe zebranie miesięczne na salce posiedzeń przy Nowym Rynku. Obrady zajął i przewodniczył im prezes p. Teodor Krause. Po odczytaniu protokołu przez sekretarza p. Urbaniaka, oraz po przyjęciu nowych członków, wygłosił redaktor naszego pisma p. Adam Plotrowski obszerny wykład o Powszechnej Wystawie Krajowej, dając na wstępie obraz wystaw w ogólności, przechodząc następnie do zobrażowania pierwszej krajowej wystawy w odrodzonej Polsce.

Referat wywołał ożywioną dyskusję, w której przemawiali m. in. pp.: Duszyński, Żurawski, prez. Krause, objaśnił i udzielił prelegent. Krótkie sprawozdanie z wycieczki Tow. wygłosił skarbnik p. Masłowski. Po załatwieniu kilku innych mniej ważkich spraw, solwował przewodniczący dwugodzinne obrady.

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 23 maja 1929 r.

Poznań, (336 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. 11.15 radiografja (syst. Fulton); godz. 11.45 komunikaty P. W. K. na wszystkie stacje polskie; godz. 12.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 12.15 odczyt p. t. „Egipt żywy i umarli” (transmisja z Warszawy); godz. 12.40 koncert dla młodzieży (Transmisja z Filharmonji warszawskiej); godz. 14.00 notowania giełdy pieniężnej; godz. 14.15 komunikaty: gosp. roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.35 odczyt p. t. „Nazaret i Góra Tabor” (wygl. ks. Ignacy Posadzy); godz. 16.55 odczyt p. t. „Zjazd bibliofilów i księżka polska” (wygl. p. Kuglin); godz. 17.10 lekcja alfabetu Morse’a (wygl. p. kpt. Mickiewicz); godz. 17.25 odczyt z działu „Samorząd” p. t. Racjonalne wyzyskanie szwaru do budowy dróg gminnych” (wygl. starosta W. Gajewski (transmisja z Warszawy); godz. 17.55 4-ty koncert muzyki współczesnej dla nauczycieli muzyki (transmisja z Warszawy); W programie: Różycki, Szymanowski, Strauss, Wertheim, Albeniz, Debussy i Prokofief; godzina 18.50 nadprogram; godz. 19.15 odczyt rolniczy p. t. „O czem trzeba pamiętać przy sprzecz siana” (wygl. p. Wł. Góralewicz); godz. 19.40 rolnicza skrzynka radjowa; (wygl. Józef Rządowski); godz. 20.00 komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. 20.15 festiwal muzyki polskiej: koncert symfoniczny (transmisja z Auli U. P.) Wykonawcy: Orkiestra Filharmonji warszawskiej pod dyr. J. Bojanowskiego, Linda Kamińska (sopran), Stanisława Szymanowska (sopran), Chór, Zbigniew Drzewiecki (fortepian). Program: 1) Kondracki: Partita, 2) Kamiński: Symfonia z chórem, 3) Paderewski: Fantazja, 4) Maklakiewicz: koncert fortepianowy, transmisja na wszystkie stacje polskie godz. 22.15 sygnał czasu — komunikaty PAT i Z. O. K. Z. godz. 22.30 radiografja (syst. Fultona); godzina 23.00 koncert stacji krótkofalowej „Radio-Poznań” 8900—11000 kc. 0.3 kw. Pas fali 33.7 — 27.3 m. Wykonawcy: G. Krygier Bernacka (sopran), Eugeniusz Maj, art. opary (baryton), M. Mierzejewski (akomp.) Program 1) Moniuszko: Arja z op. Straszny dwór odp. E. Maj, 2) Arje na sopran solo odp. p. Krygier Bernacka, 3) Gall: Cicha śmierć ach zejdz, Noskowski: Stach, Gall: Gdybym był młodszą dziewczyną, 4) Pleśni na sopran solo odp. p. Krygierowa, 5) Moniuszko: Arja z op. „Verbum Nobile” odp. E. Maj. W przerwach konc. komunikaty P. W. K.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— P. Zosia H. Nie Kasa Chorych, lecz Ubezpieczalnia wzgl. Zakład Ubezpiec. Prac. Umysł. wysyła na wniosek, o ile na podstawie opinji swego lekarza uzna leczenie wzgl. odpoczynek za potrzebny. (K.)

— P. Gertruda Mysterówna. Szkoła gospodarza, kursy zawodowe, św. Marcin 69. (K.)

— Lokator S. M. 1) Sprzeciwia się przepisom policyjnym. 2) Sprawa nieustalona; radzimy przedstawić Urzędowi Rozjemczemu dla spraw mieszkaniowych. (K.)

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Urszula Różakówna, 1 r. 1 mies. 26 d. Kazimierz Piechocki, 3 mies. Stefan Pędziński, 3 mies. 6 dni. Marja Petzen, z d. Jarosłówna, 56 l. Zofja Wojczeszakówna, 1 r. 3 mies. 24 dni. Antonina Kaczmarska.

Olbrymi 4-masztowy EMPIRE-MEDRANO CYRK obok Luna Parku

Codziennie 8,15 wiecz. olbrymi Program lwy morskie, tygrysy, lwy, słonie, akrobaci, jockeje, wołyżerki. Ogółem 20 numerów. W środy, soboty i niedziele 2 przedstawienia o godz. 4 pop. i 8,15 wiecz. Pw 10143/9-20,265/8

wa, z domu Lange, 52 l. Krystyna Stoliakówna, 2 mies. 2 dni. Janusz Rogajka, 5 mies. 26 dni. Irena Graczykowska, służąca, 18 lat. Józef Gołata, robotnik, 60 lat.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Tow. Młodych Przemysłowców. Skarbnik „Funduszu Zapomogowego” St. Malinowski donosi, że inkasenci rozpoczynają zbieranie składek na serje 30 tj. od 146 do 150 wypadku. Składki można uiszczać także na zebraniu lub u skarbnika przy ul. św. Wojciecha 2a. Obecny wypadek 146.

— Stow. Młodzieży Polskiej Poznań-Fara. Zebranie plenarne odbędzie się d. 23 bm. o godz. 19,30 w Ognisku, ulica Gołębia 1.

TEATRY

— * Z Teatru Wielkiego. Dziś opera narodowa „Krzyżacy”. W czwartek „Borys Godunow” z Zygmuntem Zaleskim, znakomitym przedstawicielem partji tytułowej oraz z pp. Kislewską, dr. Roesslerówną, Czarneckim i in., kapelmistrz p. Tyllia. W piątek opera Wallek-Walewskiego „Pomsta Jontkowa”, która jest niejako dalszym ciągiem opery „Halki”. Obsadę tej pięknej opery stanowią pp. Kislewska, Marynowicz, dr. Roesslerówna, Drabik, Karpacki, Romanowicz, Syroczeński i Wiśniewski, kapelmistrz p. Wojciechowski. W sobotę pod kierunkiem dyr. Stermicza „Jenufa”.

Dyrekcja Teatrów Miejskich otworzyła na terenach wystawowych kasę zamawiań w pawilonie „Biur Obsługi Publiczności”, zatem będą czynne równocześnie trzy kasy zamawiań.

— * Z Teatru Polskiego. Dziś efektowna bohatersko-romantyczna komedia Ed. Rostanda „Cyrano de Bergerac” w wybornym wykonaniu całego zespołu. Jutro po raz 11 wypełniająca stale teatr do ostatnich miejsc arcykomiczna komedia Marjana Hemara „Dwaj panowie B.”, która stała się kasową sztuką Teatru Polskiego. Pod reżyserją p. Młodziejewskiej codziennie odbywają się próby z najnowszą komedji Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia”, która dotąd nie była grana na żadnej scenie. Będzie to zatem premiera na całą Polskę. Obsadę stanowią czołowe siły naszego teatru.

— * Z Teatru Nowego. Dziś sensacyjna sztuka p. t. „Proces Mary Dugan”. To niezwykle widowisko „bez kurtyny” osiągnęło rekordowe powodzenie na scenie Teatru Nowego. Widz odnosi wrażenie, jakby był na rozprawie sądowej. Scena przedstawia posiedzenie trybunału amerykańskiego o zamordowanie bankiera Ric’a. W roli oskarżonej p. H. Cieszkowska, w roli żony zamordowanego p. Stefania Turońska. W innych rolach pp. Czarnecka, Fiszerówna, Kowalikówna, Zermowska, Balcerzak, Brodzikowski, Bystrzyński, Chmurkowski, Ilciewicz, Szarski i Tyleczyński. W czwartek rekordowa sztuka Dunninga i Abbota p. t. „Broadway”. W piątek znakomita komedia Gabrieli Zapolskiej p. t. „Panna Maliczewska”.

P. W. K.

WIEŚ ARABSKA

40 artystów, artyści arabekich w ich tańcach, śpiewach i życiu domowym. bpw 8394

Najweselejsza atrakcja Wystawy.

Teatr Wielki

DZIŚ — „KRZYŻACY” — opera Dołżyckiego.

Czwartek, 23. 5. „Borys Godunow” — opera Musorgskiego.

Piątek, 24. 5. „Pomsta Jontkowa” — opera Wallek-Walewskiego.

Sobota, 25. 5. „Jenufa” — opera Janaczka.

Niedziela, 26. 5. „Verbum nobile” — opera Moniuszki i „Wesele na wsi” — balet Nowowiejskiego.

Poniedziałek, 27. 5. „Polska krew” — operetka Nedbala.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuścić nie będzie.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „CYRANO DE BERGERAC”.

Czwartek, 23. 5. „Dwaj panowie B.”

Piątek, 24. 5. „Damy i huzary”.

Sobota, 25. 5. „Dwaj panowie B.”

Niedziela, 26. 5. „Cyrano de Bergerac”.

Poniedziałek, 27. 5. „Dwaj panowie B.”

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „PROCES MARY DUGAN”.

Czwartek, 23. 5. „Broadway”.

Piątek, 24. 5. „Panna Maliczewska”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie dzie cygar p. Zygarlowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

DOKOŁA P. W. K.

ZJAZD NAUCZYCIELI GEOGRAFJI

W niedzielę zaczął swe obrady zwołany na Powszechną Wystawę Krajową IV. ogólnopolski Zjazd Nauczycieli Geografii.

Obrady toczyły się w Auli Uniwersytetu i zgromadziły wielką ilość nauczycieli z całej Polski. Program zjazdu jest wytknięty jasno. Idzie o zastanowienie się, jak podnosić dalej poziom nauczania geografii w naszych szkołach powszechnych, średnich, wydzielonych itd. oraz o jak najlepsze wykształcenie w tym kierunku szerokiej warstwy nauczycielstwa. Równocześnie Zjazd zastanawiał się nad stanowiskiem geografii w rzędzie innych przedmiotów szkolnych.

Najlepiej stosunkowo jest geografia sytuowana w szkołach powszechnych, gdzie ma ważną rolę jako początkowa nauka o ziemi: jako „krajoznawstwo” najbliższej okolicy w zakresie elementarnym. W szkole średniej, programy ministerjalne nauki geografii są dość szczegółowo opracowane, zwłaszcza w gimnazjum niższym; od czasu do czasu wprowadza się jeszcze drobne zmiany lub uzupełnienia. Ważnymi i pożytecznymi okazują się wycieczki szkolne, jako najlepszy ze wszystkich środków poglądowych w nauczaniu geografii. Nieraz opracowano programy i plany takich wycieczek — ostatnio zajmował się tem w Poznaniu prof. Aleksander Tarnawski.

Zjazd, do którego składu i rezultatów jeszcze wrócimy, podzielił się, jak zwykle, na sekcje. Jest ich pięć: sekcja szkół powszechnych, szkoły średnie ogólnokształcące, szkół wydzielonych seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i wyższych. Należy dodać, że nasze miejscowe szkoły niższe i średnie przeprowadziły dla uczestników tj. lekcje praktyczne i wycieczki szkolne. Poza tem złączyła się ze zjazdem wystawa geograficzna, która potrwa pewien czas oraz uroczystość dziesięciolecia Instytutu Geograficznego przy Uniwersytecie Poznańskim, prowadzonego przez prof. dr. Stanisława Pawłowskiego. Do obu tych spraw również powrócimy. W zjeździe bierze udział wielu wybitnych naszych uczonych w zakresie geografii, z p. prof. dr. Eugeniuszem Romelem na czele.

„WESELE NA KURPIACH”

Wśród tłumów, zapelniających nad wieczorem tereny Wystawy, zwracają uwagę grupy hożych Kurpianek, które w barwnych strojach ludowych i w pięknych kołpakach na głowie, uwijają się między gośćmi i wręczają im zaproszenia na „Wesele na Kurpiach”.

Odbija się to weselisko pod gołębim niebem, na Arenie wystawowej, znajdując się tuż obok Wesołego Miasteczka. Urządza je Płocki Teatr Regionalny pod dyktando Tadeusza Skarżyńskiego. Nasi widzowie przypomnieli sobie olbrzymi sukces tego przepyszego widowiska ludowego, odniesiony w zimie w sali kinoteatru Metropolis. Od tego czasu „Wesele” jeździło po całej Polsce, miało setki przedstawień i wszędzie, od Śląska Cieszyńskiego, po najdalsze Kresy Wschodnie, budziło entuzjazm i umiowanie rodzimego obyczaju. Miejmy nadzieję, że nasi goście z różnych dzielnic Polski nie ominą sposobności zapoznania się z tem doskonale napisanym przez ks. Skierkowskiego i równie znakomicie wystawionym widowiskiem. Wdzięk jego i sentyment jest istotnie nieopisany i sięga wysokich regionów sztuki.

Oprawa „Wesela” jest tym razem jeszcze ciekawsza niż poprzednio. Na arenie wznosi się oryginalna, chata kurpiowska i wszystkie epizody załotów, swatów i weseliska odgrywają się w niej lub przed nią. Oryginalne kilimy, kurpiowskie stroje, gwara puszczańska i pełna naturalności gra artystów zestrzają się w niezapomnianą całość. Przedstawienia odbywają się o godzinie 20-tej i będą z pewnością jednym z najmielszych wspomnień dla naszych gości i dla tych Poznańczyków, którzy jeszcze się z „Weselem” nie zapoznali. W. N.

KSIAŻKI NADESLANE

Jerzy Szarecki: „Groźny kapitan”. — Warszawa. Biblioteka grodzka. Rok V. No. 17.

BIAŁA DAMA W OJCOWIE

(Z nieznanych papierów).

Jednym z najpiękniejszych zakątków naszego kraju, jest bezsprzecznie Ojców, leżący nad Prądnikiem w skalistej Jurze krakowskiej. Do dzisiaj tego dnia przetrwały tam ruiny zamku, który należy do bardzo dawnych. Toć był on własnością duńnego wojewody Sieciecha, co wykorzystując spory między księciem polskim Władysławem Hermanem, a jego synami: Bolesławem Krzywoustym i Zbigniewem, ujął rządy w swe ręce. W ruinach tego naówczas opuszczonego zamku ukrywał się w początkach XIV. w. Władysław Łokietek, chroniąc się przed pościgiem Wacława czeskiego, który zagarnął ziemie polskie. Syn Łokietka, Kazimierz, królom chłopków zwany, czując pamięć ojca odrestaurował opuszczony zamek i na pamiętkę schronienia, jakie tam znalazł Łokietek, nazwał go Ojcem, co utarło się później w potocznej mowie jako Ojców.

Od tej pory niejednokrotnie zmienił Ojców swych dziedziców, będąc starostwem królewskim, aż wreszcie w połowie XVIII. w. zasiadł w nim Ignacy Załuski, otrzymawszy zamek jako wiano żony swej Marjanny z Dembińskich. W zamku tym ujrzał światło dzienne wnuk jego, Józef hr. Załuski, ów głośny kurator Uniwersytetu Jagiellońskiego, oficer szwoleżerów napoleońskich walczący w Hiszpanji, adjutant cesarza rosyjskich Aleksandra I. i Mikołaja I. (w tym charakterze komendant osobnego oddziału pod Warną w czasie wojny turcko-rosyjskiej 1828 r.), generał wojsk polskich i szef wywiadu polskiego w powstaniu listopadowym, a zasłużony pamiętnikarz i historyk wojskowy. Wszecchnie wykształcony, na starość nietylko opisywał czyny oręża polskiego, lecz krzepił serce polskie wierszami patriotycznymi i opowiadaniem. Wśród tych papierów, niejednokrotnie nieznanych, zachowała się Legenda dotycząca zamku ojcowskiego, w którym spędzał Załuski swe dziecińne lata pod opieką babki Marjanny, ostatniej starościny ojcowskiej.

Załuski temi słowy rozpoczyna swą opowieść:

„Czarująca okolica i tęskne zwaliska zamku, ściągają co rok w piękną porę wielką liczbę odwiedzających. Tam staruszka, niegdyś mamka, dziś w zwalonym zamku będąca, z wiarą prostego serca rozpowiada wędrownym: Panowie! piękne panie! nie tak to dawno jak te święte mury w innym jak dziś były stanie. Ja sama, jak mi tu państwo widzicie, choćem stara, ałem zwawa — pamiętam — jak ostatni król polski przebywał w tym zamku. Jak jama, królewską zwaną dla niego, była pełną lamp gorejących i kapela, w głębi jamy ukryta, królowi przegrywała. Wróciwszy król od jamy słuchał Mszy św. w naszej kaplicy zamkowej, biskup odprawiał Mszę, a król trzymał do chrztu św. dziecię, które ja sama wykarmiłam. O były to nasze święte polskie czasy. Nasza dobra pani starościna strzegła tego zamku jak oka w głowie, sama prosiła i pyłki zbierała po pokojach. A było to tu czego się napatrzeć! co tu zwierciadła po ścianach, co tu malowideł królów i wielkich panów! jakie tu obicia były: chińskie, francuskie, jakie posadzki, marmury!...

Ale kiedy nasz Kościuszko zginął pod Maciejowicami, wtenczas i pani starościna zachorowała niebożatko, powlekli ją tam gdzieś do wód węgierskich, umarła w drodze, leży na Kalwarji.

Odtąd się tu wszystko zmieniło: zamek naszych królów zajęli Niemcy. Obicia, lustra, marmury, posadzki obdarli, popsuli, z pokoi — zalić się Boże — jakich przedtem cudnych, kuchnie pozakładali... Plakalam ci ja, plakalam, patrząc się na to; patrząc jak kaplicę naszą świętą równie tak złupili, jak pokoje...

Wtenczas nieboszczka pani, Boże święcie nad jej duszą, poczęła straszyc. Co noc zamek o północy jaśniał oświecony jak kiedy w nim mieszkała, a nasza pani starościna, wyniosła i poważna, cała w bieli przechadzała się po pokojach... Widziałam na własne oczy i wszyscy ludzie nasi widzieli, co noc zbieraliśmy się nad zamkiem i patrzeliśmy jak nieboszczka poza oknami przesuwiała się... Straszyla tak Niemców, ale te lutry nie wierzyły w strachy, ustąpić z zamku nie

chcieli. Było tego tak przez długi czas, aż jednego rana nasza pani starościna, nie mogąc się tych nieproszonych gości pozbyć zaprowadza burzę, piorunem dach zapala i w ogniu staje zamek cały... Wtenczas już Niemcy wynieśli się z zamku i starościna już się pokazywać przestała. Otóż to moje państwo — tak upadł zamek ojcowski, jak i nasza Polska upadła.”

O tej legendzie, którą Załuski włożył w usta swej piastunki, tak wyraża się w zakończeniu:

„Opiera się ona na miejscowej tradycji i opowiadaniu starej mamki, istotnie w Ojcowie jeszcze w 1844 roku żyjącej. Zajęcie zamku przez oficjalistów niemieckich, gdy starostwo po śmierci starościny inkamerowanem zostało i spalenie zamku przez piorunowy ogień, niemniej pokazywanie się po śmierci starościny nie są to szczególne zmyślenia, ale częścią istotne, czę-

ścią tak przez lud miejscowy wierzone”.

Co do pobytu króla Stanisława Augusta w Ojcowie 1787 roku, powołuje się Załuski na świadectwo biskupa Naruszewicza, który ową podróż królewską opisał. To jednak należy sprostować, iż dziecię, o którym mowa przy chrzcie, a którem ma być sam Załuski, urodziło się w trzy dni po wyjeździe króla, nie mógł więc król trzymać je do chrztu.

Rozpadający się w gruzy zamek został raz jeszcze w 1863 r. odrestaurowany, lecz wobec zakazu konserwacji przez rząd rosyjski, ponownie w gruzy się rozsypał.

Janusz Staszewski.
Poznań.

Ze zbiorów rodzinnych p. Anieli Chłapowskiej z Czerwonej Wsi — korespondentka Agnieszki z Lipskich Baranowskiej.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Poznański uczonej w Szwecji. Na botaniczne badania torfowe wyjechał do Szwecji w tych dniach adiunkt Instytutu Botanicznego U. P. a nasz współpracownik, dr. Adam Paszewski. Prowadzić on będzie w środkowej Szwecji porównawcze badania nad tamtejszymi torfami; dr. Paszewski jest w Poznaniu specjalistą do t. zw. „analizy pyłkowej” torfów. Analiza ta bada przy pomocy mikroskopu i liczenia roślinne pyłki, niemal niezniszczalne a obficie występujące w pewnych głębinach warstwach torfowiska. Po określeniu gatunkowej przynależności danego pyłku, łatwo można „odrestaurować” sobie ówczesną, przy tworzeniu się torfowiska panującą klimat.

LITERATURA

Rostworowski o Tuwimie. Rozmawiając ze sprawozdawcą „Głosu Narodu” o literaturze i sztuce, scharakteryzował K. H. Rostworowski swój pogląd na poezję Tuwima. Oto jego ciekawy a trafny sąd: — Najwartościowsze utwory Tuwima są te które dają pełny obraz psychy żydowskiej, w których grzmi krzyk hebrajskich proroków i specjalny rytm żydowski. Postaram się to udowodnić artystycznie, — bo każde moje słowo o żydach powoduje całe fury insynuacji i sterty słów imputujących mi antysemityzm. Nic bardziej śmiesznego i fałszywego! Wracając do Tuwima, twierdząc, że jego erotyki są dlatego tak ciekawe, bo mają w sobie gorącą krew „Pieśni nad Pieśniami”. Widzę w nich ewolucję i filijację starożydowskiej poezji: — tu jest Tuwim wybitnym artystą. Ale niech mi nikt nie pakuje do głowy argumentów, że Tuwim jest polskim poetą. Jest tylko żydowskim, piszącym językiem polskim. Niech się jednak tego nie wstydzi. O nic innego mi nie chodzi. Niech żyd ma żydowską sztukę! Ma wszelkie ku temu prawo i warunki. — Dlaczegoż wiersz Tuwima o generałach rozrywa siłą i bije potęgą? Bo siedzi w nim wstręt żydów do wojska, innych wojsk nigdy nie widzących, jak tylko wojska zaborcze.

TEATR

„Niespodzianka” Rostworowskiego została wystawiona w teatrze miejskim w Łodzi z olbrzymim powodzeniem. Rola Matki grała p. Horecka, Ojca p. Socha.

Śp. Felicja Pichor-Śliwicka. Z Warszawy piszą nam: Tłumny pogrzeb śp. Felicji Pichor-Śliwickiej był dowodem sympatyj, jakimi cieszyła się zmarła artystka zarówno wśród kolegów, jak w szerokich sferach publiczności. Łączył się przecież z jej imieniem bardzo piękny okres dawnych „Rozmaitości” w których przez ćwierć wieku pracowała, nim zamieniły się na Teatr Narodowy. Zaangażowała się w Warszawie mając ledwie lat 21, a już miała za sobą parę lat pracy w Łodzi i w trupie polskiej w Petersburgu. Krakowianka rodem, rychło zaklimatyzowała się w Warszawie i w zakresie ról salonowych, salonowo - charakterystycznych a w końcu charakterystycznych wypowiadała swój talent z wielkim i zasłużonym sukcesem. Cechowały ją wszystkie właściwości wielkiej szkoły aktorskiej: technika gestu, świetna, perlista dykcja, oraz dobry smak w najwyższej mierze. Role jej w „Jastrzębiu”, „Szpiegu”, „Pannie Maliczewskiej”, „Ścieżkach cnoty” były godne wielkiej sceny, na równi z długim szeregiem innych tego rodzaju. Najwyższy kunszt rozwinięła w szeregach w rolach fredrowskich, jak Podstolina w „Zemście”, oraz nieporównana Dobrośka w „Ślubach”, pojęta jako kobieta lat co najwyżej czterdziestu paru, nie siwa matrona, która musiałaby być babką, nie matka dwudziestoletniej Anieli. Ostatnią kreację w dużym stylu stworzyła w „Farysie” Miłaszewskiego, wybijając się na czoło wykonawców. Od dwóch lat przeszła na emeryturę. Wchłubiła zgonu liczyła zaledwie lat 52. Zostawia po sobie piękną kartkę w dziejach naszego teatru w ostatnim ćwierćwieczu, (tw).

MUZYKA

Lwów o Zygmuncie Zaleskim. Ze Lwowa piszą nam: Znakomity nasz artysta, Zygmunt Zaleski, śpiewał u nas „Borysa Godunowa” i Mefistę w „Fauście”, przyciągając entuzjastycznie przez publiczność i postawiony w ocenach krytyków na właściwym sobie światowym stanowisku. Przyciąga parę ważniejszych głosów. Prof. Fr. Neuhauser pisze m. in.: Kto chce się zapoznać z kreacją operową wielką, potężną i de facto niezrównaną, niech zobaczy Zaleskiego w „Borysie Godunowie”. Postać ta wywołać musi cały szereg wstrząsających nerwami wrażeń, wrażeń na zawsze niezapomnianych. Prof. Zofia Kozłowska, znana nauczycielka śpiewu, pisze m. in.: „Nie wiemy, czy większych superlatywów mamy użyć dla wyrażenia zachwytów nad wykonaniem wokalnym, czy podziwiać bardziej grę tego niezrównanego aktora”. W „Fauście” scena kościelna doczekała się takiego opisu prof. Neuhausera: „Potężne wrażenie, dziwny i niesamowity nastrój łączyły się ze sceną kościelną, dzięki grze scenicznej słynnego artysty. Powoli, tuż obok Małgorzaty, krążąca postać Mefisty, tej groźnej personifikacji złego sumienia, to jeden z najpotężniejszych momentów, tych niezapomnianych w kreacji Zaleskiego, porównawczej audytorjum od pierwszej do ostatniej chwili. — Entuzjazm był nieopisany. Szkoda, że Zaleski dał nam tylko dwa wieczory, gdyż obowiązki w Poznaniu nie pozwoliły mu na dłuższy pobyt. Nie tracimy nadziei że przy najbliższej wolnej chwili znów o nas pomyśli. (tl)

Serenada na św. Wojciechu. W ubiegłą sobotę o piątej popołudniu odezwał się na placu przed kościołem św. Wojciecha gromki śpiew chórny. Serenady należą w Poznaniu do niemałych rzadkości, więc okna domów okolicznych zapelnily się ciekawymi. Okazało się, że była to owacja urządzona przez lwowskie „Echo - Macierz”, biorące udział w Zjeździe Śpiewaków Słowiańskich, swemu założycielowi a dzisiaj honorowemu prezesowi Julianowi Marjanowi Fontanie, który od kilku lat, ciężką niemocą złożony, przebywa w Poznaniu u córki, sympatycznej artystki naszego Teatru Wielkiego.

Po odpiewaniu serenady, „Echo” wyszło do prezesa Fontany deputację, w której wzięli udział także dawni Echiści, uczestnicy triumfów tego wyborczego chóru z przed lat trzydziestu i więcej, dzisiaj stali mieszkańcy Poznania. Do prezesa Fontany przemówił jeden z delegatów, przypominając jego zasługi i zaznaczając że właśnie upłynęło lat czterdzieści od założenia „Echa”, które w wolnej Polsce rozrosło się na wszystkie prawie większe miasta i wiernie służy swemu hasłu: „Pieśnią do serca, sercem do Ojczyzny”. Po chwili odezwała się z dołu „Pieśń rycerska” Moniuszki, zaintonowana przez oczekujących na placu młodszych „Echistów”. Na to stara gwardja, zebrana dokoła swego niegdyś przywódcy i serdecznego przyjaciela, odpowiedziała drugą zwrotką i dodała ulubioną mu, pełną wspomnień piosenkę o różyczce: „W dolinie tam, wśród wieńców drzew”.

Na pełnej wzruszenia rozmowie upłynęło kilka chwil. Starzy druhowie, weterani pieśni narodowej, która we wschodniej Małopolsce tak ważne spełniła zadanie za czasów niewoli, przypominali dawne prace i wspólne triumfy. Wielu z nich spotkało się ze sobą po dwudziestu i trzydziestu latach po raz pierwszy. Dawna przyjaźń wytrzymała tę rozłąkę, wytrzymała ją też uczucie najgłębszej wdzięczności dla czcigodnego twórcy „Echa”, którego zapamiętała, energii i myśli obywatelskiej zawdzięcza swe powstanie wielka dzisiaj i tak niezmiennie zasłużona instytucja. (wn)

PISMA NADESLANE

„Kronika Warszawy”. Treść nr. 3 (marzec): Dziesięć lat samorządu Warszawy w Niepodległej Polsce (Dr. Józef Zawadzki); — Ludność Warszawy w dniu 1 stycznia 1929 r.; — Z życia stolicy; — miesięcznik statystyczny,

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Gradacja złego

Wiadomość o budowie zakładów montażowych Forda w Polsce wywołała dyskusję na temat wartości gospodarczo-społecznej montowni samochodów zagranicznych. Słyszeliśmy sprzeczne zdania w tej kwestii. Tak np. spotkaliśmy się z twierdzeniem, że utworzenie w kraju montowni amerykańskiej ze względów bilansowych jest szkodliwe, albowiem taka pseudofabrykacja krajowych samochodów nie jest niczem innym, jak znacznie wzmocnionym importem amerykańskich wozów w stanie rozłożonym. Z drugiej strony spotkaliśmy się z hasłem, ostatnio nawet na kopertach firmowych konkurującej z Fordem i posiadającej w Warszawie swą montownię General Motors Co., drukowanym, a głoszącym, że „kupując Chevroleta — popierasz przemysł krajowy”.

I jedno i drugie powiedzenie nie jest pozbawione pewnej przesady. Cała sprawa jest prosta. Montowni samochodów nie można nazwać przemysłem krajowym, bo nie jest ona wogóle przemysłem. Wszak nie możemy nazwać „fabrykantami rowerów” — tych kupców polskich, którzy dla objęcia wysokiego cła ciężącego na gotowych welocypedach, sprowadzali z zagranicy części składowe rowerów, tutaj je montowali i sprzedawali. Tak samo montownia jest tylko apreturą towarów sprowadzanych z zagranicy, z tem jedynie wyjątkiem, że np. skórę i szkło zakupuje się w kraju i tutaj się w nie wyposaża samochód.

Przechodząc do zarzutu, że montownia jest gospodarczo szkodliwa, bo wzmaga import samochodów, musimy zaznaczyć, że b. powatpujemy, czy różnica w cenie samochodu importowanego w całości z zagranicy i samochodu zmontowanego w kraju jest tak znaczna, aby do kupna podniecała osoby, które w przeciwnym razie by go nie nabyły. Ale nawet gdyby istotnie import nieco się wzmógł, nie napiętnowalibyśmy tego zjawiska, jako szkodliwe, bo tak długo, jak w Polsce nie posiadamy solidnego przemysłu samochodowego, tak długo uważać musimy przywóz samochodów, czy też części składowych za objaw gospodarczo pożądany, z uwagi na potrzebę motoryzacji kraju.

Prostu: jeśli uznać za zło import gotowych samochodów — to za mniejsze zło uznać trzeba import części podwozi, a za mniejsze jeszcze zło przywóz części podwozia, montowanych w kraju; jedynym dobrem zaś byłby: własny przemysł automobilowy.

Krótkie informacje gospodarcze

— Wskutek niezwykle silnej konkurencji fabryk czeskosłowackich znalazły się austriackie fabryki obuwia w bardzo trudnej sytuacji.

— Na posiedzeniu związku czeskosłowackich biur podróży, uchwalono, że związek zorganizuje w całej Europie oddziały propagandowe na wzór towarzystw szwajcarskich i niemieckich.

— Niemiecka produkcja cynku surowego wyniosła w kwietniu rb. 8.673 tonn, wobec 8.657 tonn w marcu 1929 r.

— W Rumunii przygotowuje się reorganizację kontroli wydatków państwowych, ustanawiając przy każdym ministerstwie specjalnego kontrolera.

— Jugosławia podpisała w tych dniach traktat handlowy nawigacyjny, zawarty z Francją.

— W Belgradzie toczą się pertraktacje z przedstawicielami grupy amerykańskiej w sprawie pożyczki na budowę nowych linii kolejowych. Chodzi o sumę 5 milj. dolarów na lat 14 przy oprocentowaniu 7 od sta.

— Według danych oficjalnych statki sowieckiej marynarki handlowej przewożą 28,3 proc. importu towarowego. Marynarka sowiecka ma być powiększona w najbliższym czasie o 117 jednostek o pojemności 424 tys. tonn.

— Rosyjsko - amerykańska Izba handlowa zaprosiła podczas amsterdamskiej sesji międzynarodowej Izby handlowej przedstawicieli delegacji przemysłowców i kupców amerykańskich do zwiedzenia Sowieców.

— Pewne konsorcjum angielskie zaproponowało Jugosławii pożyczkę w wysokości 15 milj. funtów szterlińskich, co wyniosłoby w walucie jugosłowiańskiej około 24 miljardy dinarów.

— Dzienniki donoszą z Londynu, że sprzedawcy węgla w Anglii postanowili podwyższyć minimalne ceny węgla o 6 pensów na tonnie.

— Paramount Famous Lasky Co. przystąpiła do fabrykacji filmów dźwiękowych, obliczonych wyłącznie na eksport do Europy.

Konjunktury

Ziemioplody

Ceny naszych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	13. 5.	14. 5.	15. 5.	16. 5.	17. 5.	18. 5.
Pszennica						
Warszawa	50,50	50,00	—	48,50	48,00	—
Poznań	46,00	—	45,50	—	45,00	—
Lwów	50,50	50,00	—	—	—	—
Katowice	47,00	—	—	—	—	—
Zyto						
Warszawa	33,50	32,75	—	30,50	30,00	—
Poznań	29,50	—	28,00	—	27,90	—
Lwów	30,75	30,00	—	28,25	—	—
Katowice	33,00	—	—	—	—	—
Jęczmień						
Warszawa	33,00	33,00	—	33,00	33,00	—
Poznań	33,50	—	33,00	—	32,50	—
Lwów	28,00	27,50	—	27,50	—	—
Katowice	—	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	36,00	36,00	—	36,00	36,00	—
Poznań	31,50	—	31,00	—	31,00	—
Lwów	30,50	30,00	—	30,00	—	—
Katowice	34,00	—	—	—	—	—

Do całkowitego pogłębienia interesów rolnictwa przyczyniła się ostatnio wydatnie gwałtowna niżka cen żyta i pszenicy. Niżka żyta dała się zaobserwować szczególnie ostro w Poznaniu, który jest niejako centrem obrotów zbożowych. Giełda miejscowa notowała żyto po 27,40 do 27,90. Wiadomo jednak, że na prowincji cena faktyczna jest jeszcze niższa. W przeciągu tygodnia żyto staniało niemal o 3 zł. na 100 kg, pszenica 2,50 zł. — Zjawisko niżki cen zanotowano zresztą na wszystkich giełdach. Tak niska cena żyta nie była notowana już od 3-4 lat.

Cena otrębów zrównała się z ceną żyta, wobec czego rolnicy masowo spasają żyto, zamiast kupować otręby.

Akcja rezerw zbożowych okazała się całkiem nieprzemysłaną i chybiła celu. Okazuje się, że najgorszym przy obecnej interwencji rządowej na dotkniętej głodem Wileńszczyźnie, gdzie rząd nie potrafił absolutnie wykorzystać olbrzymiej rezerwy zbożowej lub też wpłynąć na skierowanie nadmiaru zboża w innych dzielnicach do woj. wileńskiego za pośrednictwem specjalnych ulg przewozowych itd.

W związku ze spadkiem ceny żyta i pszenicy obniżono cenę maki i pieczywa.

Nabiał

W kraju jest w dalszym ciągu mocna tendencja dla masła, wyrażająca się w zwykłym ruchu cen. W Warszawie płaci się za masło wyborowe 7,20 do 7,80 za kg. Poznańskie ceny są na tym samym poziomie.

Wielkie ożywienie panuje na niemieckim rynku masłanym. Zmniejszyła się znacznie produkcja masła niemieckiego z powodu wzmoczonej konsumpcji mleka. Skutkiem tego był znaczny popyt na masła zagraniczne. Notowania berlińskiej komisji uległy podwyższeniu: płacono za I gatunek 164 mk., drugorzędne marki od 139 do 155 mk. Z powodu dobrej konjunktury wewnętrznej eksportuje się mało masła polskiego, za które płacono do 4 mk. więcej.

Na rynku angielskim sytuacja przedstawiała się nieco spokojniej. Masło polskie utrzymywało się w cenie 150 do 152 sh.

Akcja rezerw nabiałowych została tymczasem ograniczona do obszaru dwóch województw: śląskiego i kieleckiego. Prace przygotowawcze natrafiają na poważne trudności dla braku kredytów na inwestycje.

Bydło i mięso

Ceny bydła i nierogacizny nie uległy poważniejszym zmianom: istnieje przekonanie, że ceny ustabilizują się nawet na dłuższy przeciąg czasu na tym poziomie. Tendencja jest nadal mocna, a zmiany jej nie należy się spodziewać ze względu na konjunkturę jak i stan obecny hodowli. Zmiana może dopiero nastąpić jesienią, gdy zwiększy się podaż żywców, przy równoczesnym osłabieniu tempa eksportu bydła i nierogacizny zagranicę, kiedy rozporządza się większą ilością własnego towaru.

Ostatnio okazało się w „Dzienniku Ustaw” rozporządzenie ministra rolnictwa dotyczące szczegółów do roz-

porządzenia Prezydenta Rzplitej o badanie zwierząt rzeźnych i mięsa. Rozporządzenie to zawiera cały szereg szczegółów o postępowaniu przy badaniu bydła i mięsa o sposobie znakowania, o rejestrowaniu i zestawianiu spisów urzędowych zbadania, o rocznym zestawieniu statystyki itp., dalej o sprzedaży mięsa niezdatnego do spożycia.

Manufaktura

Mała poprawa nastąpiła w ub. tygodniu w handlu hurtowym w Łodzi. Ożywiły się nieco obroty w branży wyrobów wełnianych i bawełnianych. Kupowano również w fabrykach większe partje potowej odzieży.

W związku z ożywieniem transakcyjnym nastąpiła również mała poprawa na rynku pieniężnym, która ujawniła się przede wszystkim w zmniejszeniu się liczby protestów wekslowych. Przemysłowcy spodziewają się dalszej poprawy.

Bilans handlu zagranicznego w kwietniu

Według obliczeń tymczasowych Głównego Urzędu Statystycznego, bilans handlowy za kwiecień 1929 r. przedstawiał się, jak następuje: Przywieziono ogółem 543.651 tonn towarów wartości 321.134 tys. zł, wywieziono 1.526.758 tonn towarów wartości 214.319 tys. zł.

Bierne saldo bilansu handlowego w kwietniu wynosi 106.815 tys. zł.

W porównaniu do poprzedniego miesiąca nastąpiło zwiększenie wartości przywozu o 87.848 tys. zł, wagonowo zaś o 193.417 tonn.

Wywóz zwiększył się w porównaniu do poprzedniego miesiąca zwłaszcza pod względem wartości o 52.796 tys. zł, pod względem wagowym o 371.678 tonn. Zwiększenie wywozu, jakoteż przywozu spowodowane zostało w znacznej mierze zarejestrowaniem w miesiącu kwietniu ładunków opóźnionych z powodu warunków komunikacji (zwłaszcza masowych, jak węgiel i drzewo w wywozie oraz rudy, szmelc i nawozy w przywozie), nadanych w poprzednich miesiącach.

Na specjalne podkreślenie zasługuje w przywozie zwiększenie w nawozach sztucznych o 22.166 tys. zł. Zwiększenie w bież. roku, spowodowane wzmoczoną konsumpcją nawozów w kraju występuje szczególnie wyraźnie przy porównaniu wagi przywozu od stycznia do kwietnia b. r. 1929 — 324.687 tonn z odpowiadającym okresem czasu 1928 r., gdy waga przywiezionych nawozów wynosiła 212.603 tonn.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Nielegalna sprzedaż wódki przestępstwem skarbowym. W związku z notatką w niektórych dziennikach p. t. „Nielegalna sprzedaż wódki nie jest przestępstwem skarbowym” min. skarbu wyjaśnia, że zgodnie z art. 90 ustawy karnej skarbowej winni sprzedaży napojów spirytusowych bez zezwolenia władzy skarbowej ulegają karze aresztu od jednego do sześciu miesięcy oraz karze konfiskaty przedmiotów przestępstwa. Kara ta w wypadkach zasługujących na wyjątkowe uwzględnienie może być zamieniona na karę pieniężną w granicach od dwustu do dwóch tysięcy złotych niezależnie od konfiskaty. Winni sprzedaży napojów spirytusowych niezgodnie z warunkami udzielonego zezwolenia ulegają karze pieniężnej porządkowej od stu do tysiąca złotych. Wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 i 30 stycznia 1929 r. L. L. III 520/28/4 i V. K. 668/28 stwierdzają jedynie, iż występki z powyżej przytoczonego art. 90 jest przestępstwem niepodlegającym na uszczupleniu dochodu skarbu państwa. Nie znaczy to jednak, aby czyn powyższy nie był przestępstwem skarbowym, albowiem sprzedaż wódki bez zezwolenia władzy skarbowej jest wzbroniona na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. Ust. R. P. Nr. 32 por. 239).

(k) „Samolot” Sp. Akc. Poznań-Lawica. Dnia 13 maja br. odbyło się zwołane walne zebranie akcjonariuszów S. A. „Samolot” w Poznaniu-Lawicy. Zebranie zagalę prezes rady nadzorczej dr. St. Wachowiak. Po złożeniu sprawozdania zarządu przez dr. Kazimierza Nenckiego, prezes dr. Wachowiak odczytał sprawozdanie komisji rewizyjnej i rady nadzorczej. Bilans za rok 1928, zamakający się po obu stronach sumą zł 3.565.542,48 oraz rachunek strat i zysków zebranie jedno-głośnie zatwierdziło. Stratę w kwocie zł 133.282,85, powstałą z powodu niewykorzystania zdolności produkcyjnej fabryki, obciążenia podatkiem obrotowym za lata

1925 i 1926 oraz za wysokie prowizje płacone od gwarancji dla ministerstwa spraw wojskowych, zebranie uchwaliło pokryć z funduszu specjalnej rezerwy. Ze sprawozdania zarządu wynika, że oparcie się firmy wyłącznie na zamówieniach dla departamentu lotnictwa M. S. Wojsk. jest niemożliwe, tak, że częściowo uniezależnienie się od ministerstwa stało się konieczne. Zarząd uruchomił zatem w roku sprawozdawczym dział budowy nadwozi samochodowych, która to fabrykacja, wobec istniejącej konjunktury w kraju, ma wszelkie szanse rozwoju.

TARGOWICA MIEJSKA

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 22. 5. 1929.

Spędzono wołów 75, buhajów 238, krów 407, bydła 720, świń 2565, cieląt 748, owiec 30, kóz —, prosiąt —. Razem zwierząt 4063.

Ceny loco targowisko Poznań łącznie z kosztami handlowymi.

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

Bydło:

Stadniki:	
a) pełnomięsiste, wyrosłe, najwyżej wart. rzeźnej	152—156
b) pełnomięsiste, młodsze	138—144
c) miernie odżywione młodsze i do brzo odżywione starsze	120—128

Jałówki i krowy:

c) starsze wytuczzone krowy i młnie, dobre młodsze krowy i jałówki	120—128
d) miernie odżywione krowy i jałówki	100—104
e) liche odżywione krowy i jałówki	060—080

Cielęta:

b) najprzedniejsze cielęta tuczne	196—210
c) średnio tuczne cielęta i najprzedniejsze ssaki	170—180
d) mniej tuczne cielęta i do-brze ssaki	150—160
e) liche ssaki	130—140

Owce:

Opasy chlewne:	
a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne	140—150
b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i do-brze odżyw. młode owce	000—130

Świnie:

b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	236—242
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	230—232
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	220—222
e) mięsiste świnie ponad 80 kg	200—210
f) maciory i późne kastraty	190—198

Przebieg targu spokojny, na cielęta otywiony

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań ładun. i wagonowo, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania maki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań, dnia 22. 5. 1929.

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto	26,50—27,50
Uspokobienie spokojne	
Pszennica	44,00—45,00
Uspokobienie spokojne	
Jęczmień przemiatowy	31,00—32,00
Uspokobienie słabe	
Owies	29,50—30,50
Uspokobienie słabe	
Maka żytnia wł. worka według urzędowo ustalonego typu (70%)	41,50
Uspokobienie słabe	
Maka pszenna 65% wł. work. Uspokobienie słabe	63,50—67,50
Otręby żytnie	21,00—22,00
Otręby pszenne	25,50—26,50
Wyka latowa	43,00—45,00
Peluszka	41,00—43,00
Groch polny	45,00—48,00
Groch Victoria	64,00—69,00
Groch Folgera	55,00—60,00
Lubin niebieski	25,00—26,00
Lubin żółty	33,00—35,00
Tatarka	43,00—46,00
Ziemniaki fabryczne	5,50—5,80
Słoma luźna	4,25—4,75
Słoma prasowana	6,00—6,50
Siano luźne	15,50—16,50
Makuch inlany 38%	50,00—51,00
Makuch rzepakowy 36—38%	41,00—42,00
Makuch słonecznik. 48—52%	39,00—41,00
Śrót Soja 46—48%	44,00—46,00

Uwaga: Ogólne uspokobienie słabe.

Zróżnych stron Polski

Skazanie Żydów-komunistów

Sąd okręgowy w Łomży skazał Hersza i Ickę Bocianów, Moszka Kozackiego, Chaima Zyska i Szlamę Frydmana na 4 lata ciężkiego więzienia każdego za działalność komunistyczną. Po ogłoszeniu wyroku skazani Hersz Bocian i Moszek Kozacki urządzili demonstrację na sali sądowej, wznosząc antypaństwowe okrzyki oraz intonując Międzynarodówkę. Po usunięciu z sali sądowej skazani w dalszym ciągu śpiewali podczas eskortowania ich do więzienia.

Pożar lasu

W lesie wsi Dubienki pow. grodzieńskiego wybuchł pożar, który zniszczył około 45 ha lasu. Przyczyna pożaru nie została ustalona. Ogień ugasili żołnierze K. O. P. i straż leśna.

Piwo we Lwowie podróżowało

Browary lwowskie, wskutek podwyższenia kosztów produkcji podniosły od dnia 20 bm. cenę piwa o 10 gr na litrze.

Ołbrzymi proces w Wadowicach

W dniu 24 bm. rozpocznie się wielki proces przeciwko fabryce wódek Frenkla w Bielsku-Białej, przed sądem okręgowym w Wadowicach. Chodzi tu o głosną swego czasu aferę spirytusową, w której należności Skarbu Państwa zostały w wielkim stopniu uszczuplone. Proces potrwa przypuszczalnie około 4 tygodni, a akt oskarżenia obejmuje 300 stronic pisma maszynowego. Świadców powołano 52. (Paz.)

Piorun zabija cztery osoby

Nad Rajcą przeciągała ostatnio silna burza z piorunami. Jeden z nich ugodził w grupę ludzi, którzy skryli się przed deszczem pod szopę. Od uderzenia cztery osoby poniosły śmierć na miejscu, zaś piątą udało się uratować. (Paz.)

Nowa centrala automatyczna w Zakopanem czynna

W Zakopanem nastąpiło uruchomienie nowej centrali automatycznej telefonów, przez przełączenie dawnych aparatów telefonicznych na nowe automatyczne. Poza kilkunastu stacjami błędnymi aparaty nowe funkcjonują bez zarzutu. Nowa centrala pomieściła może 2000 stacji telefonicznych. W ten sposób została usunięta jedna z wielu bolączek zakopanego. (Paz.)

W 10 rocznicę przyjazdu „Armji Błękitnej” do Polski

W dniu 16 b. m. uczciła Bydgoszcz 10. rocznicę przyjazdu „Błękitnej Armji” gen. Hallera z Francji do Polski uroczystą akademią, jaka się odbyła w Teatrze Miejskim przy licznych udziałach publiczności. Wieczór ten był zarazem poświęcony uczczeniu pamięci zmarłego niedawno marszałka Francji, Polski i Anglii ś. p. Ferdynanda Focha, o którym dłuższe wspomnienie wygłosił przy tej sposobności poseł prof. dr. Stefan Dąbrowski.

Po przemówieniu p. red. Pałanowskiego, prezesa Chorągwi Pomorskiej Zw. Hallerczyków, która uroczystość tę zainicjowała, dłuższy odczyt o „Błękitnej Armji” wygłosił em. plk. S. G. I. Modelski, z którego podajemy poniżej obszerniejsze streszczenie:

Dnia 21 kwietnia 1919 r., gdy nastawał dzień Zmartwychwstania Pańskiego, pociąg sztabowy nr. 1 pod komendą majora Zaremby przejechał tymczasową granicę niemiecko - polską w Kąkolewie. Historyczny to moment wkroczenia armji gen. Hallera do Polski.

W dalszym ciągu swego odczytu prelegent przedstawił ofiarne i tragiczne nieraz boje na wszystkich nieomal frontach żołnierza polskiego, który, gdziekolwiek walczył, wszędzie krew swą przelewał za Ojczyznę. Równocześnie tacy mężowie jak Roman Dmowski, Ignacy Paderewski, Maurycy hr. Zamoyski, Trąpczyński, Seyda, Korfanty, Stanisław Grabski i t. d., którzy widzieli możliwość zrealizowania pragnień polskich tylko w klęsce państw centralnych, czynili usilne starania w kierunku zainteresowania sprawą polską mocarstw sprzymierzonych i pozyskania dla nas ich sympatii i poparcia.

Dopiero rok 1917 stał się w załatwieniu sprawy polskiej momentem przełomowym i decydującym. W tym roku staje się sprawiedliwość dziejowej zadost. Wszystkie państwa koalicyjne uznają oficjalnie nieprzedawnione prawa naszego narodu do zjednoczenia i bytu niepodległego jako państwa, opartego o własne polskie morze. Ten realny, niezwykle doniosłości historycznej o bycie i powstaniu państwa i armji polskiej decydujący sukces polityki polskiej zawdzięcza naród polski programowej konsekwencji narodowej i konsekwentnemu postępowaniu Ro-

mana Dmowskiego, kierownika tej polityki. Był to sukces rzetelnej i dobrze przygotowanej pracy tego niezłomnego człowieka o naprawdę genialnym horyzoncie myśli i świetnym na daleką metę przewidywaniu. W wytworzonej przez wojnę sytuacji rzucał i wygrywał atuty, które swą jasnością i realizmem nie tylko zdumiewały najtęższe umysły świata, ale te decydujące czynniki przekonywały, pozyskując niezachwianie dla sprawy polskiej.

Historyczny dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej Poincarégo z dnia 4. 6. 1917 r. powołujący do życia pierwszą samodzielną, współwalczącą i koalicyjną armję polską na ziemi francuskiej i wszystkich ziemiach, stojących po stronie koalicyjnej przeciw Niemcom, jest fundamentem nie tylko powstania armji błękitnej, ale równocześnie gwarancją naszego bytu niepodległego jako państwa samodzielnego, koalicyjnego, z głosem przy zawieraniu ewentualnego pokoju.

Na ziemi francuskiej rozpoczyna się gorączkowa praca organizacyjna korpusów zachodnich armji polskiej, na wschodzie w szybkim tempie powstają i organizują się trzy korpusy wschodnie. Niezręczna i chwiejna polityka Rady Regencyjnej bezwiednie ułatwia Niemcom i Austriakom, zdającym sobie dokładnie sprawę z groźącego im z tej strony niebezpieczeństwa, doprowadzić do likwidacji tych korpusów, a między innymi tyle nadziei rokującego I korpusu Dowództwa Muśnickiego. Likwidacji tej ulega także korpus II, z którym połączył się, po stoczeniu walki z Austriakami pod Rarańczą w dniu 18. 2. 1918 r. dowódca II żelaznej brygady, jako gen. Mazowiecki, stoczący tyle sławną wszędzie i znaną bitwę z Niemcami pod Kaniowem w dniu 11 maja 1918 r.

Oczy całej Polski i koalicyj zwracają się odwrót w stronę gen. Józefa Hallera jako na tego, który objąć powinien naczelną dowództwo wszystkich wojsk polskich, walczących po stronie koalicyjnej przeciw Niemcom. Po rozbiciu korpusów wschodnich, gen. Haller, jako naczelną wódz wojsk polskich na wschodzie, rozpoczyna ponowną akcję formowania oddziałów polskich na wschodzie. W ten sposób, gdy wyjeżdża dnia 3 lipca 1918 r. z Murmanu, w celu objęcia Naczelnego Dowództwa wszystkich wojsk polskich, walczących po stronie koalicyjnej, rozpoczęła się organizacja II korpusu, t. zw. wschodniego, wchodzącego w skład armji polskiej, tworzonej na ziemi francuskiej. I tak powstają i należą do tego korpusu IV dywizja strzelców, utworzona na Murmanu i Kubaniu, tocząca ciężką walkę z bolszewikami, a należąca do grupy gen. Frenchet d'Esperey i 5-ta dywizja syberyjska, formowana na Samarze i równie ciężko walcząca pod rozkazami koalicyjnej. W tym czasie na samej ziemi francuskiej, przy pomocy misji wojskowej polsko-francuskiej pod kierownictwem gen. Archinarda powstaje I dywizja strzelców gen. Bernarda, której pułkiem dnia 22. 6. 1918 wreczono pierwsze od czasu upadku państwa polskiego sztandary, jako symbole pełnej niezależności państwowej. To miasta Paryż, Nancy, Verdun i Belfort wreczają te sztandary Romanowi Dmowskiemu, jako prawowitemu i oficjalnemu szefowi reprezentacji narodu polskiego po stronie koalicyjnej.

1 pułk tej dywizji, walczy od czerwca 1918 r. w armji gen. Gouraud w Szampani, przechodząc dnia 4. 6. chrzest ogniowy pod Reims i szereg ciężkich bojów na odcinku Saint-Hilaire (13. 7. 1918), Bois de Raquette 24 i 25 lipca 1918.

1 dywizja strzelców wchodzi następnie na front w skład armji 7. zajmując odcinek St. Die-Nord w Wozechach, by przejść potem w skład grupy uderzeniowej gen. Mangina, jako część składowa 8 armji i wziąć udział na skutek zawieszenia broni i kapitulacji niemieckiej w zajęciu Alzacji.

Wycofana podejmuje na równi z innymi dywizjami dalszą pracę organizacyjną i wyszkoleniową. Z początkiem r. 1919 liczy armja błękitna na ziemi francuskiej I korpus gen. Odry w składzie:

- 1 dywizja strz. gen. Bernard
1 p. strz. p. 2 p. strz. p. 3 p. strz. p.
- 2 dywizja strzel. gen. Modelon
4—6 p. strz. p.
- 3 dywizja strz. gen. Petitdemange
7—9 p. strz. polskich.
- III korpus gen. Monclesir
6 dywizja strzel. gen. Champeaux
10—12 p. strz. pol.
- 7 dywizja gen. Bonin
19—21 p. strz. pol.

a nadto t. zw. dywizja instrukcyjna gen. Petitdemange w składzie pięciu pułków piechoty, jednego pułku artylerji, jednego szwadronu kawalerji oraz jednego batalionu inżynieryjnego.

Była to na ziemi francuskiej świet-

nie zorganizowana i wyszkolona na wzorach francuskich armja, stanowiąca pod każdym względem pełnowartościową, samodzielną organizację i narzędzie wojny, ze wszystkimi oddziałami pomocniczymi, doskonale wykwapowany i uzbrojony, pierwsza regularna samodzielną armja polska. Wraz z II korpusem na wschodzie, t. j. 4 i 5 dywizja strzelców, armja ta liczyła 9 dywizji, doskonałego, doświadczonego bojowo i narodowo żołnierza polskiego.

Ten żołnierz, z wyjątkiem 2 dywizji wschodniej, stanął w sile 100 tysięcy ze swoim wodzem na ziemi polskiej i dzisiaj święcimy tę doniosłą dla naszego państwa chwilę.

Któż to się złożył na tego błękitnego żołnierza? Kim był i jest ten żołnierz, który otworzył bramę niepodległości do własnej Ojczyzny, a teraz przybył na tę strudzoną ziemię, by zabezpieczyć jej granice, utrzymać ład i porządek, przynieść krajowi tak upragniony spokój i pokój, w celu zgodnej i wspólnej pracy dla wielkości, potęgi i szczęśliwości odzyskanego przez siebie państwa? Któż to stworzył tego żołnierza?

Żołnierza tego stworzył tylko i tylko naród, narodu tego geniusz, cała narodu przeszłość i cel jutra tego Narodu. Żołnierza polskiego i własne państwo stworzył i zdobył cały wysiłek całego narodu bez względu na przekonania polityczne czy społeczne, stworzył naród jako całość, majestat tego narodu sam w sobie.

W szeregach armji błękitnej widzimy szerokie masy b. żołnierzy wojsk zaborczych, którym dotychczas odmawiano i próbuje się nadal odmawiać, jakoby ten żołnierz przyczynił się do odzyskania niepodległości. Prawdy przylgnąć się nie da, prawda historyczna mówi bowiem faktami, a nie fantazją — oto żołnierz armji zaborczych, b. żołnierz niemiecki, austriacki i rosyjski przyczynił się waleśnie do powstania armji polskiej po stronie koalicyjnej, a tem samem i państwa polskiego, tudzież utwierdzenia jego granic. A jakoż niepoślednia i decydująca rolę odegrali Polacy z obczyzny, czyż nie wystarczy wspomnieć tych mas gorących Polaków z Ameryki? Tak cały naród ze wszystkich zakątków świata i ziem polskich w całości zbudował w trudnych warunkach armję narodową, armję samodzielną, która wywalczyła niepodległość i zjednoczenie ziem polskich — a teraz przybyła do kraju, by ta uznana państwowość utwierdzić.

I widzimy tego błękitnego żołnierza po przyjeździe do kraju, jak śpieszy pod wodzą gen. Hallera na pomoc w ciężkich walkach od 6 miesięcy trwającemu Lwowowi i zagrożonej przynależności do Rzeczypospolitej Małopolski Wschodniej. Przybycie już pierwszych dwu dywizji błękitnych w rejon Włodzimierza Wołyńskiego i Bełza rozpoczęła w dniu 14 maja 1919 r. operacja na większą skalę. Pod osobistym dowództwem gen. Hallera rozpoczęła się w tym dniu na całym froncie małopolsko-wołyńskim wielka ofensywa, która uwolniła ostatecznie Lwów i większość Małopolski, odrzucając wojska ukraińskie daleko na wschód ode Lwowa. W czerwcu tegoż roku świetna i decydująca rola w likwidacji przeciw natarciu ukraińskiemu bierze 6 dywizja armji gen. Hallera, zaś pod koniec roku 1919 błękitne wojska wspólnie z dywizją dziećmi lwowskich bronią granic Małopolski 7. 6 i 1 dywizja armji gen. Hallera. Gen. Haller odwołany dnia 2. 6. 1919 r. z frontu małopolskiego na czele pozostałych dywizji swojej armji zajmuje, jako czujny strażnik i ręka zbrojna majestatu Rzeczypospolitej t. zw. front śląski, by wkrótce, w wykonaniu traktatu wersalskiego, objąć w posiadanie płuca ziem polskich, bohaterskie Pomorze z Kaszubami i morzem polskiem.

Nadchodzą ciężkie i straszne chwile dla Polski. Klęska pod Kijowem, odwrót armji polskiej, walka pod murami Warszawy.

I oto niezachwiana pierś żołnierza błękitnego, mimo rozwiązania z dniem 1 września 1919 r. armji gen. Hallera i częściowej, pośpiesznej likwidacji, nie zawodzi. Dywizje hallerowskie świecą wszędzie przykładem poświęcenia i bohaterstwa, by wspomnieć n. p. samą tylko 7 dywizję, która za walkę z armją konną Budiennego, była pierwszym od 100 lat oddziałem całej armji polskiej, którego 36 oficerom i szeregowym nadano Virtuti Militari.

W tych ciężkich i groźnych dla losów państwa chwilach nie zawodzi nigdy i nigdzie żołnierz gen. Hallera, na którego wezwanie stają znowu ochotnie pod broń, niedawno z szeregów armji zwolnieni Hallerczycy, a w szeregach Polacy z Ameryki, którzy, zdemobilizowani, oczekiwali w obozach koncentracyjnych, zrażeni do Polski, na powrót do Ameryki.

Zal i gorycz Hallerczyka zniknęła

matym, kiedy Ojczyzna, znalazłszy się w przededniu katastrofy, zapukała do ich serc przez usta uszanowanego w cieniu ich wodza gen. Hallera. I kiedy prężenie ogarnęło duszę polską wobec nagłej i niespodziewanej, po niedawnych triumfach, katastrofy militarnej, kiedy u miarodajnych czynników ginęła wiara w swoje i społeczeństwa siły, przemówił znowu nieśmiertelny duch narodu, zabrał głos naród, kiedy zawiedli ludzie.

Błękitny wódz narodu, w ciężkich chwilach dopuszczony do głosu, organizuje nową armję, armję ochotniczą. „Wola narodu jest mojem prawem” — rzekł skromny zawsze w służbie narodu, żołnierz narodu i wódz, zamykając w tem zdaniu całą swoją jasną duszę, wolę żołnierską, wiare w Boga i w Naród. Decydująca dla losów Warszawy i bytu naszego Państwa, stacza generał Haller na czele armji, w skład której wchodzi jego dawni i nowi żołnierze błękitni, bitwę nad Bugiem. Była to bitwa niezwyklej dla przyszłych losów naszych operacji wagi, bitwa zwycięska. Ona powstrzymuje nawałę bolszewicką i daje możność rekoncentracji armji polskiej, bez czego nie można było myśleć nawet o podjęciu ofensywy późniejszej i o obronie Warszawy.

Z pomocą Polsce śpieszy nasz wierny i szczery, szlachetny przyjaciel — Francja. Między innymi, ś. p. marszałek Foch, naczelną wódz wojsk polskich z czasów wojny światowej, wypróbowany przyjaciel, przysłał jednego z najświetniejszych generałów, gen. Weygandę.

Zwycięsko prowadzą bój wojska polskie, zwycięsko i skutecznie bronią Warszawy wszystkie oddziały polskie, wśród których poważną rolę grają znowu żołnierze błękitni.

I runęła potęga bolszewicka, zniknęła śmiertelna zmora, trapiąca umysły i serca polskie — w cień odeszli, gen. Haller, obrońca Warszawy i jego żołnierze.

Hallerczycy do ostatka spełnili swój święty wobec Ojczyzny obowiązek, zawsze posłuszni wezwaniu i woli narodu. Hallerczycy od r. 1914 począwszy, czy tu czy tam zrodzeni żołnierze, o różnorodnych kartach żołnierskiego poczęcia, po gehennie przejść i udręczeń, wzlotów i upadków, w trudnych i ciężkich zmaganiach, niezwyklej epopeji żołnierskiej, stworzyli realną zupełnie i nieśmiertelną legendę rycerską w służbie swojego Narodu. Hallerczycy, w tej niezwyklej i zda się często bez wyjścia sytuacji, znaleźli właściwą drogę i myśli państwowo-żołnierskiej w myśl woli Narodu, właściwy nadal bieg.

I dzisiaj, jako Związek Hallerczyków, skupiając w swoich szeregach ideowych żołnierzy nieśmiertelnej walki o niepodległość narodu i państwa z lat 1914—1920, służymy wiernie i niezachwianie temu samemu sztandarowi, na którym widnieje hasło proste i uczciwe, „Dla Ciebie Polsko i Twojej chwały”. 15 lat naszej ciężkiej i znojnej, a bezinteresownej służby dla narodu, w zgodzie z Bogiem i narodem, służby nieraz i dziś jeszcze, zaprawionej gorąco, smutkiem, jeśli nie rozpaczą, zahartowało nas w jedno serce i w jedną potęgę, bo idea tylko złączona ręce. Doświadczenia lat niedawnych wiele nas nauczyły, naszej niezłomnej wiary jednak w naród nie zachwiał. Z czołem podniesionem idziemy w jutro po jutro, zbrojni w potęgę serca i moc ducha, nie dla kariery, bowiem wiedza nas nasza ku Ojczyźnie tęsknota, nie na bratobójcze spory i walki, nas wiedza bezinteresowna służba narodowi. Z pola walki nie schodzimy i nie zedziemy. Walka trwa — zwycięża uczciwość!

O zdrowie narodu jesteśmy spokojni. Mogili, znaczące ślad i trud żołnierski, tyle krwi i łez, co ziemię naszą znacząc, z żywymi nierozdzielalną nić i całość tworzą — te liczne kopce mogilne i krzyże, strażujące w wymownym milczeniu — są i muszą być gwarancją naszej czujnej i ofiarnej, nie dającej się niczem zaskoczyć służby naszych zwartych, ideowo potężnych szeregów. Historyk wejrząwszy w dzieje walk o niepodległość, znajdzie całe tomy nieprawdopodobnych wprost i niekłamowanych dziejów, świadczących o niezachwianej, prawej i pełnej godności duszy naszego szlachetnego, uczciwego, religijnego i rycerskiego narodu, o jego bohaterskich wysiłkach i woli niezłomnej do niepodległości, znajdzie żywą, niekłamowaną treść z epoki tych zmagających, a i nieśmiertelną prawdę historyczną, udokumentowaną czynami i szlakami bojów i zmagających.

A jeśli sięgnie do skromnych i prostych oprawnych tomów, zawierających dokumenty i dziejów żołnierza Hallerczyka i szukać będzie nazwy dla tej twórczej a cudnej epopei żołnierskiej, co niepodległość i zjednoczona

Uczynne nam zagwarantowała i utwierdziła, znajdzie tytuł i treść dla tych to mów — to nazwisko gen. Józefa Hallera, dowódcy Żelaznej Brygady Karpackiej, bohatera Rarańczy, Kaniowa, dowódcy korpusu II gen. Mazowieckiego, naczelnego wodza wojsk polskich na wschodzie, dowódcy armii błękitnej, naczelnego wodza sił zbrojnych polskich, stojących po stronie zwycięskiej Ententy, obrońcy Lwowa i kresów wschodnich, czynnego strażnika na froncie śląskim, dowódcy frontu pomorskiego i polskiego morza, twórcy armii ochotniczej, zwycięzcy z nad Buga, zwycięskiego obrońcy Warszawy i Rzeczypospolitej, wreszcie generała broni w stanie spoczynku naszego Prezesa honorowego, wodza i kierownika ideowego.

Pod sztandarem „Dla Ciebie Polsko i dla Twojej chwały”, z Bogiem w sercu i na ustach idziemy w zwycięskie jutro.

W królestwie lalek

(Międzynarodowa wystawa marionetek w Pradze — Będziemy wychowywać lalkami, a nie lalki! — Rozwój teatru marionetek — Pożar wśród lalek)

Praga w maju.

Mkną samochody po ulicach Pragi, gruchoczą tramwaje, wrzaski wielkomięskie, życie hulaśliwe, nerwowe, gorączkowe. Tłumy ludzi śpieszą w kierunku wielkiego pawilonu wystawowego na Letniej, gdzie właśnie odbywa się wielka doroczna wystawa rólnicza. Ale mało kto z nich wie, że w nowej części placu wystawowego, gdzie w czasie międzynarodowych Targów Praskich umieszczane są zazwyczaj ekspozycje przemysłu radjowego, znajduje się tym razem niezwykła, a niezmiernie ciekawa wystawa. „Królestwo lalek” — oto najodpowiedniejsza nazwa dla oryginalnej tej imprezy, dla tego rozkosznego świata najróżnorodniejszych figurek, tak wiernie odzwierciedlających życie, twórczą fantazję, historię i świat bajek narodów cywilizowanych.

Dziesięć dni królować będą na wystawie praskiej śliczne te laleczki, a dzień w dzień na miniaturowej scenie przewijają się przed oczami niezliczonych widzów pocieszne figurki bohaterów najznakomitszych utworów scenicznych.

Cóż za różnorodność panuje w tym pięknym „królestwie lalek” na wystawie praskiej. Są tu czescy i słowaccy chłopcy w ich malowniczych strojach ludowych, czarujące krakowiaki i poważni chłopcy łowicy w lśniących białych sukmanach, rosyjscy muzycy w barwnych „rubaszkach”, eskimosi w grubych kurtkach futrzanych, rycerze średniowieczni w pancerzach, — jest tu „Faust” i „Małgorzata”, jest „Don Juan”, jest smok straszliwy i pchnięta czarownica, jest śmierć okrutna z wielką, ostrą kosą...

A wszystko to są nie zwykłe laleczki, nie zabawki dla dzieci, lecz artystycznie wykonane figurki, zręcznie się poruszające, są to jakby zmechanizowani aktorzy, z podziwu godnym artem odzwierciedlającym najbardziej skomplikowane akcje sceniczne. Praska wystawa wychowania ludowego i lalek daje nam jaskrawą i ciekawą obraz życia i rozwoju teatru marionetek.

Teatr marionetek... Czyż istnieje jeszcze coś podobnego? — spyta niejedyn z czytelników. Przecież to było niegdyś przed laty, gdy nie było jeszcze ani kinematografów, ani wędrownych teatrów. Wtedy to dla rozveselania nudzącej się ludności mniejszych miast i osad urządzali dowiecni „impresario” od czasu do czasu upocieszne przedstawienia teatru marionetek. Ale dzisiaj?...

Otóż praska wystawa dowodzi, że i dzisiaj pomimo rozwoju kinematografii i prawdziwej sztuki scenicznej, teatr marionetek nadal istnieje, że znakomicie się rozwija i, podnosząc stale swój poziom artystyczny, zyskuje sobie coraz szersze rzesze przyjaciół i wielbicieli. Piękne ekspozycje kukielek czeskich, słowackich, niemieckich, jugosłowiańskich, rosyjskich, duńskich i in. dowodzą najwymowniej, iż we wszystkich tych krajach teatr marionetek idzie z duchem czasu, robiąc wszędzie olbrzymie postępy.

Teatr marionetek mają całą armię własnych działaczy, mają własnych artystów, maszynistów, techników. Dla marionetek buduje się specjalne gmachy, dla nich pisze się specjalne sztuki, opracowuje się rozmaite efekty sceniczne i t. d., i t. d. Teatr marionetek zajmuje swe własne i bardzo szacowne miejsce na polu wychowania ludowego. Dzisiaj teatr kukielek jest nie tylko zabawką dla dzieci, czy też rozrywką dla znudzonych, ale mieszkanców osad wiejskich, lecz jest on przedewszystkiem wielkim i nadzwyczaj poważnym czynnikiem kulturalnym.

Podczas uroczystego otwarcia wystawy znany działacz kulturalny Czechosłowacji prof. Vesely, wypowiedział w swem przemówieniu jedno niezmiernie charakterystyczne zdanie: „Chcemy wychowywać lalkami, a nie lalki”, a w zdaniu tem zawarty jest cały ten głęboki sens, jaki z punktu widzenia oświaty ludowej postawia współczesny teatr marionetek.

O wpływach i rozwoju teatrów marionetek świadczy najwymowniej niektóre dane statystyczne: Tak na przykład w Czechosłowacji jest w chwili obecnej 2.677 stałych teatrów marionetek. W samej Pradze ich liczba dochodzi do 90. W całym

Ostatnio odbyło się w Sewilli otwarcie wystawy, obrazującej rozwój Hiszpanii i państw Południowej Ameryki, hiszpańskiego pochodzenia. Zdjęcie przedstawia moment otwarcia wystawy. W głębi główny pałac wystawowy, po lewej loża królewska. Plac zaległy oddziały wojskowe, przedstawiciele rządu, społeczeństwa i reprezentanci państw obcych

państwie odbywa się codziennie przeciętnie 68 przedstawień. Najintensywniejszy rozwój wykazywał czeskosłowacki teatr marionetek w latach 1922—1928. Kierownicy teatrów marionetek w Czechosłowacji są zdania, że sieć teatrzyków jest w kraju tym już dość wielka, wobec czego nowych teatrów zakładać już nie trzeba, a całą uwagę skupić należy na podnoszeniu poziomu artystycznego teatrów istniejących. Dlatego też zarządy teatrzyków marionetek starają się zapewnić sobie współpracę najwybitniejszych sił artystycznych i technicznych, by z ich pomocą przystosować sztukę kukielkową do nowoczesnych warunków. Na wystawie praskiej mieliśmy sposobność oglądać modele takich nowoczesnych teatrzyków z ruchomą sceną, z kulistym horyzontem i t. p. Zupelnie, jak w normalnych teatrach...

W bardzo szybkim tempie rozwija się teatr marionetek również w Niemczech, a jak z danych statystycznych, znajdujących się na wystawie praskiej, wynika, w czasach ostatnich zaczyna się sztuka i rozwijać bardzo obiecująco i w Polsce. W Rosji teatry marionetek prosperują jak naj lepiej, a to nie tylko w Rosji sowieckiej, lecz i w Rosji emigracyjnej. W szczególności w Pradze czeskiej istnieje kilka bardzo dobrych rosyjskich teatrzyków kukielkowych. Również Jugosławia posiada dość gęstą sieć teatrów marionetek.

Fantazja, romantyka, epizody historyczne — oto są główne elementy repertuarów marionetkowych. Świat bajek, świat tajemniczych postaci, djabłów, czarownic i smoków, sceny historyczne — oto główne tematy i osoby teatru marionetek. Ale i klasykami nie gardzą „aktory” oryginalnych tych teatrzyków. Tak na przykład podczas wystawy praskiej mieliśmy sposobność oglądać na scenie jednego z teatrzyków oryginalną scenę ze słynnej sztuki Shakespeara „Sen nocy letniej”. Scena ta opracowana była z niezwykłym smakiem artystycznym: widać było na pierwszy rzut oka, że wszystko, a więc dekoracje, kukielki i kostiumy — było dziełem nie jakiegos przeciętnego rzemieślnika, lecz pierwszorzędnego, utalentowanego artysty.

W teatrze marionetek wszystko jest maleńkie, ale wszystko też jest „prawdziwe”. Prawdziwe są krzesła, dekoracje, projektory, lampy, świeczki, kostiumy. Zdarzają się teatrzykach tych też prawdziwe pożary. Wybuchają one zazwyczaj z tych samych przyczyn, co i w teatrach normalnych, a więc głównie na skutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, na skutek krótkiego spiecia i t. p. Na wystawie praskiej wśród rozmaitych ekspozycji oglądaliśmy również popalone „drewniane trupy” uszkodzonych podczas jednego z pożarów marionetek — ofiary swego zawodu. Tak więc i wśród kukielek bywają prawdziwe tragedie...

Śmierć 10 misjonarzy w Chinach w ciągu 6 lat

(Kap.) Po zamordowaniu trzech księży ze zgromadzenia Pasjonistów w dniu 24 kwietnia br. liczba misjonarzy katolickich, którzy padli na posterunku w Chinach, podniosła się do 16.

Oprócz tych trzech wspomnianych wyżej ofiar obowiązku apostołskiego czterech zabici kapłani należeli do misjonarzy z Scheut, dwaj byli franciszkanami, dwaj jezuitami, jeden należał do misji cudzoziemskich z Paryża, jeden do zgromadzenia „Pères de Picpus”, a dwaj pozostali byli księżmi tubylczego pochodzenia.

Ku ochronie lasów tatrzańskich.

W związku z rabunkową gospodarką w lasach tatrzańskich w drodze do Morskiego Oka, należących do braci Józefa i Jerzego hr. Uznańskich komisarjat policji państwowej w Zakopanem zmuszony był utworzyć w tamtych stronach specjalną ekspozyturę, do której delegował trzech funkcjonariuszów. Zadaniem ich jest niedopuszczenie do nielegalnego wyrębu drzew. Ekspozytura znajduje się na Brzezinach w miejscu, gdzie schodzą się drogi do Morskiego Oka i na Halę Gąsienicową.

SPORT Hippika

Wielkopolskie Tow. Wyścigów konnych w Tarnowskich Górach rozpoczyna sezon w Poznaniu w dniu 26 maja r.b. Wyścigi konne odbędą się w dniach 26, 28, 30 maja, 1, 2, 4, 6, 9, 10, 13, 16, 18, 20, 22, 23 czerwca. Wszystkie stajnie, które były w Tarnowskich Górach zjadą do Poznania, oprócz tego kilka nowych ze względu na Powszechną Wystawę Krajową. Wszelkie przygotowania na torze w Ławicy są już ukończone. Bardzo dużo nagród honorowych ofiarowanych przez odpowiednie czynniki Poznania, przyczyni się do dużego zjazdu naszych najlepszych jeźdźców gentlemanów.

Kolarstwo

Zjazd delegatów klubów kolarskich zagał p. Sarnowski z oddziału cyklistów miejscowego „Sokoła”. Zarząd obrano w następującym składzie pp.: Sarnowski — prezes, Bączkowski — wiceprezes, Łękowski — sekretarz I, Waligórski — sekretarz II, skarbnik — Krakowski, kapitan — Jerzykowski, zastępcy kapita — Nowaczyk i Pawłowski z „Warty”, radni — Sikorski, Budner i Łuczak z Bydgoski. Jedno miejsce radnego vacat. Komisja statutowa pp.: Bączkowski, Waligórski, Łękowski i Sarnowski.

Lekka atletyka

„Warta” — „Cracovia” międzyklubowe zawody odbędą się na boisku „Warty” w niedzielę o godz. 15 przed spotkaniem piłkarskim „Warta” — „Gedania”. Dzięki inicjatywie „Warty” po raz pierwszy dochodzą w Polsce do skutku zawody lekkoatletyczne drużyn z różnych okręgów. Walka toczyć będzie się o nagrodę przechodnią, puchar ofiarowany przez firmę Camera ul. Fr. Ratajczaka.

O puchar Davisa

Koniec drugiego kola. Włochy wygrały z Irlandią 5:0, przyczem ostatnie walki były uporczywe. De Murgio pokonał Mc. Guire 6:0, 6:8, 6:4, 6:2; Holandia wygrała z Egiptem 4:1; wyniki są następujące: Timmer i Diemer Kool — Zahar i Demon 9:7, 6:8, 6:4, 6:1; Timmer — Grandgonillot 7:5, 6:0. Danja pobiła Grecję 4:1. Pol. Afryka pokonała Szwecję 5:0.

Piłka nożna

W nadchodzącą niedzielę przyjeżdża do Poznania polska drużyna z Gdańska „Gedania”, która spotka się z ligową „Wartą”. Początek zawodów o godz. 17.

Różne

Atrakejny mecz polo, który odbędzie się 24 bm. o godz. 17 na hippodromie poznańskim przy udziale oficerów amerykańskich wzbudził ogromne zainteresowanie. Drużyny występują w powiększonych składach: biała: por. Argo, mjr. Chamberlin, por. Piniński, por. Sokolnicki i por. Szyszowski; błękitna: por. Dąbski-Nehr-

Naprawiamy RAKIETY TENISOWE

Dostarczamy wszelkie artykuły sportowe i gimnastyczne po cenach fabrycznych.

Wytwórnia artykułów sportowych i gimnastycznych

J. PACZKOWSKI Synowie

istnieje od roku 1920

Poznań tylko ul. Łąkowa 10.

Telefon 24-09.

Pw 10048-18, 625

lich, gen. Sochaczewski, p. Edward Sochaczewski i kpt. Thompson.

Tennis

Sukcesy Francuzów w Berlinie Cochet pokonał w finale Menzla łatwo 9:11, 6:3, 6:2, 6:1, przyczem Czech pobił p. i. Prenna 6:3, 1:6, 6:3, 6:1, 10:8.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Anna Burowa z prośbą o łaskę 12 zł. — T. D. z podziękowaniem za wystuchaną prośbę, prosząc o dalszą opiekę 10 zł. — N. N. 8,20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 303,20 zł.

Chodzież

posiada codzienne pismo

»Kresy Zachodnie«

Polecamy się wszystkim interesantom

Administracja
Chodzież, ul. Krótka 1.

Na Wystawę Powszechną

Modne perfumy

kosmetyki, pudry, ołówki do brwi i pomadki do ust.

Najlepsze wody kolońskie i kwiatowe

oraz mydła toaletowe najtaniej

Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa.

Perfumerja Paryska

Gwarna 10. zw 16435

Oferujemy

przy hurtowej dostawie

pa. białą polską kiełbasę

z czysto wieprzowego mięsa po cenie 170 zł za 50 kg. Przy odbiorze regularnej większej ilości odpowiedni rabat. Adres wskaże ekspedycja Kurjera Pozn. pod zw 16422

KOMUNIKAT.

Ból w bokach i dolku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewania w wątrobie. Skłonność do obstrukcyj. Jeżyk obłożony. Gorączka i niesmak w ustach. Odbijanie. Wzdęcia i burczenie w kiszce. Bóle i zawroty głowy. Podenerwowanie. Uryna ciemna i mętna. Są to początkowe objawy choroby wątroby, wstępne objawy kamieni żółciowych. Podczas ataków: W dolku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej, w pasie, krzyżu i sięga aż pod łopatkę. Wzdęcie brzucha rozsadzanie żebra. parcie na kiszke stolcową. Niekiedy wymioty żółcia. Zimne poty. Niekiedy żółtaczka. Kuracja ziolami Cholekinaza uwalnia od tej ciężkiej i dokuczliwej choroby Ziola Cholekinaza są do nabycia we wszystkich aptekach w składach aptecznych. Przy kupnie żądać przepisu użycia (wedl. Dr. Niemcewskiego). Wyrób: Laboratorium fizj.-chemiczne „Cholekinaza” Sp. z o. o. Warszawa, Nowy Świat 5. Generalna reprezentacja na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadę „IMICO” Box 63. Stevens Point, Wis. U. S. A. Pw 9923-62,311

Dnia 22 maja 1929 r. o godz. 3 po południu zmarł nagle, opatrzony Olejami św., przeżywszy lat 77, ś. p.

Józef Płocieniak

obywatel ziemski

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 25 maja o godz. 9 w kościele św. Jana w Poznaniu, skąd nastąpi złożenie zwłok na starym cmentarzu świętojańskim.

W głębokim smutku pogrążeni

żona, dzieci i wnuki.

Wola, Owieczkowo, Kostrzyn, Dąbcze, Poznań, Chojnice.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

zw 16437

Dnia 19 maja 1929 r. zasnął w Panu w Kopanowie, po długich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie św. Sakramentami, ś. p.

Karol Turno

Sodalis Marianus,

o czem donosi Krewnym i Znajomym

w smutku pogrążone

rodzeństwo.

Zwłoki złożone będą w grobach rodzinnych w Objezierzu.

dw 6139

Dnia 20 maja, o godz. 7,30 rano, zasnął w Bogu, nasza najdroższa córka, siostra i szwagierka, ś. p.

Aniela Kijewska

przeżywszy lat 35, o czem donosi

w smutku pogrążona

rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23. 5., o godz. 5, z kościoła św. Józefa na cmentarz parafii Bożego Ciała w Dębcu.

Poznań, Gdańsk, Berlin.

zw 16430

Gablotki wystawowe

t. j. 5 stołów 200 × 65 cm. z oszklonemi gablotkami 10 stołów 100 × 65 cm. jak wyżej — zupełnie nowe zaraz do **sprzedania**. Zgłoszenia telefonem 13-65 albo 74-30.

zw 16412

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanownych Gości, Wystawców i Zwiedzających, że lokal mój

Restauracja i Winiarnia Rzymska

Telefon 70-65

ulica Matejki 56

Telefon 70-65

tuż przy terenach P. W. K. naprzeciw Parku Wilsona po gruntownym odnowieniu i przebudowaniu został w dniu 18 maja r. b. ponownie otwarty.

Pierwszorzędna kuchnia. — Smaczne i tanie obiady. — Pielęgnowane napoje.

Dancing

Orkiestra artystyczna

Ogród

Występ humorystyczny

Separatki

Lokal otwarty do godziny 4 rano.

Polecając się łaskawym względom W. P. P. kreślę z poważaniem H. HADRYŚ.

Kw 2254

Dnia 21 maja 1929 r., o godz. 21, zasnął w Bogu po ciężkich, a długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza kochana matka i babcia, ś. p.

zw 16424

Ludwika z Wizów Przewoźna

przeżywszy 54 lat. Obrzęd pogrzebowy odbędzie się dnia 24 b. m., o godzinie 16.30, z domu żałoby przy ul. Głogowskiej 88, na cmentarz parafialny w Górczynie, na który zapraszają Krewnych i Znajomych

w głębokim smutku pogrążeni

mąż, dzieci i wnuki.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Poznań, Król. Huta, Lwów, dnia 22 maja 1929 r.

Przewielebnemu Duchowieństwu oraz wszystkim Bliskim i Życzliwym, którzy oddali ostatnią przysługę ojcu naszemu, ś. p.

Stanisławowi Nowaczykowi

właścicielowi maj. Neryngowo

składają serdeczne

Bóg zapłać

Michał Nowaczyk z siostrą Teodozją.

dw 6135

Chodniki

K. Kuźaj

27 Grudnia 9

K. K. P.

LOSY

I kl. 19 Państw. Loterii Klasowej

1/4 los zł 10,—

1/2 " " 20,—

1/1 " " 40,—

polecen dogodnie

F. REKOSIEWICZ Kolektura w Rawiczu.

zw 15989

Zmieni chętnie posadę

rutynowana książkowa na zastawem stanowisku, sumienna pracowniczka, ewentl. na wieś Łask, zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznański pod zw 16376

CO JEST

bardziej delikatne w smaku — niżli ananas?
więcej upajające — niżli opium?
żywsze w kolorze — niżli najprzedniejsze wino?
o tak subtelnym zapachu, jak cudne storczyki lasów podzwrotnikowych?

jeżeli nie wyroby znanej w Polsce firmy

W. CZAJKI z Kościana,

który specjalnie poleca gorzki likier „IWAN” i likier deserowy „BENEDETTI” także „winiaki”, wypalanki i wina owocowe.

Pw 10885-21,282

Bilety wstępu

Bilety do garderoby

Bilety komunikacyjne

tylko w masowych ilościach wykonuje na maszynach-automatach

Drukarnia Polska Sp. Akc., Poznań,

św. Marcin 70.

171685

Rejestr.

Teatr Nowości

171685

Bilet wstępu do Teatru Nowości

Bilet należy zachować i na każdorazowe wezwanie kontrolera okazać.

Drukarnia Polska Sp. A. w Poznaniu

171685

Kontrola

Teatr Nowości

Skomplikowane bilety z liczbami i perforacją, dostarczamy precyzyjnie i terminowo.

W dniu 19 maja 1929 r., zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, ś. p.

Marcin Wawrzyniak

inspektor celny

przeżywszy lat 41. W Zmarłym straciło Stowarzyszenie nasze długoletniego i gorliwego członka, o nieposzlakowanej sumienności, cieszącego się powszechną i zasłużoną sympatią wśród kolegów.

Cześć Jego pamięci.

zw 16395

Pogrzeb odbędzie się w środę, 22 maja 1929, o godz. 17.30, z kaplicy w Głównej.

Zarząd Główny i Zarząd Filii Poznań, Sekcji Celniczej przy S. U. S.

W wyniku doświadczeń ekspertów f-y Tatra-Śnieg z masami śniegu Tatr polskich, rozpoczęto z dniem 22 maja r. b. fabrykację

„TATRA-ŚNIEGU“

jako środek odżywczy i orzeźwiający z najszlachetniejszej śmietany i czekolady. Tatra-Śnieg sprzedawany będzie na terenach P. W. K. oraz najruchliwszych ośrodkach miasta Poznania przez chłopców biało umundurowanych. Wyrób własny krajowy. Kto Tatra-Śnieg raz spróbuje ten się w nim zakocha.

Pw 10 591-21 247

**KREM
MYDŁO
PUDER**

LADY

Całimi

Kosmetyka wytwornej Pani.

ZIOŁA LECZNICZE

O. WOJNOWSKIEGO

„CANCEROL“
znak słowny pr. zast.

„ZIOŁA p. wrzodom i nowotworom na kiszczach“.
Nr. rej. 1149.

„GARA“
znak słowny pr. zast.

„ZIOŁA przeciwko wymiotom i atonii kiszek“
Nr. rej. 1148.

„ELMIZAN“
znak słowny pr. zast.

„ZIOŁA p. chorobom płucnym i błędnicy“
Nr. rej. 1153.

„ARTROLIN“
znak słowny pr. zast.

„ZIOŁA p. reumatyzmowi, artretyzmowi, podagrze i ischiasowi“
Nr. rej. 1150.

„UROBIN“
znak słowny pr. zast.

„ZIOŁA p. chorobom nerek i pęcherza“
Nr. rej. 1147.

„TIZAN“
znak słowny pr. zast.

„ZIOŁA p. niedomaganiem skrofulicznym“
Nr. rej. 1152.

„EPILOBIN“
znak słowny pr. zast.

„ZIOŁA p. chorobom nerwowym i epilepsji“
Nr. rej. 1151.

Do nabycia w oryg. opak. w aptekach lub wprost w głównej reprezentacji:

Apteka pod Koroną

Poznań, Górna Wilda 61

Telefon 1700

Telefno 1700

Broszury na żądanie bezpłatnie!

SAMOCHODY

Fiat Mod. 509 1/20 4-osob. otw.
Fiat „ 501 6/21 4- „ otw.
Fiat „ 503 6/30 4- „ kryty
Fiat „ 503 6/30 6- „ coupe
Super Fiat 19/75 6- „ otw.
Opel 12/60 6 cyl. 6- „ kryty
Opel 7/34 6 „ 4- „ kryty
Opel 14/38 km. samochód wysyłkowy
Chenard Wallker 6/30 4-osob. otw.
Protos 10/30 6- „ otw.
Austro-Daimler 17/60 6- „ otw.
Praga 15/50 5- „ otw.

i wiele innych
w stanie używanym sprzedaje jako kupna
niezwykle okazyste z własnych zapasów.

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

POZNAŃ, ul. Dąbrowskiego 29.

Telefon 63-23 i 63-65

bpw 3576

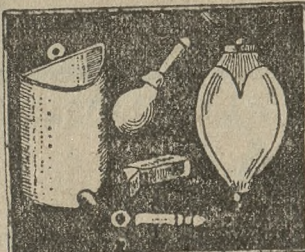

TAKA BĘDZIESZ...
A TAKA BYŁAŚ!!

Cena 1 pudełka 4,50 wysyła za
poprzednim nadaniem 1,50
w znaczku.

Fallitol, po użyciu którego otrzymasz piękne kręcone włosy cena 2 zł.
Osman, usuwa na poczekaniu zbyteczne włosy cena 5 zł. Peregina, usuwa
bez bólu zbyteczne otłuszczenie ciała cena 6 zł. Radio, capil po użyciu
którego otrzymasz piękny zarost nawet zupełnie obumarłe cebulki pobudza
do życia w przeciągu 20-30 dni ukaże się zarost cena 6 zł. Odciski usuniesz
na zawsze płynem Selem, cena 1,50 zł.

Dom Handlowy Jaskiewicz, Poznań, ul. Fredry 6
MYDŁO „AGAWA“ Nr. 1 wybielające dla cery wrażliwej
z 2,-- bez przesyłki. Kw 2173

Irygatory kompl. . 570

Ogrzewacze gumowe 900

Hygieniczna płóeczka gumowa

dla kobiet 750

Artykuły gumowe i chirurgiczne, opaski i waty,
po cenach nainiższych

w Drogerji Warszawskiej
Poznań, ul. 27 grudnia 11. nw 10824

INOWROCLAW

ul. Toruńska 4 — Telefon 333

Zakład leczniczy „POD PIASTEM“ Otwarty cały rok

Kąpiele solankowe, łąkowe, gazowe, elektryczne,
parowe, okłady borowinowe. Hydro i elektro-
terapia, masaż i lampy: Kwarцова i Solux.

Leczenie: reumatyzm, atretyzm, ischias, wad-
liwa przemiana materji, zwapnienia
naczyń, choroby serca, kobiece i nerwowe.

STAŁA OPIEKA LEKARSKA.

dw 5144

ŚLEDZIE

szkockie i norweskcie

specjalnie trwałe gatunki podczas lata, 1/1 i 1/2 beczki.

Matjasy angielskie

w oryg. 1/2 beczk. i kopowych sądeckach.

SARDELE prawdziwe Brabantskie

w oryginalnych ankr. i sądeckach. = 10 funt. netto po-
lecają hurtownie w znanych wyborowych jakościach
przy fachowej i rzetelnej obsłudze

MACIEJEWSKI & CO.

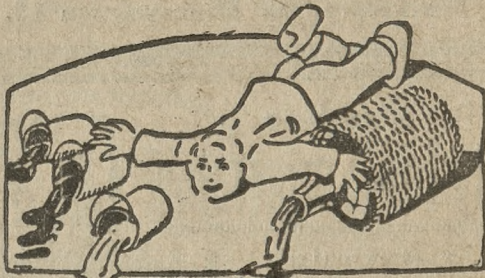
Pierwsza i Najstarsza Polska Hurtownia Śledzi

zał. w roku 1901

POZNAŃ, Wielkie Garbary 29 — Telefon 2100.

Adres telegraficzny: ŚLEDZIOHURT — Poznań.

Pw 10500- 9247

Lakiery — Pokosty — Farby

Specjalny skład farb i lakierów

FR. GOGULSKI, Poznań, Wodna 6, tel. 56-93.

Pw 10 574/5-18,407/8

KAMIENICA

1-piętrowa, 14 pokoi wraz z przynależnymi zabudowaniami,
do tego morga ogrodu owocowego, przy rynku, nadająca się
na każde przedsiębiorstwo, w pow. koźmińskim, z powodu
zmiany stosunków rodzinnych, zaraz do sprzedania, za cenę
35 000,— zł, wpłaty 10 000,— zł, resztę hipoteka. Agenci wy-
kluczeni, oferty składać do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 427

NASZE PALTA LATOWE

dzięki swej niskiej cenie, solidnego wykonania i pięknej linii zewnętrznej zdobyły sobie powszechne uznanie szerokiej rzeszy kupujących.

PALTA

latowe, raglany męskie, piasz-
cze sportowe, samochodowe,
kurtki i piaszeczki myśliwskie,
płaszczki nieprzemakalne —

Liberje **GARNITURY**

spacerowe, wizytowe —
sportowe, różne „asony”
w najlepszym wykonaniu,
wybór niedosięgalny —

Mundury

PŁASZCZE

TRENSZKORT
z gum. wkładką.

WYKONANIE MIAROWE

z najlepszych bielskich i oryginalnych angielskich materiałów pod egidą pierwszorzędných sił
fachowych, na życzenie dostawa w 24 godzinach, dobry krój i niskie ceny ogólnie znane.

EDMUND RYCHTER, POZNAŃ,

LOKALE WYSTAWOWE ul. Fr. RATAJCZAKA 2

— i SPRZEDAŻ — Telefon 26-07, 54-15. 21-71, 54-25.

Po zwiedzeniu P. W. K. wprost do RYCHTERA, Fr. Ratajczaka 2, po piękne palto lub garnitur. Jak Cię widza, tak Cię pisa. —

BRYLANTY - ZŁOTO - SREBRO - ZEGARKI u SZULCA

Plac Wolności 5.

PIANINA B. SOMMERFELD

rok założ. 1905 BYDGOSZCZ, ul. Sniadeckich 56 Tel. 883 i 458
Największa fabryka pianin w Polsce — 150 ludzi. dp 8440

za najlepszego gatunku cenę zł 2 200,- do 3 000,- na odpłatę do 18 miesięcy przy wpłacie ca 1/3 ceny kupna dostarcza,

GENERALNE PRZEDSTAWICIELSTWO KOLONIJSKICH ZAKŁADÓW AKUMULATORÓW
GOTTFRIED HAGEN T.A. KOŁOŃJA
AKUMULATORY
DLA RADA I SAMOCHODÓW WZEL KICH TYPOW, TAKŻE CZĘŚCI ZAPAS. WARSZTAT REPERACYJNY
KŁADOWNIA AKUMULATORÓW
H. MASKE
POZNAŃ DĄBROWSKIEGO NR 32
TEL. 75-25

Najpopularniejsza książka
Remarque
„Im Westen nichts Neues“
stale na składzie
w księgarni E. REHFELD'A, Kantaka 5
Telefon 2390. dw 6150

Poważna firma branży chłodniczej
poszukuje natychmiast

akwizytorów i akwizytorek

Panowie wzgl. panie intel. mogą się zgłosić do „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 21.250

Młoda inteligentna
kasjerka
z ukończoną Szkołą Handl. i kilkoletnią praktyką biurową poszukuje posady od 1. 6. 29. Oferty Kurjer zw 16420

W Puszczykowie

miejscowości letniskowej i wycieczkowej miasta Poznania i okolicy, oddam na czas Powszechnej Wystawy Krajowej, z powodu choroby przy natychmiastowym objęciu, pięknie położoną restaurację, kawiarnię wraz z ogrodem, salami i pokojami letniskowymi na własny rachunek. Poważni refleksanci — dobrzy fachowcy — z większą gotówką, zechcą złożyć swe oferty do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 415 lub telefon 38-87.

PNEUMATYKI

najslawniejszych fabrykatów jak Goodyear, Goodyear, Michelin we wszelkich rozmiarach, masywy oraz wszelkie akcesoria i części zamienne do samochodów reprezentowanych fabryk poleca po cenach konkurencyjnych

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29.
Telefon 63-23 i 63-65 bpw 3629

SALON

skład. się z kanapy, 2 foteli, 2 krzeseł, 2 hokrów, lustra z podstawą, etażerki, jest za 1 000,— zł, zaraz do sprzedania.
ULICA 27 GRUDNIA 20, III, PRAWO.
Pw 10 589-58,322

MOTOCYKLE DUNELT

fabrykatu światowej angielskiej firmy Dunford i Elliott-Birmingham, nadeszły. Ostatni rekord światowy: 40 000 klm. w 24 dniach.

Radius - auto — Poznań, św. Marcin 62.

Pw 10 536-20,353

Wprost od właściciela na sprzedaż

kamienica dwu ptr.

z dwoma składami, w śródmieściu, z wolnym mieszkaniem 4—6-pokojowym i ogrodem, w pow. mieście Ostrowie (Wlkp.) gdzie są wyższe szkoły i wojsko, za cenę 90 tys. zł. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Pozn. w Ostrowie (Wlkp.), Rynek 35. nw 10 444

Samochód - Taksówka

7-osobowa landoleta „Opel“ 10/40 P. S., z licznikiem, prawie nowa, zaraz do wyjazdu, okazynie za zł 14 500,— do sprzedania. Ładny, mocny, wygodny i ekonomiczny wóz. ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 113 — Tel 50-40. Dom Samochodowy. Pw 10 580-58,318

Przedsiębiorstwo spedycyjne

clenie, inkaso, składowanie, wraz z handlem art. budowl. i węgla, willa 9 pokoi dla kupującego cała wolna, śliczny ogród owocowy, obszerne podwórze, składnice etc., główny punkt węzłowy kolei państw., blisko stacji towarowej, jedynie z powodu choroby właściciela, do sprzedania. Dla rzutkiego i pilnego kupca - przemysłowca zlotodajna egzystencja. Tylko poważni refleksanci z odpowiednią gotówką zechcą się zgłosić do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 16 436

samochody osobowe i ciężarowe
niezrównane w swej jakości.

Generalne Przedstawicielstwo
na powiaty

Gniezno, Września, Strzelno,
Inowrocław, Mogilno i Znin.

IGNACY TATARSKI,

Gniezno, telefon 169.

Własne fabryki karoserji autobusowych
i nadwozi ciężarowych nw 8863

Warsztaty, ul. Mieczysława 13.

Wszelkie wody i sole mineralne

z zdrojów krajowych i zagranicznych stale świeżo na składzie. nw 10383

Ceny najniższe

w Drogerji Warszawskiej
Poznań, 27 Grudnia 11.

Letnisko i Zdrojowisko ZELEMIANKA-ZDRÓJ

w Karpatach nad Oporem, na linii Lwów - Ławowce, 80 pokoi z pełnym utrzymaniem. Zarząd zmieniony, obecnie w rękach właścicieli. Na miejscu kapieli: Słono-żelazisto-jodowo-bromowa. Lekarski zakładowy Dr. Kaszubski ze Lwowa. Informacji udziela Biuro we Lwowie, Ruska 18, III, telefon nr. 57-79. nw 10217

Zarząd letniska „ZELEMIANKA“, p. Hrebenów

W LUBAWIE (Pomorze), JEST DO WYNAJĘCIA

SKŁAD

12 x 5 mtr., z mieszkaniem 3-pokojowym i kuchnią, obecnie znajduje się sklep towarów krótkich, zaraz. — Tamże

HOTEL

pierwszorzędny, odrestaurowany, z restauracją, 12 gościnnych pokoi, mieszkaniem, garażami i t. d., z meblami, w najlepszym punkcie, natychmiast. Reflektantów upraszam przybyć osobiście. FR. TYSLER, LUBAWA (Pom.) dw 6145

Wróciłem z podróży Dr. med. Glabisz

choroby uszu, nosa i gardła
Poznań, ulica Fredry nr. 12.

Dr. med. Wilczewski

specjalista w chorobach wewnętrznych

praktykuje Kw 2237

w Krynicy-Zdroju, willa „Biały Orzeł“.

Zawodowy rolnik poszukuje zaraz lub 1 lipca r. b.

dzierżawy

majątku o ziemi pszenno-buraczanej z dobrymi budynkami i komunikacją. Potrzebna gotówka dysponuje, mogą wpłacić zaraz 250 000 zł. Zgłoszenia oraz szczegółowy zarys proszę kierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16335

Każdy, kto nadeśle

tylko do Kolektury Loterii Państwowej nr. 757 w Warszawie, ulica Marszałkowska 58, swoje imię, rok i miesiąc urodzenia, otrzyma los po cenie nominalnej do I. klasy 19 Polskiej Państwowej Loterii, wybrany zupełnie bezinteresownie przez słynnego Astrologa Szyllera-Szkolnika na zasadzie obliczeń kabalistycznych i astrologii, po uprzednim wpłaceniu do P. K. O. za nr. 18607 lub też przekazem pocztowym należności za cały los 40 zł, pół losu 20 zł, ówierać losu 10 zł oraz na koszt pocztowe 25 gr. Losy wysyłamy natychmiast po otrzymaniu gotówki.

Główna wygrana 750 000 złotych i wiele, wiele innych w łącznej sumie 28 272 000 zł!

Co drugi los wygrywa!

Ciągnięcie I. klasy już 23 i 24 maja 1929 r.

O każdej wygranej i stawkach zawiadamiamy natychmiast.

Uwaga! Do każdego losu Kolektura dołącza własnoręczne potwierdzenie p. Szyllera-Szkolnika wybranego przezeń numeru. nw 10430

Garnitur Plugów Parowych

„Heucke'go 20 K.", w dobrym stanie, gotów nacychmiast do użytku, sprzedam z wszelkimi przyborami za złotych 16 000,—

J. PAPROTNY

Fabryka Maszyn Rolniczych — Mogilno
Telefon 39. nw 10 445

AUTOBUS

na 25 osób 6-cio cylindrowy, 12/50 PS. marki „Opel“ w bardzo dobrym stanie, okazjnie do sprzedania za 15.000,— złotych. Oferty:

AUTOLUX, Poznań, św. Marcin 43.

Pw 10592-51, 820

Wydzierżawienie

alei czereśniowych w majątności Gościeszyn, nad Obrą, pow. wolsztyński w większych partjach, odbędzie się w sobotę, dnia 25 maja b. r., o godz. 2 po poł., w biurze majątności najwięcej dajacemu za gotówkę. dw 6147

Skład, centrum Bydgoszczy,

w najlepszym punkcie, dwa okna wystawowe, odpow. na każdą branżę, oddam. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16421

DYREKCJA WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI WARSZAWY
poszukuje

fabryki mebli biurowych

dla umeblowania nowego gmachu.

Konieczne jest solidne wykonanie. Zainteresowane firmy zechcą przesłać zgłoszenia, ewentualnie referencje i katalogi: Warszawa, Senatorska 14, Dyrekcja Wodociągów, Sekcja Zakupów. nw 10 417

Butelek od wody sodowej

kupię każdą ilość, mogą być używane.

Restauracja Głównego Dworca w Poznaniu
Telefon 60-68 zw 16 418

Kilku samodzielnych ELEKTRO-MONTERÓW poszukuje zaraz ELEKTRO-INDUSTRJA

ul. 27 Grudnia 18. Pw 10592-21, 241

FIRMA Z NIEMIEC IMPORTUJĄCA

zwierzyne

bitą wszelkiego rodzaju, mającą przedstawiciela w Polsce, poszukuje

kupców

dostawców. Zapłata gotówką następuje w dniu odbioru przesyłki w Polsce. Zgł. pod zw 16 411 do eksp. Kurjera Pozn.

Panna inteligentna

z wyraźnym charakterem pisma, władająca poprawnie po polsku w słowie i piśmie, uczciwa, obowiązkowa, zamieszkała na Śródcie, potrzebna od 1 czerwca r. b. do filii wydawnictw naszych na Śródcie. Zgłoszenia osobiste z życiorysem i odpisami świadectw uprasza

Drukarnia Polska S. A.

Poznań, św. Marcin nr. 70.

zw 16046/7

Bydgoszcz — najlepszy punkt handlowy.

Obszerne LOKALE HANDLOWE

cały 3 piętrowy dom z wolnymi mieszkaniami na dogodnych warunkach, wolne, zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia pod „Lokale handlowe“ do „Par“, Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 10597-83, 448

Piekarnia od lat 60

centrum miasta, od 1 lipca lub października do wydzierżawienia piekarni lub cukiernikowi. Do objęcia 5000 zł.

Józef Kandulski, Grodzisk (Wlkp.) zw 16431

10 chłopców

lat 14—16, może się zgłosić. Zajęcie lekkie. Zarobek 10—25 zł dziennie. Kaucja 25,— zł konieczna. Chłopcy bez kaucji lub gwarancji nie zostaną przyjęci, gdyż powierzam towar. Zgłosić się tylko od godz. 10—11 i 4—7 ul. Stawna 7, III środek. zw 16 432

Książkowy-bilansista

z branży zbożowej, biegła siła na stałą posadę potrzebny zaraz. Wyczerpujące zgłoszenia z podaniem referencji, odpisem świadectw oraz wymaganej pensji uprasza dw 6124

ZIARNO, Sp. z o. odp., Pakość (Wlkp.)

Poszukuję

pomocnika biurowego

dobrze obeznanego z sprawami procesowymi. Paraliż, adwokat i notariusz w Rawiczu. dw 6102

Stenotypistka-sekretarka

tylko pierwszorzędną siłą stenografującą i piszącą biegle na maszynie w języku polskim i niemieckim, z najdziej w większym przedsiębiorstwie stałą posadę. Zgłoszenia z odpisami świadectw i własnoręcznym życiorysem, uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16 379

Sekretarz-korespondent

rutynowany, ze znajomością wszelkich prac biurowych i pisanem na maszynie, poszukuje stałej posady w mieście lub na wsi. Pierwszorządne referencje. Łask. zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16 339

Kierownik warsztatu

siła pierwszorzędną, który już prowadził samodzielnie większy warsztat fabryczny na I i II wykonanie potrzebny od 15 czerwca. Zgłoszenia uprasza

W. KONKIEWICZ — POZNAŃ — WIELKA 26

Mech. Fabryka Odzieży Męskiej.

rw 4960

Poszukujemy

Stenotypistki

dla sekretariatu. Wymagana jest dobra znajomość języka polskiego, niemieckiego i możliwie francuskiego oraz znajomość stenografii conajmniej polskiej i biegle pisanie na maszynie. Oferty z życiorysem wraz z odpisami świadectw, uprasza Pw 10 486-20, 263

HERZFELD & VIKTORIUS, Spółka Akcyjna w Grudziądzu. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Kasjerki

dzielnej, z dobrymi świadectwami, poszukuje zaraz specjalny Magazyn Towarów krótkich i galanterijnych. rw 4972

Stanisław Schulz — Poznań — Stary Rynek 80/82

Poważna fabryka narzędzi rolniczych na Pomorzu poszukuje dla narzędziowni i modelarni

doświadczonych ślusarzy.

Placa taryfowa plus premja. Oferty „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 21,233 P 10 579-21,233

Obiady

na maśle 5 dań
zł 1,25.

Nowy Rynek 14/15

parter, lewo.

dw 6132

„DRZEWO“

Podłogowe deski
asypundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i łaty oraz deski obrzynane i nieobrzynane po oenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka,
POZNAŃ, Raczyńskich 3/4
przy pl. Bernardyńskim.
Telefon nr 10-87.
Pw 10 522-20, 337

Na raty
miesięcznie
18 zł.

pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 8595-96

BIELIZNE

dla Pań i Panów

tanio, bo własnego wyrobu poleca

K. PRZYBYLSKI,
Stary Rynek 56
Półwiejska 24.
Pw 10-95-21, 260

P. T. pp. Klientów zawiadamiam, że z powodu wyjazdu na kurację, moje biuro prawniczo-skarbowe w Poznaniu przy ul. Skarbowej nr. 8, tel. 26-42 zamknięte będzie w czasie od 25 maja do 31 lipca r. b. zw 16429

Kazimierz Weiner

em. Naczelnik Wydziału Wielkop. Izby Skarbowej.

Sprzedaż.

W sobotę, dnia 25 maja r. b., o godz. 11 przed poł., sprzedawane będą najwięcej dajacemu za gotówkę, w całości lub częściowo w Gostyniu, w składzie obuwia J. Muszyńskiego na Rynku, zapasy obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego należące do masy upadłościowej J. Muszyńskiego. Poza tem sprzedawane będą cholewki, skóry, maszyny i narzędzia obuwnicze. Warunki sprzedaży ogłoszone będą przed sprzedażą. Obejrzenie towarów nastąpić może godzinę przed sprzedażą.

H. Sehr

Zawładowca masy upadłościowej.

Skutek gwarantowany do nabycia w każdej drogerji.

Paczka 1 złoty

Pw 38/5/76-18, 341

2-gi basista

(b. dobry głos) rutynowany bankowiec poszukuje stałej posady w banku lub przedsiębiorstwie handl. w Poznaniu celem dalszego kształcenia głosu w towarzystwach śpiewu. Łask. oferty proszę pod zw 16434 do eksp. Kurjera Poznańskiego

Kupię mało używany w dobrym stanie na kulkowych łożyskach

„TRAK“

65—70 średnicy. możliwie firmy Hoffmann. Zgłoszenia przyjmuje zw 16433

J. Wilaszek, Kępno,
ul. Baranowska.

Rzeźnictwo

w Poznaniu przy ulicy głównej z mieszkaniem, warsztatem i kompletnym urządzeniem zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia u administratora ul. Wybickiego 16. (Wilda) zw 16555

Poszukuję 4 pierwszorzędných

pomocn.

krawieckich

na duże sztuki. Stałe zatrudnienie, I taryfa. zw 16428

F. Jankowiak, Katowice,
ul. Pocztowa 12/14, I p.

Resztówka 780-morgowa

z obszernym pałacem w pięknym parku, nadaje się dla lekarza na lecznicę, lub miejsce wypoczynkowe dla zwiazków. Gotówki potrzeba 150 000, dogodne warunki spłaty. Zgłoszenia Kurjer zw 16425

Zwapienie żył

stan podniecony, zawroty głowy. Zadzajcie bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym. nw 10633

Dr. Gebhard i S-ka, Gdańsk 53

Dla Panów Gastronomów

ubrania czarne zawodowe, także dla pikolo, czarne marynarki alpagowe 20 zł.

EDMUND RYCHTER

Poznań, Fr. Ratajczaka 2, ul. Wrocławska 14 i 15, gdzie proszę zwać na firmę

Pw 9793-19218

Poważne przedsiębiorstwo poszukuje

szoferów

dla większej ilości autodorozek. — Szoferzy, posiadający nie mniej, niż od pół roku dyplom

zielony

mogą składać wnioski z załączeniem życiorysów i odpisów świadectw osobiście codziennie w godzinach 13—17 ulica Gajowa 1. P 10 556-20,347

OBWIESZCZENIE. W rejestrze spółdzielni zapisano dzisiaj pod nr. 252 przy spółdzielni „Spółdzielnia Budowlana” drobnych osad z ograniczoną odpowiedzialnością w Stęszewie. W miejsce ustępującego Wincentego Plucińskiego i zawieszono w urzędowaniu Wincentego Florysiaka, wybrano Wawrzyna Mateckiego, przedsiębiorcę budowlanego z Stęszewa oraz wydelegowano członka Rady Nadzorczej Wojciecha Szymanowskiego z Chmielnik. Poznań, dnia 3 kwietnia 1929 r. n 10 010

Sekretariat Oddział 13 Sądu Grodzkiego.

Ogłoszenie.

Osiągnięta nadwyżka z licytacji przedmiotów zastawionych pod nr. 58 871 do 66 105 w dniu 10 do 18 kwietnia 1929 r. w Lombardzie Miejskim, wypłać będziemy za przedłożeniem dowodu zastawu od 24 maja do 24 czerwca 1929 r. Po upływie wyznaczonego terminu tracą interesenci wszelkie pretensje.

LOMBARD MIEJSKI

nr 10 224/5 Poznań, ul. Sieroca, narożnik ul. Nowej.

Wydział Powiatowy w Szamotułach ma zapotrzebowanie na 1 200 i 600 ctr. koksu górnośląskiego hutniczego — sortyment gruby, 400 ctr. węgla górnośląskiego — kostka I. dw 6137

Oferty z podaniem warunków dostawy należy złożyć do 1 czerwca 1929 r. do Wydziału Powiatowego w Szamotułach.

(—) Jan Niłowski

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

7. N. 4/29.

Firma Mieczysław Eckert, Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi 39, skład artykułów męskich i bielizny, właściciel kupiec Mieczysław Eckert, wniosła o odroczenie wypłat po myśli rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust. 27, poz. 244). Celem rozpoznania sprawy wyznacza się termin na dzień 5 czerwca 1929 r., godz. 10, w podpisany sąd, pokój 36. Na rozprawę mogą przybyć wierzyciele celem udzielenia sądowi wyjaśnień. nw 10 011 Inowrocław, dnia 8 maja 1929 r.

Sąd Grodzki.

OBWIESZCZENIE. W rejestrze spółdzielni zapisano dzisiaj pod nr. 216 przy spółdzielni „Carmin” Centralna Hurtownia Materjałów Malarskich, Spółdzielnia z odpowiedzialnością ograniczoną Poznań. Udział wynosi obecnie 100, — złotych. Członkowie ponoszą za zobowiązania spółdzielni dodatkową odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości 100, — złotych od każdego zadeklarowanego udziału. Uchwalą walnego zebrania członków z dnia 6. 12. 1928 zmieniono § 10 (zakaz zbywania udziałów), § 27 (zastępcy członków zarządu), § 46 (umiarowanie wartości bilansowych) i § 47 statutu (przekazywanie do funduszu zasobowego). Poznań, dnia 8 kwietnia 1929 r. nw 10 009

Sekretariat Oddział 13 Sądu Grodzkiego.

Szanownej Publiczności podaje się do wiadomości co następuje:

Stosownie do rozporządzenia Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego przesuwa się przystanki przy ul. Fredry i Teatru Wielkiego do wylotów Wały Jana III.

Jednocześnie znosi się przystanki przy ul. Gwarnej.

W związku z powyższem przedłuża się karty miesięczne do ul. Fr. Ratajczaka (Esplanade) które dotychczas były ważne tylko do ul. Fredry.

Dla uniknięcia natłoku na przystankach przy Pl. Wolności, ustala się miejsce przesiadania przy ul. Fr. Ratajczaka (Esplanade). dw 6148/9

Dyrekcja Poznańskiej Kolei Elektrycznej.

Przetarg na dostawę Motorów Diesla

1) Motor „DIESLA” od 25-30 K. M. bezpośrednio sprzężony z prądnicą na prąd stały 220-250 V.

2) Motor „DIESLA” od 70-80 K. M. bezpośrednio sprzężony z prądnicą na prąd stały 220-250 V. dw 6119

Szczegółowe oferty do 15 czerwca b. r. nadsyłać do Elektrowni miejskiej w Zaleszczykach nad Dniestrem.

LICYTACJA MEBLI

ul. Podgórna 10, III ptr.

W czwartek, dnia 23 b. m., o godz. 11 przed południem, sprzedawca będzie za gotówkę najwięcej dającym dobrowolnie następujące nadliczbowe meble:

lustro rozm., kanapka, 2 fotele trzcinowe, łóżko i stół nocny, 16 rozm. stołów, 60 krzeseł, 2 piece żelazne, stojaki do garderoby, gały wiszące, dużo lamp wiszących, obrazy, 12 kanap pluszowych nadających się do restauracji, 12 biurka dypl.

Mebel są w dość dobrym stanie. Sprzedaż odbędzie się napewno.

Władysław Wojciechowski

Stawna 13. Licytator i taksator. Tel. 28-08.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb — jedno słowo i, w, z, a — każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. — 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Na wystawę

wynajmę 1 lub 2 pokoje komfortowe wszelkimi wygodami tuż przy terenie wystawowym. — Przecznica 4, II., lewo. zdw 89 477

Eleganckie

dwa pokoje, sypialnia, 2 łóżka, gabinet z telefonem do wynajęcia. Prusa 2, III., prawo. jw 1780

Białe kruki

złota wyczerpane luksusowe kupuje za gotówkę i przyjmuję w komis „Książka Antykwarjat”. Woźna 12. Najlepsza okazja na korzystniejsze spieniężenie rzadkich okazy zdw 86 731

Wynajmę

pokój umeblowany na czas wystawy. Małackiego 3132, II. ptr. lewo. zdw 90 246

2 pokoje

niekierujące wolne. Mickiewicza 11. III. prawo. zdw 90 128

Wystawcom

sypialnia, salonik, kompletna kuchnia, łazienka na czas wystawy z powodu wyjazdu na letnisko zaraz do oddania. Obiekt od 13 — 15, 19—21. Adres wskazać Kurjer zdw 90 142

Na wystawę

Wynajmę zaraz wygodny pokój, 2 łóżka z pościelą, elektryczność. Słowackiego 42, I. prawo. jw 1788

Pokój

elegancki, duży, dwa łóżka, s. u. wyżywieniem telefonu do wynajęcia. Ul. Prusa 2, III., prawo. jw 1789

Pokój

na 2—3 osoby, krótszy, dłuższy czas. Słowackiego 34, I. lewo. zdw 90 394

Odstąpię

pokoje urządzone na czas wystawy. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 457

Zajęcia

na wystawie poszukuje student. Oferty Kurjer zdw 90 462

Pokój

5 zł dziennie, na czas Wystawy oddam. Oferty Kurjer zdw 90 546

Elegancki

pokój wynajmę zaraz na czas Wystawy przy parku Wilsona. Adres wskazać Kurjer zdw 90 551

2 pokoje

umeblowane z używaniem kuchni, front, światło elektryczne, blisko P. W. K. zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia ul. Marszałka Focha 80, II., lewo. zdw 90 795

Wystawcom

2 pokoje, sypialnia, jadalnia, kąpielka, używanie kuchni światła elektryczne, niekierujące, wysoki parter, blisko wystawy, korzystnie wynajmę Blicharski, Półwiejska 26 zdw 90 729

Dla Wystawców

2 pokoje w willi blisko Wystawy. Zgłoszenia 27 Grudnia 5, II. piętro, wprost, od 4—6. zdw 90 637

Dla Wystawców

pokoje umeblowane po 2 łóżka. Rynek Jeżycki 3, III. prawo. zdw 90 633

Wystawcom

pokój na 2 osoby wynajmę. Skarbowa 15, parter, lewo. zdw 90 835

Dla

wystawców pokój nowo urządzone na 2 osoby do wynajęcia. Wolnowski, 26rawia 19/21. jw 1806

Na

czas Wystawy przyjmuję dobra piekarnia jeszcze zamówienia na różne pieczywo. Poznańska 8/10. jw 1806

Pokój

przyjeźdnym wynajmę. Matejki nr. 38 IV., lewo. zdw 90 718

1 SPRZEDAŻE

Fortepian

koncertowy metalowy tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 90 410

Dom

s piekarnia sprzedam z powodu wyjazdu zagranicę w ruchliwym miasteczku, cena 23 tys. Zgłoszenia Witkowski, ul. Królowej Jadwigi 22, Inowrocław. zdw 90 393

Skład

cukierków i papieru dobrze zaprowadzony z powodu wyjazdu sprzedam spieszenie. Staszica 26. zdw 90 378

Wózek

dziecięcy, biały jak nowy. sprzedam. Staszica 18, III., lewo. jw 1792

Płaszcz

męski, dwustronny sprzedam tanio. Dąbrowskiego 98, III. piętro, lewo. jw 1787

Rower

półwysięgowy, nowy, za 180 zł sprzedam. Ul. Szwajcarska 15, od godziny 6—7 po południu. Jeremek, II. piętro. zdw 90 538

Kino-aparaty

realne szkolne i podręczne. Z. Kalinowski Warszawa. Nowy świat 70 telefon 411-22 nw 9271

Bieliznę damską darmo

szyje przy zakupie wszelkich dodatków bez podwyższenia ceny. Z dostarczonych materiałów wykonuję również bieliznę po cenach bezkonkurencyjnych. Polecam także pończochy damskie, bieliznę męską oraz towary krótkie. Bazar Wildecki, Gen. Koscińskiego 1. bp 3 552

Dla niemowląt

długie poduszki, przykrycia na wózki, koldierki, podpinkki, bielizna, sukienki, garnitunki, kompletne wyprawki najtaniej Janowska, Podgórna 10. Pw 9 803-18,335

Mebel

wszelkiego rodzaju na raty na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ulica Głogowska 107, magazyn mebli. Pw 9818-18,569

Sukienki

do Komunii św. Bieleżna pończochy, rekawiczki, welony, wybór wielki, ceny najniższe Jankowska, Podgórna 10. Pw 9 805-18,383

Skrzydło

wiedeńskie, koncertowe na sprzedaż. Informacje Kostecka, St. Rynek 55. rw 4 890

Damskie

plaszczki sportowe gabardynowe, rypsowe, angielskie najnowsze fasony, desenie gotowe, miarowe sprzedaje najtaniej ul. Wielka 14, I. piętro. zdw 89 914

Samochód

Opel 6 osob w ruchu za 2.000 sprzedam. Zgłoszenia do „Elektrotechnika”. Strzelecka 31. zdw 89 721

Motor

elektr. 1 1/2 P S na 110 volt okazynie sprzedam „Elektrotechnika”. Strzelecka 31. zdw 89 722

Elegancki samochód

limuzyna, używany lecz dobrze utrzymany maszyną bardzo dobrą i gotowy do jazdy, korzystnie sprzedam. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 89 425

Wózki

dziecięce ładne i tanie Gumy. 27. Grudnia 15 zdw 85 027

Komplety

wzorów monogramów i przyrządów do zakładów odbijają urządzenia firmowa. Zgłoszenia i oferty Pisma M. Kozłowski, Lwów, Akademicka 22. np 10 045

Prom drzewny

17 mtr. dług i 6 mtr. szeroki, siła nośna 1.000 cetr. równie łódź motorowa i łódź ręczna ma na sprzedaż. W. Gannott, Bydgoszcz, Toruńska 54, tel. 18-13. nw 10 403

Gospodarstwa

domy z ogrodami już od 10.000 zł. majątki ziemskie, zakłady przemysłowe sprzedajemy korzystnie M.R. Bydgoszcz, Faderewskiego 32. Pw 10 503-63 433

Książki do nabożeństwa

sprzedaje najtaniej Alfa, Szkolna 10. Pw 9688-54,208

Rozmaite

sprzęty składowe sprzedam Konsum. Prac. Kolej., Towarowa, teren kolejowy. zdw 89 110

Walizy

kufry, torby podróżne, ranne szkolne teki własnego wyrobu. Detalicznie i hurtownie poleca Hurtownia Artykułów Siodlarskich, W. Tomasz, Poznań, Św. Marcina 59 zdw 6021

Albumy

sprzedaje najtaniej Alfa, Szkolna 10. Pw 9687-54,257

Piekarnia

do sprzedania w pow. mieście 15.000 mieszkańców do objęcia 4.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 90 415

Motor

6/8 KM kompletny gaz lub benzol sprzedam. Tyrchan, Przemysłowa 27. zdw 90 416

Okazja!

Autotaksówkę prawie nową, koncesję sprzedam. Oferty Kurjer zdw 90 422

Stodoła

na rozbirkę na sprzedaż. Rumińska, Mosina, Rynek 6. zdw 90 452

Parcela

7 mórg nadająca się pod budowę na sprzedaż. Rumińska, Mosina, Rynek 6. zdw 90 435

Samochód

„Peterson” z starterem według obecnych wymagań na nowych oponach po gruntownym remoncie korzystnie do nabycia. Adres wskazać Kurjer Poznański zdw 90 440

Kanapa

skórzana, narożnikowa za bezcen. nadająca się do cukierni lub hotelu. W. Garbary 13, Kurka. zdw 90 641/2

Gospodarstwo

34 morgi ziemi pszenno-buraczanej 6 mórg łąki, zabudowania w dobrym stanie, 2 krowy, jałowka, 3 tuczniki, maszynieria kompletna, duża wieś kościół, szkoła, stacja w miejscu, cena 15 tysięcy, wpłaty 10 000 złotych, sprzedaż Argus, Poznań, Piekary nr. 18. zdw 90 630/31

Skład

kolonialny z mieszkaniem do gospodarstwa sprzedam. Zgłoszenia agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 217. nw 10 442

Skład

kolonialny i towarów krótkich zaraz do sprzedania, zaprowadzony 25 lat w dobrym miejscu z powodu przejścia innego przedsiębiorstwa wprost od gospodarza z mieszkaniem. Adres wskazać Kurjer Stary Rynek rw 4967

Pokój

umeblowany dla 2 par od 1. 6. do wydzierżawienia ul. Słowackiego 41, III. ptr. lewo. zdw 90 442

Frakowe

ubranie eleganckie sprzedam tanio. Adres wskazać Kurjer zdw 90 450

Baseny

do wody z blachy ocynkowanej dwa, każdej po 1.500 litrów pojemności, okragłe wewnątrz minijomne, prawie nowe okazynie na sprzedaż. „Radiator”. Poznań ul. 27 Grudnia 5, telefon 20-86 zdw 90 479

Dorożkę

samochodową z koncesją i zegarem sprzedam. Głogowska 107, I. prawo. zdw 90 468

Poszukuje

lepszego domu z piekarnią na prowincji, wzamian dam dobrze prosperującą piekarnię z obszernym mieszkaniem w śródmieściu Poznania i jednopiętrowy, obszerny dom maszyn przy Poznaniu. Zgłoszenia Janiszewski, Szwajcarska 18. zdw 90 722

Wille

komfortowe z wolnym mieszkaniem. Kupno okazynie. Zgłoszenia Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 90 789

Kamienica

w śródmieściu z dużymi składami. Czynnosc 25.000, cena 250.000, niska wpłata, warunki dogodne. Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 90 790

Fiat 503

otwarty jak nowy za gotówkę na sprzedaż. Ul. Prusa 20, I. l., telefon 75-20. jw 1802

Maszynę

do pisania „Adler” sprzedam korzystnie. Wierzbicka, Towarowa 21. zdw 90 451

Dom

trzy piętrowy w Poznaniu na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 90 472

Powózke

(lekkie polowczyk) sprzedam tanio I. Jaworowski, ul. Marsz. Focha 105 zdw 90 473

Sprzedam

korzystnie urządzenie pokoju jadalnego. Zgłoszenia tylko po południu od godz. 16. Jabłoński, I. Kanalewa 15, II. zdw 90 76

Do sprzedania

skład i 2 pokoje z kuchnią na Jeżycach. Zgłoszenia do Kurjera zdw

Cebule
krajowa i egipska, marchew, karotki, buraczki, seler, sprzedam większych i mniejszych ilościach Biskup, Stary Rynek 20.
zdw 89 588

Domek w reglówkę
pokój i kuchnia do sprzedania. Paety, Poznań Przemysłowa 28a telef. 14-12
zdw 89 642

Wiolonczelo
oryg. Lamperti (10^{lat}) sprzedam. Adres wskaże Kurjer
zdw 89 690

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego wybór wili i parcel do sprzedania — pensjonaty do dzierżawy.
zdw 89 642

Zakopane
Biuro J. Kubińskiego ma do sprzedania w pierwszorzędnym dzielnicy wille — wille murawiana 12 pokoi, nowoczesne urządzenia, cena 125 000 złotych.
zdw 89 641

Gospodarstwo
60 morg pszenno-żytni, 3 morgi łąki, zabudowania maszynowe, 5 konie, 5 bydła, 5 świń, drobny sprzęt kompletny za 34 000 złotych sprzedam Marbron, Poznań, Plac Sapieżyński 2 a III
zdw 90 238

Motor
benzynowy 6 km. tanio sprzedam Nowicki, Naramowicka 20.
zdw 90 733

Parcele
pod budowę wili w bardzo dobrej dzielnicy sprzedam. Strzałkowski, Wielkie Garbary 44, restauracja.
zdw 90 731

Wille
komfortowa 9 pokoi 4^{1/2} morgi ogrodu zaraz wolna 40 000 sprzedam Malecki, Poznań, Rybaki 20a.
zdw 90 740

Fabryka
wzrostu metalowych, pełnym biegu, bardzo korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer
zdw 90 582

Frak
sprzedam Józefiak, Pomańska nr. 44, w podw. II. piętro.
zdw 90 585

Skład
kolonialny z mieszkaniem w centrum sprzedam. Adres wskaże Kurjer
zdw 90 706

Gospodarstw
wielki wybór oraz kamienie w Poznaniu i na prowincji poleca Agencja, plac Sapieżyński 7.
zdw 90 691

Wszystcy
którzy przybyli na wystawę a mają zamiar się okupić w Poznaniu proszę o przybycie do Wschodniej Agencji. Plac Sapieżyński 7.
zdw 90 681

Hotel
sprzedam lub wdzierżawię w mieście powiatowym 40 km. od Poznania, cena kupna 250 000 zł, wplaty 150 000 zł, dzierżawa na lat 6 za dzierżawę 2 letnia zgóry obrót roczny ca. 150 000 zł. Centrala Handlowa, Poznań, ul. 27. Grudnia 5, tel. 37-20. zdw 90 768

Młyn parowy
z przemiałem 400 ctr. na dobe, 14 par walczy, sito na 50 wagonów, duży aschprich, pałac o 12 pok., (komfort), osobny dom robotniczy, stacja na miejscu, cena 400 000 zł, wplaty 200 000 zł. Centrala Handlowa, Poznań, ul. 27. Grudnia 5, tel. 37-20. zdw 90 767

Cukiernia
ładniejsza ze składem cukrów w ruchliwej ulicy zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer
zdw 90 861

2 dorożki
samochodowe z koncesją na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer
zdw 90 486

Skład
sprzętów kuchennych z warsztatem dla metalowca zaprowadzony od lat 20 sprzedam. Informacje udziela się poważnym reflektantom. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 90 491

Ubranie
jasne, latowe, średnia figurę. — Górna Wilda 25, I. lewa.
zdw 90 494

Fabrykacja
artykułów damskich dobrze zaprowadzona z maszynami korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 503

Ford
sterodrzwiowy z nasadką, zarejestrowany, na wypożyczalnie, w dobrym stanie, gotów do jazdy, za 2 000 zł do sprzedania. B. Sujkowski, Półdziszka, Hotel Du Nord.
zdw 90 497

Skład
papieru blisko Starego i Nowego Rynku tanio na sprzedaż. Wskaże Polonia, św. Marcin 78, II. piętro.
zdw 90 498

Skład
kolonialny z mieszkaniem 2 pokojowe, centrum Poznania, korzystnie zaraz do nabycia, cena 4 800 zł. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 90 547

Skład kolonialny
2 okna wystawowe z mieszkaniem w rynku na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 90 564

Kratki
na grób, wykonane artystycznie, na podstawie prawdziwego granitu, korzystnie na sprzedaż. — Zgłoszenia firma „Lone”, Pleśszew, ul. Poznańska, naprzeciwko gimnazjum.
zdw 90 563

Dorożkę
samochodową z koncesją i zegarem sprzedam ul. Marsz. Pocha 55 b. III. lewo.
zdw 90 572

Pilne
Sprzedam zaraz z powodu wyjazdu auto-dorożkę z dożywotnią koncesją. (12 000 zł.) Wiadomość telefon 63-49. — nw 10 008

Samochód
„Fiat” 503, otwarty, 4 osobowy gotów do jazdy, korzystnie sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 90 593

Lokomobila — Ramson
7 atmosfer, przewoźna, maszynowy do obróbki drzewa, pily tarczowe, pila wahadłowa, automataczna szlifarka, 3 konny motor elektryczny, transmisja, tarcza do sprzedania. Bittner, Dąbrowskiego 79.
zdw 90 597

Oryg.
wielka madonna XVII w., oryg. olejno malowany Kościuszko bardzo korzystnie do sprzedaży w firmie Sztuka, ul. 27 Grudnia 3.
zdw 90 647

Umeblowanie
jadalnie, sypialnie, salonik i kuchnie nowe, mało używane, sprzedam okazjnie razem lub pojedynczo. Bukowska 28, parter, mieszkanie 31.
zdw 90 763

Motocykl
500 cm za gotówkę sprzedam. — Mikolajewski, Przemysłowa 2.
zdw 90 757

Wilk
bardzo ostry, sprzedam. Skład, ul. Czajca.
zdw 90 822

Płaszcz
męski, sportowy, jasny, osobę szczupłą, 174 cm., korzystnie sprzedam. Kreta 24, III., prawo.
zdw 90 823

Skład
blawatów w powiatowym mieście z mieszkaniem jest zaraz do nabycia, wplaty 3 tysiące, reszta na bardzo dogodnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 817

Monety
stare, znaczki zagraniczne, krajowe, 5 000, sprzedam. Sikorski, Patrona Jackowskiego 27.
zdw 90 818

Dom
we wiosce ze składem, chlew, ogród, ziemi można dobrać skład nadaje się na każdą branżę, wdzierżawi, dzierżawa na 10 lat 3000 złotych Argus, Poznań, Piekary 18.
zdw 90 632/3

Wilk
tresowany na sprzedaż. Ul. Dąbrowskiego 98.
zdw 90 685/6

Rowery
dwa. — W. Garbary 13. Kurka.
zdw 90 639/40

Folwarczek
128 morg pszenno-żytnia, dom 6 pokoi, dom dla robotników, zabudowania gospodarcze murowane, bez inwentarzu, cena 55 000 wplaty 20 000 złotych, reszta na 15 lat, sprzedam Argus, Poznań, Piekary 18.
zdw 90 628/9

Pończochy
piękne, dobre, tanie. A. Szymański, Poznań, św. Marcin 1. Specjalny skład pończoch bwp 3 542-3

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wielka 13. Klienci zamieszkałej oddawiamy własnym samochodem.
Pw 10 144-5-0.4762

Jadalnie
sypialnie kanapy, leżanki, materace, nakładki najtaniej za gotówkę na raty. Ludwik Dolna Wilda 76.
bwp 3 439-40

Dom
w mieście powiatowym 2 ubikacji, morga ogrodu, cena 7 000 wplaty 4 500 złotych sprzedam Argus, Poznań, Piekary 18.
zdw 90 626/7

3 maszyny
2 damskie, 1 krawiecka tanio sprzedam. Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5.
zdw 90 648/49

Maszyna
trykotarska nr. 7 mało używana prawie jak nowa korzystnie do nabycia. Wielkie Garbary 16, III.
zdw 90 426/7

Skład
kolonialny przy ruchliwej ulicy z powodu choroby sprzedam 3 500 złotych „Krakus”, Poznań, Pocztowa 30.
zdw 90 845/46

5 KUPNA
Majatków ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek, nw 9523

Pianino
kupię. Oferty Kurjer zdw 90 726

Magiel
krecony kupię. Korboński, Słupca, Poznańska 70.
zdw 90 4943

Używane rzeczy
stałe kupię skład komisowy — Strzelecka 2.
zdw 90 418

Lokomobile
Wolfa lub Lanza 60-100 KM. używana kupię. Inż. Lukomski, Fredry 6, II.
zdw 90 466

Pianino
kupię. Cena Kurjer zdw 90 517

Drogerje
dobrze prosperującą w mieście powiatowym kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 90 524

Wóz
meblowy tylko w dobrym stanie kupię natychmiast. Kuczmajski, Poznań, Wąły Leszczyńskiego 2 u p. Bielawskiego, telefon 18-50
zdw 90 667

Kupię skład
większy kolonialny, żywnościowy lub pokrewny, przy wplatcie do 20 000, ewent. przystapie jako wspólnik. Oferty upraszam do Kurjera Pozn. zdw 90 834

Maszynę
do ucięcia maszy z trzema wałkami nowa lub używana kupię. Oferty „Boltar” Składowa 17.
Pw 10 587-58.829

Kupię
lornetę polową w dobrym stanie. Zgłoszenia Karaś, ul. Pocztowa nr. 3.
zdw 90 603

6 KAMIENICE
Administrację domu
przyjme urzędnik doświadczony administrator. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 89 792

Dom
w Rawiczu 2 piętrowy po fabryce, maszynowo budowany sprzedam za 19 000 złotych przy wplatcie 10 000. Biuro Handlowe „Boltar”, Poznań, Skarbowa 17.
Pw 10 213-19.151

Kamienica
w okolicy Wierzbiciec z piekarnią, III. piętrowa na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 237

Kamienicę
komfort cena 110 000 zł. wplaty 90 000 zł sprzedam Zielka, Gen. Umińskiego 7a (Wilda).
zdw 88 845

Kamienica
nowoczesna, dochód roczny 27 000, cena 230 000, wplaty 100 000, reszta na 10 lat, 6%, mieszkanie 6 pokojowe wolne sprzeda „Krakus”, Poznań, Pocztowa 30.
zdw 90 841

Kamienica
trzypiętrowa (okazała) 90 000, wplaty 50 000, „Informacja” św. Marcin 11.
zdw 90 006

7 PIENIADZ
Poszukuje
2-3 000 zł. dam zastaw, wysoki procent. Kurjer zdw 90 296

Wypożycze
8 000 zł na hipotekę. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 404

Wspólnika
z gotówką 7 tysięcy zł, ew. posiadającego samochody, przyjmie natychmiast z powodu powiększenia do doskonałego prosperującej wypożyczalni w dużym mieście. — Spieszne oferty Kurjer zdw 90 027

Wspólnika
z gotówką 2 500-3 000 zł i więcej poszukuje celem uruchomienia atrakcji w parku rozrywkowym. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 800

Poszukuje
z kapitałem 20 000 zł wspólnika do bardzo korzystnego przedsiębiorstwa w ruchu. Pożądany technik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 758

Technik
budowlany, biegły w obliczeniach statycznych i żelbetonowych, dobry kosztorysowiec i kierownik budowy, obejmie posadę z dniem 1 czerwca, względnie później. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 90 833

2.000
poszukuje, kilkakrotnie zapewnienie. Kurjer zdw 90 830

25.000 zł
kaucji lub udziału do solidnego przedsiębiorstwa w Poznaniu lub prowincji, złożony kupiec nieskazitelnego charakteru, doświadczony kierownik handlowy, biegły księgowy, wynowny w polskim i niemieckim. Prima referencje. Zgłoszenia uprasza do Kurjera zdw 90 849

Poszukuje
pożyczki 4 000-6 000 dolarów na hipotekę większej nieruchomości w Poznaniu bez pośredników. — Oferty pod zdw 90 804

8 DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
4 obszerne, słoneczne pokoje, stół i meble umeblowane kuchnia, łazienka, komfort, uroczyste przedmioty, 10 minut od tramwaju położone, od 15. w. 20. na czas nieograniczony wdzierżawi właściciel. Do objęcia konieczne 12 000 zł w tem dwuletnia dzierżawa, Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 89 9

Odstąpię
mieszkanie 4 pokojowe z meblami, komfort, centralne ogrzewanie, wysoki parter, bez renowacji, zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 90 220

5 pokojowe
mieszkanie z wszystkimi wygodami przy terenach wystaw, czyste i bardzo słoneczne, odstąpię w komplecie z nowym umeblowaniem poważnemu reflektantowi. Duższy kontrakt. Oferty Kurjer zdw 89 865

Mieszkanie
3 pokoje z kuchnią oddam na czas wystawy ul. Gen. Umińskiego 10, m. 9.
zdw 90 461

Mieszkania
pokój kuchnia 1 000 zł. 2 pokoje 2 tysiące, w tem rok dzierżawy oraz wielki wybór większych poleca „Komis” Sew. Mielżyńskiego 28.
zdw 90 723/24

Dwa pokoje
tylko na solidne biuro. Ul. św. Marcina 3, lewa, drugie piętro.
zdw 90 555

Ubikację
3 nadające się na mieszkanie lub warsztat, skład za 800 zaraz blisko rzeki. „Centrum”. Żydowska 5.
zdw 49 60/70

Pokój
kuchnię zaraz korzystnie oddam. Zgłoszenia Wybickiego 2. III. piętro.
zdw 90 596

Garaże
do wynajęcia. Bittner, Dąbrowskiego 79.
zdw 90 599

Mieszkanie
1, 2, 3 pokojowe wprost od gospodarza odda Jakowiak, Wroniecka 12, od 9-8.
zdw 90 802

Pokój
dla małżeństwa. Agencja, Plac Sapieżyński 7.
zdw 90 697

Małżeństwu
bezdzielnemu, wynajmie pokój meblowany, dzierżawa parę miesięcy zgóry. Oferty Kurjer zdw 90 622

Mieszkanie
6 pokojowe komfort. Łazarek zaraz wolne. „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9.
zdw 90 736

9 SZUKA MIESZK.
Pokoju
z kuchnią możliwie z ogródkiem w pobliżu Poznania poszukuje zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 90 420

Mieszkania
poszukuje wprost od gospodarza, 3 pokoje z kuchnią, łazienką etc. Dzierżawa zgóry za dłuższy czas. Oferty Kurjer zdw 90 568

Mieszkania
1 pokój 800.— rok dzierżawy, 3 pokoje 4 500.— 2 lata dzierżawy. Wskaże „Fragut” Kozia 21.
zdw 90 501

Małżeństwo
bezdzielne szuka mieszkania 2 pokoje i kuchnia wprost od gospodarza, czynsz za 2 lata. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 90 855

Poszukuje
pokoiu z kuchnią wprost od gospodarza, zaplace czynsz za 2 lata zgóry. Pośrednictwo wykluczone. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 90 788

10 ZAMIANA MIESZKANIA
Zamienię
pokój i kuchnię w Staszewie z użyciem ogrodu na jeden nadający się na warsztat obuwniczy w Poznaniu. Zgłoszenia: — Czesława 17, Zaleski.
zdw 90 396

Mieszkanie
Zamienię 4 pokoje w centrum na plac pod budowę lub ogród. Oferty Kurjer zdw 90 805

Pokój
dla 2 panów Górna Wilda 44, IV. lewa, róg Szwajcarskiej.
zdw 90 753

11 POKOJE UMEBL.
Pokoje
wynajmę. Działalskich 11, Matusek.
zdw 90 095

Na
czas P. W. K. wynajmę pokój z 2 łózkami, umeblowanie nowe. — Adres wskaże Kurjer zdw 90 6

Dla Wystawcy
pokój w nowoczesnym domu, czysty, z jednym lub dwoma łózkami do wynajęcia. Ul. Piotra Wawrzyniaka 32, II. prawo.
zdw 90 071

Pokój
1-3 osób wynajmę. Poznańska 27, I. lewo.
zdw 90 219

Wynajmę
w centrum miasta kilka dużych, czystych pokoi. Zgłoszenia telefonem numer 2027.
zdw 59

Pokój
od 1 czerwca ładnie umeblowany solidnemu panu lub wystawie na czas dłuższy wynajmę. Długa 3, II. ptr., prawo.
zdw 89 091

Sołacz
frontowy, słoneczny pokój wynajmę zaraz. Malopolska 7, II.
zdw 90 539

Wystawcom
pokój czysty z 2 łózkami wynajmę zaraz. Stachowiak, Wierzbiciec 23.
zdw 90 534

Centrum
pokój umeblowany do wynajęcia, także dla wystawców. 27 Grudnia 19, podwórko prawo, II. piętro lewo.
zdw 90 535

Dla
wystawców pokój na 2 osoby, światło elektryczne i łazienka do dyspozycji. W centrum terenów P. W. K. Adres wskaże Kurjer zdw 90 489

Pokój
ładny, balkonowy 2-3 intelig. osobom wynajmę. Wierzbiciec 39 a, III. prawo.
zdw 90 333

Pokój
inteligentnemu panu zaraz wynajmę lub od 1. 6 Szwajcarska 20, III. ptr., prawo.
zdw 90 400

2 ładne
pokoje, centrum wystawy wynajmę. Chelmońskiego 4, IV.
zdw 90 403

Pokój
osobnym wejściem 2-3 panom wynajmę. Gwarna 18, III. lewo.
zdw 90 412

Dla wystawców
pokój wynajmę. Wyspiańskiego 1, I. lewo.
zdw 90 417

Elegancki
pokój, balkon, telefon, wynajmę zaraz lub od 1. 6. solidnej osobie. — Jasna 16, III. lewo.
zdw 90 424

Pokój
dobrze umeblowany, elektr., niekrepujący dla lepszego pana lub pani od 1 czerwca do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 90 433

Pokoje
frontowe centrum wystawy. Matejki 55, trzecie, lewo.
zdw 90 443

Umeblowany
pokój na stałe względnie przejściowo lepszemu panu wynajmę. Jeżycka 41, I. lewo.
zdw 90 449

Pokój
niekrepujący do wynajęcia. Nowak, ul. Młyńska 3, IV. ptr.
zdw 90 464

Pokój
elegancki z elektrycznością w śródmieściu dla stałego lokatora od 1. 6. do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 90 484

Pokój
ładny umeblowany solidnemu panu. Strzelecka 6, II. lewo.
zdw 90 485

Pokój
z zaraz wynajmę. Poplińskich 12 a II. ptr. prawo.
zdw 89 759

Dwa
pokoje frontowe z światłem elektrycznym, z kąpielką na cały czas wystawy do wynajęcia. ul. Sew. Mielżyńskiego 5, III. ptr. Leszczyńska.
zdw 90 498

2 pokoje
dla czterech panów całem utrzymaniem 1. 6. Półwiejska 35, I.
zdw 90 504

Pokój
frontowy, słoneczny duży, czysty dobrze umeblowany wynajmę. — Górna Wilda 84, I. lewo.
zdw 90 510

Pokój
frontowy, ładny dwom osobom wynajmę. Ogrodowa 19, III. prawo.
zdw 90 518

Dwa
pokoje w śródmieściu, nadające się na biura, zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 90 545

Blisko wystawy
tani, ładny pokój zaraz dla wystawcy do wynajęcia. — Adres wskaże Kurjer zdw 90 549

Pokój
dla dwóch panów niekrepujący, ewentualnie wystawcom wynajmę. Łabenda, Górna Wilda 30, I.
zdw 90 556

Pokoje umeblow.
jedno i dwuosobowe wynajmę. Działalskich 2, wysoki parter, prawo.
zdw 90 440

Pokoje
umeblowane wynajmę „Fragut” Kozia 21.
zdw 90 592

Pokój
umeblowany, frontowy, niekrepujący, zaraz 1-2 osobom wynajmę. św. Wojciech 25, III., lewo.
zdw 90 654

Kantaka 6
I. piętro, telefon, zaraz wynajmę pokój na dogodnych warunkach 2 osobom.
zdw 90 660

Pokój
słoneczny, ładnie umeblowany, ewil, telefon, lepszemu panu wynajmę. Młyńska 4, II. prawo.
zdw 90 794

Małżeństwu
wynajmę pokój, użycie kuchni „Fragut”, Kozia 21.
zdw 90 591

Na
wspólny pokój przyjmie dwie pa-
nie. Polna 2, tylny dom, I. p.
lewo. Jw 1803

Przyjmie
panów na pokój. Umińskiego 9,
III. wejście. Zdw 89 917

Pokój
elegancki, inteligentnemu panu
wynajmie. Zwierzyńska 10, II.
lewo (W. Kaponier). Zdw 90 607

Pokój
wynajmie zaraz lub 1. Ulica Ku-
kaszewicza 51, parter, prawo.
Zdw 90 604

Pokój
na 2 osoby. Spokojna 27, I.
Zdw 90 602

Centrum
Pokój frontowy na 2 osoby. Kreta
22 mieszkanie 7, od 1-2 godz.
Zdw 90 618

Pokój
dwuosobowy. Woźna 14 b. III.
pravo. Zdw 90 617

Pokój
umeblowany, balkonowy, czysty
na stałe dla jednego lub dwóch
panów wynajmie od 1. 6. Dolina
nr. 3, III. prawo. Zdw 90 623

Pokój
umeblowany, słoneczny, wolny 1
czerwca. Mielżyńskiego 1, III.
pravo. Zdw 90 251

Pokój
umeblowany, wynajmie. Polus.
Matejki 36. Zdw 90 575

Przyjmie
panów na pokój, dom tylny, oko-
ło Słusarni, Strzałowa 6, II. p.
W. R. Zdw 90 719

Pokój
wynajmie z osobnym wejściem.
frontowy z oświetleniem. Adres
wskaże Kurjer zdw 90 728.

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia.
Gwarna 12, II. pr., lewo. Zdw 90 730

Pokój
do wynajęcia dla dwóch panów
(pani). Półwiejska 22, skład ko-
lonjalny, Konarskiego. Zdw 90 737

Pokój
umeblowany ewent. wystawcom
wynajmie. Plac Nowomiejski 5,
trzeci dom ogrodu, II., lewo.
Zdw 90 573

Pokój
dla inteligentnego pana. Male-
ckiego 31, III. Zdw 90 579

Pokój
frontowy wydzierżawia 2 panom
od 1 czerwca. Strzelecka 20, I.
pr., lewo. Zdw 90 147

Wystawcom
wynajmie frontową iadalnica i sy-
pialnię. Rybaki 20 a. III. prawo.
Zdw 90 689

12 SZUKA POKOJU

Poszukuje
pokój próżnego, centrum, na ci-
che biuro. Zgłoszenia Kurjer
Zdw 90 528

Umeblowanego
pokój z niekierującą się w stronę
najchętniej z klatki schodowej
poszukuje solidny Poznańczyk.
Oferty Kurjer zdw 90 437

Pokoju
skromnego nieumeblowanego z u-
żywaną kuchnią poszukuje bez-
dzietne małżeństwo zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdw 90 400

Śródmieście
pokój wolny. Rzeczypospolitej 2,
Chudzińska. Zdw 90 659

Pokoju
umeblowanego lub ubikacji, oko-
lica św. Marcina dolny lub plac
św. Krzyżski, poszukuje „Regi-
na”, św. Marcina 78 a. Zdw 90 646

Pokoju
umeblowanego na Wildzie poszu-
kuje od 1 czerwca solidny i spo-
kójny handlowiec. Zgłoszenia
Kurjer zdw 90 820

Poszukuje
stałej stancji przy rodzinie. Oferty
Kurjer zdw 90 611

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje skromnego
umeblowanego pokoju z używa-
niem kuchni. Zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 90 777

Skromnego
pokój szuka pani od 1 czerwca.
Oferty Kurjer zdw 90 776

1. LOKALE

Wielki lokal
konfekcyjny urządzeniem, cen-
trum wynajmie. Półwiejska 2,
gospodarz. Zdw 90 214

Składu
w centrum, możliwie próżnego z
mieszkaniami poszukuje. Adres
wskaże Kurjer zdw 90 565

Lokal
przemysłowy, circa 80 m.2, do
wynajęcia. Bittner, Dąbrowskie-
go 79. Zdw 90 598

Na biuro advokackie
lub podobne
dwa pokoje z poczekalnią przy
ulicy Wrocławskiej bez odstep-
nego. Zgłoszenia do Kurjera
Zdw 6079

Poszukuje
2 pokój w śródmieściu, wspólny,
z których jeden na biuro,
drugi umeblowany. Oferty do
Kurjera zdw 90 402.

Składy
do wyboru poleca Agencja, Pl.
Sapieżyński 7. Zdw 90 701

Poszukuje
w centrum suchej i jasnej ubika-
cji na warsztat i magazyn zaraz
Zgłoszenia Kurjer zdw 90 703

14 DZIERŻAWY

Dzierżawa
60% 828 mórg pszenno-buracz-
nej, reszta żytnio-kartoflana zie-
mia, 1 centnar z młoci na 8 lat
kartki powiat. Biuro Handlowe
„Boltar”, Poznań, Skarbowa
17, tel. 52-42. P 40 430-20,160

Dzierżawa
majątku 1.452 mórg magd. przy-
szosie, 5 km. od stacji, 25 km.
od Warszawy, na 7 lat po 50 kg
żyta z młoci, wysiew 580 żyta,
34 pszenicy, 40 konicyz, 260
owsa, 40 saradeli, 56 gorczycy,
14 marchwi i buraków pastew-
nych, 80 łubin, na nawóz zielony, 122
łak trzyczosny, 2 dwó 8 pokoi,
budynki dobre, żywy: 34 konie,
40 krów, cena do obciążenia 200.000
złoty. Biuro Handlowe „Boltar”,
Poznań, ul. Skarbowa 17.
Pw 10 453-20,237

Młyn
specjalnie zbudowany na psze-
na makę wydzierżawimy. Do ob-
ciążenia potrzeba 15.000 złotych, do-
chód miesięcznie 4.000. Biuro
Handlowe „Boltar”, Poznań,
Skarbowa 17. Pw 10 214-19 153

Garaż
i stajnia na konie lub magazyn
zaraz do wydzierżawienia. Kono-
niekiej 6. Zdw 90 029

Warsztat
Słusarsko-autogen, wydzierżawie.
Wiadomość Dąbrowskiego 98, go-
dzina 5, Papłonyk. Jw 1791

2 składy
w rynku, nadające się na każde
przedsiębiorstwo, z przyległym
i 3 pokojem mieszkaniowym, za-
raz do wydzierżawienia. Zgłosze-
nia Stanisław Leśniewski, Pobie-
dziska, Rynek. Zdw 90 624

Hotel
z restauracją, obszerne ubikacje,
sala, ogród, garaż, zaraz do wy-
dzierżawienia, potrzebne około
20 tysięcy złotych. Zgłoszenia do
Kurjera Pozn. dw 6143.

Garaż
na kilka samochodów natych-
miast do wydzierżawienia. Zgło-
szenia Wierzbicego 37.
Zdw 90 806

Dzierżawy
70 mórg korzystnie do wydzier-
żawienia. Agencja, plac Sapie-
żyński 7. Zdw 90 688

Oddam
w dzierżawę wille w Puszczyko-
wie 8 pokoi, 2 kuchnie, 1 1/2 morgi
ogrodu, ewtl. 2 mieszkania po 4
pokoje. Oferty do „Par” Aleje
Marcinkowskiego 11, pod 58,326.
Pw 10 588-58,326

Dzierżawy 200-600
mórg
poszukuje zawodowy, rutynowa-
ny rolnik. Spieszne szczegółowe
oferty do Kurjera St. Rynek
Zdw 4959

Hotel
o 30 pokojach do wydzierżawie-
nia, w mieście powiatowym „Po-
morze”, może być z restauracją.
Wiadomość: Poznań, Dyrektor
Hotelu Polonia Pańskowice.
nw 10 449

15 LETNISKA

Rabka
pensjonat „Sulima” na Górze —
dla chrześcijan, skanalizowany,
elektryczność. Położenie sło-
neczne, balkon, łożnia, kuch-
nia wyborowa plac dla zabaw, 4
minuty od łożni. Na maj ce-
ny niskie. Zdw 89 682

Letnisko
wille i pokoje na letnisko w
Wilnie i okolicy nad Wiliją do
wynajęcia. Ceny umiarkowane.
Szczegółowe informacje odwrót-
na pocztą po nadesłaniu 10 zł
wpisowego. Rezerwowanie mie-
szkań na dni 14 naprzód na
osobnych warunkach. „Austan”,
Hotel Wersal, Wilno.
dw 6118

Wisła
Pierwszorzędna stacja klima-
tyczna na Śląsku Cieszyńskim w
wili Koliba, 5 pokoi umeblowa-
nych, kuchnia do wynajęcia od
1. 6. Wiadomość: Męjski 53, III.
Bobińska, telefon 63-00.
Zdw 90 093

Zakopane
Pensjonat „Irusia” w pięknej o-
kolicy, nad strumieniem przy
drodze do Białego, po gruntow-
nym odrestaurowaniu poleca po-
koje słoneczne z werandami.
nw 10 413

Truskawiec - Zdrój
w centrum parku zdrojowego po-
łożony pensjonat Sawarynowej
„Dziudka”, czynny od 1 maja,
poleca pokoje. Kuchnia wykwin-
na, na życzenie dietetyczna.
nw 10 413

Dla kuracjuszy
Sypialnia z 2 łożkami, słoneczna,
z balkonem i przyległym poko-
jem meblowanym, z fortepianem, bli-
sko Solanek w Inowrocławiu i
Piasta, od 1. 6. do wynajęcia.
Pokoje luksusowo umeblowane,
10 zł dziennie. Oferty Kurjer
Zdw 90 599

Żegiestów
Willa „Zorza” poleca pokoje z
balkonami, słoneczne, całodzi-
enne utrzymanie obfite, ceny przy-
stępne, maj, czerwiec, zniżone.
Zgłoszenia tamże. Zdw 90 558

Truskawiec-Zdrój
Pensjonat „Kosynier 1.” pod
nowym zarządem, poleca słonecz-
ne, czyste pokoje, kuchnia zdra-
wa, obfita, ceny przystępne.
Zdw 90 357

Gdynia
Kamieńna Góra „Dom Zdrojo-
wy” — Hotel nad samą plażą
z wykwintną restauracją, sala-
mi tanecznymi klubowymi, bi-
lardy, ping-pong, garaże, tenis.
Centralne ogrzewanie, woda go-
rąca w każdym pokoju. Oferty
cały rok. Przy Hotelu zakład
kapielowy z gorącymi morskimi
solankami, gazowymi i t.
p. kąpielami. Fryzjer, masaż.
Zamówienia na pokoje. Paweł
Mench, Gdynia, telefon 243.
nw 10 274

Pokój
na latowanie do wydzierżawie-
nia zaraz. Mosina, Rynek 6.
Zdw 90 451

Hel
Pensjonat Darz Bór tuż nad mor-
zem w pięknej lesistej okolicy
poleca pokoje z całodziennym u-
trzymaniem, kuchnia smaczna,
obfita. Zgłoszenia Tucholczanka,
Poznań, Górna Wilda 15, Czuj-
wicz. Zdw 90 454

Panienki
inteligencji przyjmie troskliwą
opieką Zakopanem żona profeso-
ra. Wiadomość Poznań Kreta 22
parter, lewo, 2-4. Zdw 90 465

Letnisko Puszczykowo
pokoje zaraz do wydzierżawienia
Zgłoszenia Kurjer Poznański
Zdw 90 478

Letnisko I
Do wynajęcia kilka pokoi z u-
trzymaniem na sezon letowy, 2
km. od st. Ludwikowo, 5 minut
od Góreckiego Jeziora. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
pod Zdw 90 495

Letnisko
przy lesie, pokój do wynajęcia.
stacja Gądk, komunikacja ko-
lejowa, autobusowa dogodna. —
Langnerowa, Borowiec.
Zdw 90 499

Kilka
pokoi umeblowanych na letnisko
lub dla wystawców przy Pozna-
niu (Zabikowo) do wynajęcia. —
Komunikacja bardzo dogodna.
Wiewiórkowski, Stary Rynek 5,
jaka reżencka. rw 4948

Letnisko
2 oddzielne pokoje, używalność
kuchni, las, uroczyste położenie.
Autobus do Poznania 2 razy dzien-
nie. Łopuszańska, Zabikowo, po-
czta Zabno, przez Ciempiń. Naj-
pierw zgłoszenia piśmienne.
Zdw 88 106

Zakopane
„Januszek” ul. Chałubińskiego.
pensjonat Wandy Rychlickiej z
Poznania. Najdrowsze położe-
nie, rozległy park świerkowy, po-
kój ładny z utrzymaniem maj
czerwiec 8,50 zł, lipiec 10 do 12,50
zł. Zdw 90 060

Jaremcze
pensjonat „Stokrotka” obok ko-
ścioła, słoneczne pokoje z wy-
kwintnym utrzymaniem. Na czer-
wiec i wrzesień ceny zniżone. —
Zgłoszenia do 1 czerwca. D-rowsa
Osuchowska, Drohobycz.
Zdw 90 584

Jastarnia
pensjonat „Ostoja”, pełne morze
blisko pięknej plaży, lasu sosno-
wego. Kuchnia zdrowa, smaczna
obfita. Ceny niskie. Warszawa.
Marszałkowska 6, m. 18. Łupia-
ska. nw 10 077

Orłowo nad Bałtykiem
pensjonat „Słońce” wynajmuje
pokoje z werandą, całodziennym
utrzymaniem od 1 czerwca.
Zgłoszenia przyjmuje Wiktorowa
Zabłocka, Poznań, Aleje Marcin-
kowskiego 1. Kw 2252

Hel
Pensjonat „Morze”. Doskonała
oferta kuchni. Warszawa, Wil-
trowa 81, 14 L. T. nw 10 448

Willa Ostoja
Puszczykowo, poleca pokoje po-
cenach przystępnych. Zgłoszenia
przyjmuje Stow. św. Zyty, Po-
znań, Wodna 8, parter, w godz.
od 5-6. Zdw 90 775

Puszczykowo
Dwa pokoje lub jeden w wili
przy lesie z utrzymaniem, bez-
płatny używanie kuchni, na sezon
do wydzierżawienia. Adres Ku-
rjer zdw 90 736

16 OSOBISTE

Kopciuszka
życze pomysłowości. St.
Zdw 90 154

Obelge
rzucana na pana Richarda Szul-
ca, Rybaki 1, cofam. Elisabet Ro-
se, Polna 3. Zdw 90 764

21 ZGUBY

W drugie święto
pomiedzy godz. 22 a 23 pozost-
awiono w taksowe aparat foto-
graficzny i statyw. Uczciwego
znalazcę uprasza się o oddanie
za wynagrodzeniem w firmie...
S. Stępniewicz, ul. M. Focha
nr. 55. Zdw 90 428

Zgubione
świadełstwo nauki rzemieślniczej
na nazwisko Stanisław Kubczak,
ciedla, aniewatniam. Zdw 90 864

Kucharza
młodszego, dobrego fachowca do
zimnych i ciepłych zakasek po-
szukuje zaraz. Zgłoszenia Byd-
goszcz, Kawarna, Bristol.
Zdw 90 391

Znalazłam
ślubną obrączkę. Adres wskaże
Kurjer nr 4942

Zgubiono
dnia 18. bm. na dworcu portfel,
zawierający papiery wojskowe i
inne oraz wykaz osobisty na na-
zwisko Fiałkowski, Władysław.
Poznań, Łukaszewicza 50. Ucz-
ciwego znalazcę uprasza się o
zwrot pod powyższym adresem.
Zdw 90 519

Wilk
młody, ciemnoszary przybłąkał,
do odebrania. Oferty Kurjer
Zdw 90 819

Zgubiono
portfel z papierami i książeczkę
wojskową na nazwisko Rembal-
ski, Wacław. Zdw 90 853

Zgubiono
w poniedziałek wózek z klu-
czkami proszę zwrócić za wyn-
agrodzeniem Paszaj Apollo, firma
„Greif”. Zdw 90 704

Unieważniam
weksel na 700 złotych dany firmie
„Tatra-Auto” Oddział...
Poznań, M. Łoziński, Poznań
Niegolewskich 21.

22 ROZMAITE

Nowość I
Farbuje doskonale obuwie, tored-
ki, teści i t. p. Pocztowa 16 —
Pejka „Felicja”. Zdw 88 959

Losy
do Loterii Państwowej i innych
loterii poleca A. Kedziora Po-
znań Sieroca 5/6, telefon 10 11
Zdw 86 147

Robótki ręczne
monogramy rysuje. Jankowska
Stary Rynek 48, II. bpw 3583

Wszelkie
reparacje zegarków oraz napra-
wy wszelkiej biżuterii wykonuje
sumiennie tania firma F. Tar-
kowska plac Wolności 11 (pod
filarami). Pw 1726-052,96

Resztę
szczęśliwych losów Państwo-
wych I klasy, poleca znana ko-
lektura Radomskiego, Poznań,
Marcinkowskiego 14, obok Pod-
kórnej. Zlecenia prowincjonal-
ne załatwiamy odrocznie. Cła-
golenie 23-24 maja.
Zdw 90 278

Obiady
od 1.20 do 3. — Stołownia Szko-
ły Zawodowej św. Marcina 69 o-
raz w kuchni. Zdrowia Aleje
Marcinkowskiego 1. ap 9979

**Dytetyczno-klima-
tyczne Sanatorium**
Dra St. Domańskiego w Olchow-
cach p. Sanok otwarte cały rok.
Hydroterapia — Elektroterapia
z uwzględnieniem ginekologii i
położnictwa Choroby płucne wy-
kluczone. Góry — las — rzeka.
dw 5890

Włosy
wykonanie artystyczne w Wied-
niu, transformacje, peruczki
przedziałki naturalne lokalki. Za-
mówienia przyjmuje Zakład Hi-
gieniczny Kosmetyczny R. Mase-
rakowa, św. Marcina 14, Ma-
sach 39-96. Pw 8 950-14,1

Pracownia
eleganckiej bielizny damskiej, me-
skiej pościelowej podług najnow-
szych żurnali. Wykonanie pierw-
szorzędne. Wielkie Garbary 18,
wejście: Woźna II prawo
bpw 3395

Darmol
Napisz imię, nazwisko, miesiąc
urodzenia, otrzymasz darmo okre-
ślenie charakteru, zdolności, prze-
znaczenia. Warszawa, Redak-
cja „Wiedza Tajemna”. Zala-
czyć znaczek pocztowy na prze-
syłkę. nw 10-161

Bezpłatnie
każdemu, kto zamierza rozsze-
rzyć swe wiadomości jako bu-
chalter, korespondent etc. Wy-
śląmy numer okazowy naszego
miesięcznika. Każdy abonent
otrzymuje cenną premię. Współ-
pracownik. Poznań, Plekary 20,
bpw 3606

Koldry
przyjmuje w prace. Smoczyńska.
Kwiatowa 8. bpw 3633

„Informacja”
św. Marcina 11, poleca pokoje
umeblowane. Zdw 90 566

Malarskie
prace wykonuje szybko i solidnie
Długa 9, III. prawo. Zdw 90 441

Lupież
usuwa radykalnie — farbowanie
włosów (Henna). Masaż twarzy.
Zakład Fryzjersko-Kosmetyczny.
Małckiego 19, I. (Rynek Łazar-
ski). Zdw 90 443

Garaż
na czas wystawy odstąpię. Gra-
bińska, Ogrodowa 15
Zdw 90 453

Dawniejszy
właściciel fabryki, poszukuje ge-
neralnych zastępców, tylko po-
ważnych firm (branża obojerna).
Oferty do Kurjera pod
Zdw 90 513

Grafolog - Chiromant
przepowiada przyszłość i prze-
szłość. Tylko krótki czas! Os-
obiście przyjmuje przy ul. Waj-
Zygmunta Augusta 10. IV. pie-
tra. Zdw 90 515

1 rok
gwarantuje za zegarki u mnie
reparowane. Zychliński, Poznań
Wielkie Garbary 36, parter.
Zdw 82 948

Szukam
wolnej koncesji na dorozkę za-
mochołowa. Zgłoszenia do Ku-
rjera Poznańskiego pod dw 6138

Towarzysze
w podróży do wód tak w kraju
jak zagranicą. Uprzejmie zgłosze-
nia proszę skierować do ekspedy-
cji Kurjera Poznańskiego pod
dw 6130

„Bagaż”
przeprowadzki, zwózki pospiesz-
nie załatwiamy samochodami,
szybko, tania. Biuro Ruchu i Po-
słańców. 27 Grudnia 16. tele-
fon 25-20. Zdw 90 831

Młoda
meżatka przyjmie miejsce jako
mamka. Adres wskaże Kurjer
Zdw 90 840

Dobrobyt
zapewnisz sobie, rodzinie, wy-
grawisz 750.000 złotych w szcze-
śliwej kolekturze Radomskiego.
Aleje Marcinkowskiego 14, obok
Podgórnej. Pozostała reszta lo-
sów Loterii Państwowej. Kup
zaraz! Zdw 90 856

Elegancka
garderoba damska wykonuje ta-
nio. Słowackiego 30, III. pra-
wo. Zdw 90 743

23 OZENKI

Urzędnik
państwowy, etatowy, na kierow-
niczym stanowisku, pragnie za-
pisać pania w celu matrymonial-
nym. Zgłoszenia możliwie z
fotografią, za której zwrot ręczę
słowem honoru. do Kurjera
Zdw 90 072

Panna
lat 25, uczciwej rodziny, religij-
na, gospodarna, muzykalna, nie-
mająca wydziału zamąż. Oferty
Kurjer zdw 90 532

Kawaler
rzemieślnik lat 25. Z braku zna-
omości zapozna odpowiednią i-
stotę w celu matrymonialnym.
Młode wdówki nie wykluczone.
Oferty Kurjer pod Zdw 90 553

Kawaler
lat 30, posiadający 15.000 zł po-
szukuje panny lub bezdzietnej
wdówki, posiadającej własne
przedsiębiorstwo lub gospodar-
stwo, albo odpowiednią ilość go-
tówki, celem założenia wspólnego
ogniska domowego. Oferty o ile
możliwość z fotografią która się
zwraca do Kurjera zdw 90 455

Dwie panienki
nauczycielki, brunetka i blondyn-
ka, ładne, z

Aptekarz
aprobowany poszukuje zastępstwa od 1. 6. 29. do 15. 7. 29. ma dobre polecenie świadectwa Oferty do Kurjera zdw 89 653.

Młody drogerzysta
władający językiem polskim i niemieckim, nadający się jako dobry ekspedjent, poszukuje posady od 1. 6. lub 15. 6. 29. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 90 368

Gorzelniany
z długoletnią praktyką zagranicą poszukuje stanowiska. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera pod zdw 90 369.

Inkasentka
obeznana z kupiectwem, poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 90 166.

Podmistrz
żelazobeton i murarski, dzielny, sumienny z 18 letnią praktyką jako podmistrz w jednym i drugim zawodzie poszukuje posady w większym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia Kurjer zdw 89 809

Inkasentka
z dwuletnią praktyką, dobrymi świadectwami i referencjami szuka posady, wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 081

Laborantka
dyplomowana, z praktyką, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 079

Dziewczyna
uczniwa, lat 17, poszukuje jakiegokolwiek pracy do fabryki lub do sprzątania biur i posyłek. Oferty Kurjer zdw 90 094

Cukiernik
poszukuje posady najchętniej ekspedjenta lub bufetowego. Przyjmuje także bufet na rachunek za lub bez kaucji. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 90 055

Zaufana
dobra panna, pielegniarka, dobrane polecenie, szuka posady do dzieci w lepszym domu. Wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 90 042

Skrzypek
I. lub II. rutynowany poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 90 217

Pielegniarka
wład. językiem polskim i niem. z kilkuletnią praktyką poszukuje posady do dzieci, wczelnie niemowląt. Zgłoszenia Agencja Kurjera Pozn. Gniezno 207. nw 10 424

Ogrodnik
kawaler z dłuższą praktyką i dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 89 038.

Cukiernik
z dobrymi świadectwami przyjmie posadę, ewent. z obsługą gości. Oferty Kurjer zdw 90 527

Panienska
sierota, poszukuje posady za uczeszenie do bufetu lub do składu piekarskiego. Oferty Kurjer zdw 90 529

Panienska
poszukuje posady jako pierwsza pokojowa ze szczytem lub do dzieci. Oferty proszę do Kurjera zdw 90 536

Kucharka
z dobrem gotowaniem, z bardzo dobrymi świadectwami poszukuje posady jako przychodnia, ewtl. stałej. Oferty proszę Maczarkówna, św. Marcin 52/53, u państwa Łystowskich. zdw 90 537

Drogerzysta
z kaucją 500 zł. obznajmiony z książkowictwem, poszukuje posady, ewent. na P. W. K. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 539

Panienska
z całkowitem wyuczeniem szycia cerowania poszukuje posady w majatku. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 330

Chłopak
do posyłek i prac domowych, poszukuje posady zaraz. Oferty do Kurjera zdw 90 384

Pewna
pani, znajdująca się w krytycznym położeniu poszukuje dla swej córki położenia stenotypistki, posady w poważnym przedsiębiorstwie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 90 385

Dziewczyna
wiejska uczniwa z dobrem świadectwem przyjmie posadę do wszelkich prac od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 90 388

250 zł
stawiam kaucję jako kasjerka lub biurowa. Oferty Kurjer zdw 90 408

Bona
dobrze polecona z kilkuletnią praktyką, znająca szycie i robotki, poszukuje posady jako przychodnia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 90 409

Pracznia
czysta poleca się. Oferty Kurjer zdw 90 425

Cukiernik
lat 30, z długoletnią praktyką w kraju i zagranicą, znający się na specjalnych wyrobach cukierniczych, zmienia posadę. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 90 583

2 dziewczyny
poszukują posady jako pokojowe do hotelu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 674

Maszynistka - korespondentka
książkowa, pisząca biegle pod dyktando, z 8 letnią praktyką biurową, poszukuje z dniem 1 czerwca stałej posady w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. znakiński zdw 90 537

Książkowa
rutynowana, sumienna, zmieni chętnie posadę ewtl. poza Poznaniem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 90 022

Młoda
młda i inteligentna panienska z dobrego domu, wykształcona z znajomością szycia i haftu przyjmie posadę do dzieci tylko na wsi od 1. 6. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 671

Młynarz
kawaler, lat 25, obznajmiony przy wszelkich nowoczesnych maszynach poszukuje posady od 1. 6. lub później. Zgłoszenia Młyn Wodny, Drawski Młyn. zdw 90 665

Dziewczyna
uczniwa z gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 1. 6. Oferty Kurjer zdw 90 664

Panienska
z lepszej rodziny zna wszelkie robotki i cokolwiek szycie poszukuje posady od 1. 6. do dzieci. Miejsowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 490

Kawaler
poszukuje jakiegokolwiek posady jako woźny lub portier ma zamiarowanie do pielegnowania kwiatów i prac ogrodowych, posiada dobre świadectwa. Oferty Kurjer zdw 90 493

Książkowa-kasjerka
młodsza, pisząca maszyną, poszukuje posady zaraz, także na wstawie. Oferty Kurjer zdw 90 505

Początkujący
szofer szuka posady. Czesław Nowak, Rosnowo, poczta Komorniki, pow. Poznań. zdw 90 506

Inteligentna
uczniwa panienska zajmie się gospodarstwem domowym u starszej osoby. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 511

Zdrowa
silna, uczniwa dziewczyna, lat 26 poszukuje pracy jako pracznia przychodnia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 512

Dziewczyna
do dzieci lub do wszystkiego, umiejąca cokolwiek gotować, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 90 516

Książkowa
rutynowana z kilkuletnią praktyką, znająca książkowictwo amerykańskie i włoskie, władająca pisząca językiem polskim i niemieckim poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer dw 6 047

Ogrodnik
starszy, bezdzietny, wszechstronnie obezany z pracami w ogrodnictwie i rolnictwie szuka posady. K. Hellmich, środa, Jazdzewskiego 1, u p. Rembasa. zdw 90 522

Starsza
panna poszukuje posady w miejscu lub posługi. Zgłoszenia Gasiorskich 5a, Wierzbice. zdw 90 829

Panna
do dzieci, władająca językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady zaraz lub później w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 90 716

Piekarski
pomocnik z długoletnią praktyką poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia uprasza do „Reklamy Polskiej”, Aleje Marcinkowskiego 6 pod 5383. Kw 2253

Osoba
na wkroś sumienna do wszystkiego szuka u lepszych państwa posady tylko w Poznaniu. Zgłoszenia agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 218. nw 10 443

Rodowita
Francuska, sympatyczna, przyjmie posadę do towarzystwa na stałe lub na czas Wystawy ewtl. do starszej panienski. Zgłoszenia atelier Mikulla, 27 Grudnia 10. zdw 90 721

Szofer
maszynista kawaler poszukuje posady w majatku lub młynie. Oferty Kurjer zdw 90 839.

Kucharka
samodzielną, uczniwa, poszukuje posady od 1. 6. do wszystkiego bez prania i lepszy dom. Oferty Kurjer zdw 90 843.

Zbożowiec
młodszy szuka odpowiedniej posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 90 852.

Posadę
kierownika, inkasenta, woźnego itp. przyjmie zaraz lub od 1. 6. Kaucję może złożyć 1000-2000. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 614

Panienska
lat 16, z zamilowaniem do dzieci, umiejąca haftować przyjmie posadę, najchętniej na wsi. Zgłoszenia G. Majchrzakówna, Poznań, Wroniecka 19, II, u p. Koskiej. zdw 90 574

Służąca
uczniwa, z dobrymi świadectwami z własną posicią poszukuje posady do wszystkiego do bezdzietnych państwa. Oferty Kurjer zdw 90 621

Posługaczka
poszukuje posługi lub prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 523

Cukiernik
dobry fachowiec poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 90 526

Ekspedjentka
z 3/4 letnią praktyką szuka posady, branża obojętna. Zgłoszenia Kurjer, Stary Rynek rw 4957

Dziewczyna
do wszystkiego, z gotowaniem, poszukuje posady od 1. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 541

Ekspedjent
branży wódczanej - delikatesowej po wojskowości z dobrymi świadectwami i referencjami poszukuje posady. Miejsowość obojętna na czas P. W. K. Oferty Kurjer zdw 90 559

Dziewczyna
uczniwa, pracowita poszukuje miejsca zaraz z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 90 560

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem 2-3 osób. Adres wskaże Kurjer zdw 90 562

Posługaczka
poszukuje posługi biurowej po południu. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 569

Ogrodnik
kawaler, lat 26, doskonale obznajmiony w swym zawodzie, kończąc zakładanie ogrodu, poszukuje zaraz posady ewentualnie jako pisarz. Kazimierz Kuja-wa, Władysławowo, poczta Lwówek, pow. Nowy Tomysl. zdw 90 570

Dziewczyna
wiejska z dobrymi świadectwami poszukuje stałej posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 90 594

Dziewczyna
wiejska z 5 letnim synkiem, obznajmiona z wszelką pracą na wsi, poszukuje posady jako gosposia na mały folwark. Oferty Kurjer zdw 90 645

Dziewczyna
wiejska samodzielną poszukuje posady do bezdzietnego małżeństwa lub starszego pana. Oferty Kurjer zdw 90 644

Dziewczyna
uczniwa, pracowita, z dobrymi świadectwami, z gotowaniem, poszukuje od 1. 6. do wszystkiego posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 90 663

Dziewczyna
uczniwa, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady do wszystkiego od 1 czerwca. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 655

Panna
inteligentna, umiejąca szyc, haftować, przyjmie posadę do dzieci najchętniej na wsi. Zgłoszenia Poznań, Wroniecka 19, II pietro u p. Koskiej. zdw 90 573

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej, umiejąca pisać na maszynach oraz stenografię polską poszukuje posady początkującej biurowej. Oferty Kurjer zdw 90 726.

Biuralistka
z 8 letnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 792

Książkowy - bilansista
z kilkuletnią praktyką, znająca spraw podatkowych szuka posady stałej od 1. 6. 29. Miejsowość obojętna. Wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 90 709

Poszukuje
posady od 1. 6. lub później do prowadzenia gospodarstwa domowego. Oferty Kurjer zdw 90 774

Stenotypistka
polsko-niemiecka, praktyka dziesięcioletnia, poszukuje posady, również godzinami. Oferty Kurjer zdw 90 783

Bufetowiec
przyjmuje posadę Kurjer zdw 89 383

Poszukuje
posady ze samodzielną gotowaniem bez prania do lepszego domu od 1. 6. Oferty Kurjer Pozn. zdw 90 335.

Handlowiec
kolonialno - delikatesowy pilny, inteligentny, buchalter, znajomość niemieckiego (50 kaucji) szuka jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 694.

Szofer
z praktyką, trzeźwy i sumienny, żonaty poszukuje stałej posady z mieszkaniem miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 90 318

Rządca gospod.
Pomorzanin, kawaler, lat 33, wyszkolony, z 10-letnią praktyką w wzorowych majatkach w Wielkopolsce i na Pomorzu obznajmiony z plant, buraków poszukuje zaraz lub później posady jako rządcą gospod. samodzielną lub pod ogólną dyspozycją. Łaskawe zgłoszenia proszę pod zdw 89 684

Inteligentna
panienka szuka zaraz posady w charakterze bony. Zastępcę także pania domu. Oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego. zdw 90 621

Służąca
uczniwa poszukuje posady do wszelkiej pracy lub za pokojową Oferty do Kurjera zdw 90 168.

Posługi
na cały dzień poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 158

Dziewczyna
ze wsi do wszelkich prac domowych szuka posady najchętniej do 2 osób z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 90 285

Malarz
dobry fachowiec poszukuje zajęcia w Poznaniu lub na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 282

Magistra
farmacji kat. z kilkuletnią praktyką poszukuje posady wzgl. zastępstwa od 1. 6. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 89 751

Ekspedjentka
inteligentna poszukuje posady w restauracji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 89 749

Panienska
poszukuje posady jako hafciarz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 89 748

Panienska
uczniwa z dobrymi świadectwami poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 89 731.

Inteligentna
sumienna panienska poszukuje posady do dzieci lub samotnej osoby, gdzie zajmie się gospodarstwem domowym. Oferty Kurjer zdw 89 742

3 seminarzystów
lat 17 poszukuje posady na czas P. W. K. Oferty Kurjer zdw 89 663

Syn
urzednika państwowego lat 16 szuka odpowiedniego zajęcia na P. W. K. Zgłoszenia Kurjer zdw 89 697

Panna
rzetelna z porządną rodziną, kochająca dzieci, która już pracowała w składzie kolonialnym, zarazem pomagała w gospodarstwie domowym szuka stosownej posady. Oferty do Kurjera zdw 89 804

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer zdw 89 793

Student
obeznany z pracą biurową poszukuje zajęcia na czas Wystawy. Zgłoszenia Kurjer zdw 89 790

Rutynowana
książkowa poszukuje posady ewtl. jako maszynistka, albo kasjerka. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 89 664.

Młodsza
kucharka poszukuje posady zaraz. Półwiejska 31, III, prawo. zdw 90 837

Ekspedjentka
towarów krótkich lub kolonialnych poszukuje posady, możliwie z utrzymaniem. Zgłoszenia do St. Frackowiak, Zbąszyń. zdw 90 870

Pracznia
poleca się w domu. Oferty Kurjer zdw 90 196.

Bieliźniarka
poszukuje pracy prywatnej w miejscu lub na wyjazd. Oferty do Kurjera zdw 89 113.

Inteligentny
człowiek Polak władający językami angielskim i niemieckim w słowie i piśmie, szuka odpowiedniego zajęcia. Warszawa. Mostowa 9, mieszkanie 20. nw 10 320

Biuralistka
początkująca, pisząca na maszynie z ukończonym kursem handlowym poszukuje posady w mieście lub w majatku Kurjer zdw 89 628

Poszukuje
posady woźnego, inkasenta lub innej, złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 097

Książkowa
rutynowana, sumienna, zmieni chętnie posadę ewtl. poza Poznaniem. Łask. zgłoszenia zdw 90 022

P. W. K.
książkowi - korespondent, biegle maszynista polsko-niemiecki szuka zajęcia lub zastępstwa, praktyka dwudziestoletnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 89 347.

Reprezentacje
fabryk przyjmie Kurjer zdw 89 382

Ważne!
Kosmetyczka przychodnia (zagraniczna). Upiększanie jednorazowe. Wskazówki samodzielnego zabiegów na d. Aparaty, kosmetyki pierwszorzędne. Ewentualnie przyjmie posadę poważnej firmie. Adresować Gwarna 12 u p. Beym. zdwp 89 076

Kucharka
samodzielną, z dobrem gotowaniem, poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer zdw 90 235

Szofer
abstynent ostrożny, pewny w jeździe zmieni od 1. 6. posadę, najchętniej na półcieżarówkę. Na towar kaucja. Miejsowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 094

Poszukuje
posady z kaucją do wysokości 500 złotych — kelnera, portiera lub do jakiegokolwiek składu. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 049

Poszukuje
posady do biura z świadectwem IV. klasy szkoły wydziałowej. — Felika Górzny, ul. Jeżycka 50, u p. Janowskiego. zdw 90 047

Poszukuje
posady 1. 6. jako gosposia, znająca kuchnię i gospodarstwo, najchętniej do młodszego państwa lub samotnego pana. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 90 046

Panna
szuka od 1. 6. miejsca jako uczniwa w branży rzeźniczej. Oferty Kurjer zdw 90 044

Pielegniarka
poszukuje posady do niemowląt lub w klinice. Oferty Kurjer zdw 90 041

Biuralistka
początkująca, z ukończoną Miejską Szkołą Handlową, szuka posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 90 066

Początkująca
biuralistka z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 90 065

Szofer-akademik
poszukuje posady instruktora lub kierowcy na wóz prywatny. Oferty pod zdw 90 061

Ekspedjent
blawatnik, kawaler, poszukuje posady najchętniej Pomorze, Górny Śląsk, od 1. 6. Zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 90 096

Biuralistka
początkująca, z ukończoną szkołą handlową, znająca pisanie na maszynie i stenografię polską, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 301

Dziewczyna
wiejska poszukuje posługi lub posady na cały dzień bez spania zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 193

Posługaczka
z świadectwami poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 132

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem od 1. 6. Zgłoszenia proszę do Kurjera zdw 90 131

28 WOLNE MIEJSCA

Telefon 15-60
Posłańcy Miejski wykonują wszelkie zlecenia oraz odkurzenie elektrycznym i czyszczenie parkietów. Biuro, ul. Woźna 11. Kw 2246

Rutynowana
polsko - niemiecka stenotypistka biegle pisząca na maszynie „Orzeł” poszukiwana Zgłoszenia kierować pod dw 6066

Uczeń
z ukończoną szkołą handlową do składu żelaza może się zgłosić. J. Deierling, ul. Szkolna 3. Pw 10 521-20.339

Uczeń
do składu tow. kolonialnych, delikatesów, win i wódek z lepszymi wiadomościami zaraz potrzebny. St. Napieralski, Grodzisk Wlkp. dw 6082

Bufetowy
do pierwszorzędnej restauracji zaraz potrzebny Oferty Kurjer zdpw 89 969

Drogerzysta
młodszy, dzielny pomocnik, obeznany z art. fotogr., władający językiem polskim i niemieckim, poszukuje zaraz lub od 1. 6. 29. Łaskawe oferty z podaniem pensji uprasza T. War-dziński, drogeria, Górczno, Wlkp. dw 6106

Potrzebna
zaraz uzdolniona fryzjerka. Wynagrodzenie według umowy. — Zgłoszenia do zakładu fryzjerskiego Sokolowskiej, Tczew, Mickiewicza 14. dw 6105

Kilku kotlarzy
w mieści poszukuje firma Kubs i Gogolkiewicz, Zaulek św Wojciecha 2. zdw 90 150

Bufetowa
dobremi świadectwami. Zgłoszenia Hotel Francuski. zdw 90 093

Pomocnik
fryzjerski zaraz potrzebny. Adres wskaże Kurjer zdw 90 255

Dwóch
uczni może się zaraz zgłosić. — Piekarnia św. Wojciech 25. zdw 90 378

Do posyłek
potrzebny chłopak do 18 lat oraz do prac w zakładzie. J. Cierniak, zakład graficzny, Poznań, Dąbrowskiego 98. zdw 90 429

Nakładaczka
do kamieniodruku potrzebna. — Zgłoszenia J. Cierniak, zakład graficzny, Poznań, Dąbrowskiego 98. zdw 90 430

Szofer
na nową taksówkę potrzebny. — Adamczewska, Śniadeckich 19. zdw 90 436

Sierotka
lat 14 do pomocy w gospodarstwie (sposobność do nauki). — Zakład Fryzjersko-kosmetyczny, Małeckiego 19, I. (Łazara). zdw 90 444

Cukiernik
młodszy drogerzysta potrzebny. — Kazimierz Knast, Poznań, ul. 3 Maja 6. zdw 90 446

Dziewcz

TETRA

bielizna niemowl., pieluski ma-
lowe, kaftaniki, majteczki, ko-
szulki i worki do spania, przeście-
radka kąpielowa oraz powlecze-
nia na jaski od 5,75 i długie po-
duzki z pięknym haftem od 11,75
w wielkim wyborze w firmie.

S. Kaczmarekul. 27 Grudnia 20,
Pw 8125-9,136**Gospodyni**

do samodzielnego prowadzenia
domu na folwarku, znającej ho-
dowlę drobiu, poszukuje samotny
pan, okolica Poznania. Zgłosze-
nia Kurjer zdw 90 550

Dziewczyna

do posług potrzebna. Chwalisz-
ewo 27/28, I, lewo. zdw 90 553

Szoferzy

wysoki zarobek poboczny każde-
mu zapewnim. Informacje tele-
fon 7078. zdw 90 554

Służąca

może się zaraz zgłosić również do
pomocy w składzie do powiatow-
ego miasta. Oferty Kurjer
zdw 90 500

Posada

inkasenta wolna pożądana kauce-
cja do 1.000 złotych. Zgłoszenia
z podaniem wieku i pensji do
Kurjera zdw 90 501

Chłopiec

do posylek i lekkich prac biuro-
wych zaraz potrzebny. Zgłosze-
nia z życiorysem do Kurjera
zdw 90 502

Elew

z ukończoną szkołą Wydziałową
lub Handlową do księżkowości
od 1 czerwca potrzebny. Zgłosze-
nia pisemne z odpisami świa-
dectw i życiorysem. Kowalski i
Kozłicki, Poznań, Plac Wolności
17. Wpiszki nieuwzględnione. bez
odpowiedzi. zdw 90 507

Służąca

do dzieci i prac domowych może
zgłosić się zaraz lub 1. 6. rb. co-
dzienne w godz. 6—8 po południu
Winowiecka, ul. Piotra Waw-
rzyńskiego 27, III. zdw 90 508

Maszynistka

początkująca potrzebna. Inż. Łu-
kowski, ul. Fredry 6, II. zdw 90 514

Kucharka

prerwszorządna siła i służąca po-
trzebna od 1 czerwca. Zgłoszenia
Restauracja, ul. Pocztowa 31.
zdw 90 520

Ręczniarka

do konfekcji męskiej potrzebna
zaraz. Skokowski, Wielka 6, III.
zdw 90 379

Poszukuję

służącej. Zgłoszenia Piotra Waw-
rzyńskiego 33, I, lewo. zdw 90 595

Księżkowy - bilansista
samotny potrzebny od dnia 1-go
czerwca rb. Oferty wraz z odpi-
sami świadectw, których się nie
zwraza prosimy skierować do T.
A. Deblenka, w Deblenku, p.
Stęszew. zdw 90 590

Chłopiec

do posylek poszukiwany. Zgła-
szając się z rodzicami. Wielkie
Garbary 48, I. piętro, wprost.
zdw 90 405

Poszukuję

zaraz kilku szoferów na taksów-
ki. Z. Orański, Patrona Jackow-
skiego 15. zdw 90 407

Posługaczka

zaraz. Prusinska, Rybaki 22 a,
II. zdw 90 414

Służąca

potrzebna. Zakrzewska, Poma-
ńska 59, narożnik Jasnej.
zdw 90 419

Szofer

taksówkę, dobrem wynagrodze-
niem potrzebny. Adres Kurjer
zdw 90 421

Uczenica

do składu instrumentów muzycz-
nych może się zaraz zgłosić. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 90 423

Dobra posada!

Przyjme zaraz panią do ek-
spedycji, później objęcie samodzi-
elne, łagodne, uczciwa, z lepszej
rodziny, z małą kaucją. Oferty
Kurjer zdw 90 428

**MALARZY
szyldowych**

potrzebuje zaraz firma

**Godła
LEBOCKI**

bpw 8685

Służąca

do wszystkiego, bez prania i go-
towania, czysta, uczciwa, skrom-
na, skrzetna, inteligentna, zna-
jomość przy telefonie. Pensja 50
złoty. Zgłoszenia ul. Skarbowa
2 I. zdw 90 803

Nakładaczka

potrzebna. Drukarnia Pedago-
giczna, ul. Wielka 19.
zdw 90 709/10

Panie

i panowie do rozsprzedaży za
prowizją losów P. W. K. na te-
renie Wystawy i w samym mie-
ście poszukiwani. Zgłoszenia
Fortuna, Aleje Marcinkowskie-
go 19. zdw 90 810

Uczenica

potrzebna do składu obuwi. —
Wroniecka 21/22. Chmielewska.
zdw 90 814

Kantorzystka

potrzebna. Zgłoszenia w języku
polskim i niemieckim z poda-
niem wymagań do „Par”. Aleje
Marcinkowskiego 11, pod 21.245.
Pw 10 586-21 245

Posługaczki

zaraz na cały dzień poszukuje. —
Helak, Niegolewskich 16, I.
zdw 90 816

KINO COLOSSEUM, SW. MARCIN 65

Wielki dramat lotniczy p. t.

WŁADCA PRZESTWORZY

W roli głównej as lotnictwa amerykańskiego

Al. Wilson oraz uroczą Elsie Tarron.

Walka samolotów w przestworzach.

Pw 10593-21,351

Uczeń

rzeźnicki może się zaraz zgłosić
Macyński, Wodna 2, skład rzeź-
nicki. rw 4953/4

Czeladnik

obuwniczy na reparację maszy-
nową zaraz potrzebny. Dąbrow-
skiego 25. zdw 90 670

Panienkę

do 2 dzieci przyjme zaraz. Kło-
sowska. Wroniecka 19 II. zdw 90 630

Maszynistka

biegła obznajmiona w procesie
potrzebna zaraz. Adwokat Gryb-
ski. Pocztowa 29. zdw 90 608

Służąca

potrzebna od 1. 6. rzetelna do
wszystkiego. Drogeria „Fredy 2”.
zdw 90 636

Dziewczyna

do posylek za poręczeniem rodzi-
ców, porządna i uczciwa może
się zgłosić. Roman Gruszyński,
handel żelaza, Poznań, Przemys-
łowa 21. zdw 90 826

Szwaczki

poza dom, wprawne w szyciu
fartuchów, ubranek i koszul, po-
trzebne. Marian Garstecki, fa-
bryka fartuchów, ul. Kozia 19.
zdw 90 711/2

Uczeń

piekarski potrzebny. Portaszkie-
wicz, Szwarcz. zdw 90 827/8

Człowiek

do koni potrzebny zaraz. Hoff-
mann, ul. Główna 29. zdw 90 815

Zecer

młodszy zastępstwo ewtl. na
stałe potrzebny zaraz. Drukarnia
Ustasiak, Trzemeszno. dw 6136

Określarka

(szwaczka) potrzebna zaraz na
stałą pracę. Reichert, Czaratoria
8. rw 4962

Dziewczyna

lat 14 jako uczenica, najchętniej
sierota może się zgłosić zaraz.
Półwiejska 34, III. prawo. zdw 90 720

Chłopcy

piętnastoletni dobrze poleceni
eventualnie z kaucją potrzebni.
Centrala Pośrednictwa 5 Maja
3 a. zdw 90 525

Potrzebne

barówki i parkietówki. Zgłosze-
nia ul. Szweska 9, godz. 1—3 po
południu. rw 4951

Uczeń

do hurtowni pończoch potrzebny.
Wielka 5, Kutner. rw 4952

2 ślusarzy

budowl., tylko pierwszorządne
siły. Ślusarnia, Golebia 4 a.
zdw 90 542

Dzielnia

ekspedjentka do składu rzeźnic-
kiego potrzebna. Stefan Rataj-
czak, Górna Wilda 53. zdw 90 543

Kucharka

bardzo dobra, do wszystkiego,
dla 3 osób potrzebna. Niegolew-
skich 24, III. prawo. zdw 90 544

Domokrążnych

na sprzedaż dobrego artykułu
podczas P. W. K. Osobiste zgło-
szenia w lokalu p. W. Frankow-
skiego, Wolnica 3, od godziny
11—13. zdw 90 548

Biegłe

maszyniarki na stałą pracę mogą
się zgłosić. K. Sieg, fabryka o-
dzieży zawodowej i konfekcji
chłopców. Stary Rynek 95/96.
zdw 90 791/2

Kwestja obuwi**to światowa sława**

Artyści poznający kupują ob-
uwie na Gwarnej 8 u Dutkiewi-
czy! Kw 2251

Fryzjerka

na stałą posadę potrzebna zaraz.
Szweska 19. zdw 90 657

Dziewczynie

do dzieci na po południe przy-
jme. Zalachowska, Rzeczypospo-
litej 4. zdw 90 735

Potrzebne

zdolne sukniarki. Aleje Marc-
inkowskiego 3a, II. lewo.
zdw 90 439

Panienka

do dzieci, uczciwa z dobrymi
świadectwami może się zgłosić
do godz. 11. Staszewska. Wy-
spiańskiego 15. zdw 90 734

Księżkowa

dobrze polecona potrzebna zaraz
do przedsiębiorstwa hotelowego
w Poznaniu. Oferty wraz z po-
daniem warunków uprasza się
do Kurjera Poznańskiego
zdw 90 732

Potrzebna

służąca do wszystkiego z goto-
waniem Kolejowa 4. Lisowska.
zdw 90 577

Szofer

potrzebny zaraz Methner. Ga-
siorowskich 12. zdw 90 751

Dziewczyna

może się zgłosić. Poznańska Wy-
twórnia Chemiczna Odskok przy
poczcie. zdw 90 750

Młode

małżeństwo poszukuje samodzi-
elnej służącej li tylko z dobrymi
referencjami. Solacz. Mazowiec-
ka 16. rw 4900

Szofer

mechanik z dłuższą praktyką po-
trzebny. Zgłoszenia pisemne z
odpisami świadectw. Kantor-
czyk, św. Marcin 4. rw 4945

Dziewczyna

do wszystkiego do małej rodziny
może się zgłosić. Wielka 2/3,
skład bławatów, Bykowska.
rw 4946

Potrzebna

zaraz panienka do 6-letniej
dziewczyny. Zgłosz się ul. Kan-
taka 1, III. lewo, między godzina-
mi 15.30—16.30. zdw 90 658

Posługaczka

uczciwa potrzebna zaraz. Piep-
rzyk, Różana 5. zdw 90 662

1) **KOCHAĆ CIĘ** będę dopóty, dopóki wody płynąć będą w Dunaju.
Żadna moc nas nigdy rozłączyć nie zdoła.
„Księżniczka Dunaju”
Aleje Marcinkowskiego 28 Seansy o 5, 7 i 9-tej. dziś w kinie „CASINO“.

Krawcowe

prerwszorządne za
dobrem wynagrodzeniem

tylko z praktyką, w wykwalif-
kowanych natychmiast po-
trzebne. „Femina”, Sew. Miel-
żyńskiego 3. zdw 90 798

Czeladnika

krawieckiego potrzebuje Kiepiń-
ski, Ogrodowa 19. zdw 90 589

Potrzebne

stebnerki i naklejaćki zaraz. —
Pracownia cholewek Wozna 19.
W. Goderski. zdw 90 636

Szofera

zaraz za dobrem wynagrodze-
niem poszukuje Związek Ubez-
pieczeniowy Przemysłowców Pol-
skich, Poznań, Pocztowa nr. 11.
zdw 90 653

Podróżnicy

dobrze poleceni, z branży che-
miczno-kosmetycznej, na woje-
wództwo poznańskie poszukiwani.
Szczegółowe oferty z podaniem
referencji kierować „Biuro Pra-
cy”, Poznań, plac Wolności 9.
bpw 3637

Młodsza

służąca do wszelkich prac po-
trzebna. Zgłoszenia skład win.
Ratusz (pod filarami). zdw 90 635/a

**Poważne
przedsiębiorstwo**

poszukuje jeszcze kilku intelli-
gentnych panów i pań. Posady
stałe. Zarobek wysoki. Dla u-
zdolnionych awans. Tylko powa-
żni reflektanci mogą się zgłosić o-
sobicie z dokumentami i świa-
dectwami w dniu 23 i 24 od 10—1
i od 3—6. Poznań, Kierownictwo
Okregu, Pocztowa 31 a, I. piętro,
lewo. bpw 3636

Dziewczyna

kilka pilnych mogą się zaraz
zgłosić do pracy. Fabryka Wyro-
bów Metalowych, Rynek Śródecki
15. bpw 3638

Fryzjerski

pomocnik potrzebny. Małe Gar-
bary 1. zdw 90 800

Postugaczka

na kilka godzin dziennie może
się zgłosić. Słowackiego 52, par-
ter, prawo. jw 1793

Poszukujemy

panów (nie) jak też domokrąż-
nych do sprzedaży pokupnych ar-
tykułów. Znaczący na odpowiedź
załączyc. Em-Ka-Werk, Mysło-
wice G/Śl. Pw 6 367 71.438

Ekspedjentka

dzielnia, z branży rzeźniczej, mo-
że się zgłosić. Durska, ul. Sew.
Mielżyńskiego 1. zdw 90 540

Stenotypistka

polsko-niemiecka

dzielnia w swym zawodzie, poszu-
kiwana do biura fabrycznego na
wsi. Zgłoszenia do ekspedycji
Kurjera Poznańskiego pod
dw 6125

Kucharka-gospośia

do małej rodziny w Starogardzie
potrzebna. Reflektuje się tylko
na osoby starsze posiadające dłu-
goletnią praktykę i pierwszorząd-
ne świadectwa. Oferty ze świa-
dectwami pod dw 6126

Służąca

kochająca dzieci potrzebna zaraz.
Prof. Pawlak, Wielkie Garbary
43, III. piętro. rw 4944

Pianista

i skrzypek zgłosić się mogą do
restauracji pod 6-tką. Wronie-
cka 6. rw 4941

Dziewczyna

do posług potrzebna zaraz. Ul.
Długa 7, parter, lewo. zdw 90 567

Niania

do 5 mies. niemowlęcia z praniem
potrzebna od 1. 6. Fotograf, któ-
rą się zwraca, odpisy świa-
dectw oraz podanie pretencji pod
adr.: Hoppe, Nakło/Notec. Hal-
lera 352. dw 6128

Radjomechanika

zdolnego, sumiennego na stałą
pracę poszukuje Centrala Optycz-
na Bydgoszcz, Główna 7. Do
ofert proszę dołączyć opis świa-
dectw i podać pretensje. dw 6127

Fryzjerski

pomocnik potrzebny. Słowackie-
go 34. jw 1795

Pomocnik

fryzjerski potrzebny zaraz. A.
Zieliński, Dąbrowskiego 45.
jw 1808

Posługaczka

potrzebna zaraz na cały dzień za
dobrem wynagrodzeniem. Górna
Wilda 13, III. prawo. zdw 90 850

Inkasent

z kaucją lub gwarancją. Oferty
Kurjer zdw 90 857

Uczeń

z dobrej rodziny z lepszym wy-
kształceniem potrzebny do per-
fumerji Paryskiej. Gwarna 10.
zdw 90 865

Krawcowa

w dom może się zaraz zgłosić.
Adres wskaże Kurjer zdw 90 859

Służąca

potrzebna od 1 czerwca. Włodar-
czak, Rybaki 29. zdw 90 854

Szofer

zawodowy obeznany z samocho-
dem Chevrolet może zgłosić się
w firmie Sieredzi i Szulc. T. z
o. p. św. Marcin 43. zdw 90 609

Nakładaczkę

młodszą oraz dziewczętą przy-
jme Drukarnia Sibiński, Piasko-
wa 2—3. zdw 90 605

Krawcowe

samodzielne na suknie, płaszcz-
e, tylko zdolne siły na stałe zatrud-
nienie potrzebne zaraz. L. Sa-
wicki, Piekary 1. zdw 90 612

Krawcowe

tylko samodzielne na damską
lepszą konfekcję zaraz, oraz u-
czenice potrzebne. Kurzanoga 10.
I. prawo. zdw 90 615